

EESTI STATISTIKA

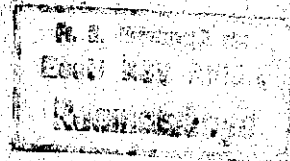
ILMUB KORD KUUS

RECUEIL MENSUEL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1929

NOVEMBER

SISUKS PEALE MUU:

Post, telegraaf, telefon, raadio 1928/29 a/a.

Süütegevus 1927 ja 1928 a.

Pühaskasumaks 1928 a.

Viljasaagid 1929 a.

Maaparanduste seisukord 1929 a.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku
elu ilmutused 1921—29 a.

Nr. 96 (11)

TALLINN

Nr. 96 (11)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lhk.		Page
Post, telegraaf, telefon, raadio 1928/29 a/a.	614	Postes, télégraphes, téléphones et radio pendant l'année budgétaire de 1928/29.	614
Süüitegevus 1927 ja 1928 a. — A. Tooms	640	Délits et infractions aux lois et règlements en 1927 et 1928. — A. Tooms	640
Puhaskasumaks 1928 a. — V. Feldman	655	Impôt sur les bénéfices nets en 1928. — V. Feldman	655
Viljasaagid 1929 a. (Eelteated)	662	Production des cultures agricoles (données préliminaires)	662
Maaparanduste seisukord (1929 a. eelkoku- võtted)	665	Drainage, épierrement et déboisement	665
Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu ilmuvused 1921—29 a.	680	Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1921—29	680

ALALISED TABELID — TABLEAUX PERMANENTS

Standard- numarid (toon)		(Numération permanente)	
Tab. 1. Sissevedu septembris	668	Tab. 1. Importation en septembre	668
" 2. Väljavedu septembris	669	" 2. Exportation en septembre	669
" 3. Sisse- ja väljavedu septembris (tähtsamad aiaed)	670	" 3. Importation et exportation des principaux articles en septembre	670
" 4. Tolliametite läbikäik septembris	672	" 4. Commerce extérieur en septembre (par les douanes)	672
" 5. Tolliasutiste tulud detsembris	119	" 5. Recettes douanières en décembre	119
" 6. Ühend. riigiraudteede tegevus augustis	687	" 6. Chemins de fer unis en août	687
" 7. Tallinna sadama tegevus oktoobris	673	" 7. Mouvement du port de Tallinn en octobre	673
" 8. Eesti Panga äri seis 30. IX. 29	673	" 8. Situation financière de la Banque d'Estonie au 30. IX. 1929	673
" 9. Maapanga äri seis	225	" 9. Situation financière de la Banque agricole	225
" 10. Era- ja tähtsamate ühispankade äri seis 1. VIII. 29	604	" 10. Situation financière des banques privées et des principales banques coopératives au 1. VIII. 29	604
" 11. Üksikute pankade äri seis summad 1. VIII. 29	604	" 11. Montant des bilans des banques au 1. VIII. 29	604
" 12. Riigi sissetulekud augustis	674	" 12. Recettes de l'Etat en août	674
" 13. Valuuta hinnad Tallinna börsil oktoobris	684	" 13. Cours du change à Tallinn en octobre	684
" 14. Vabariigi piiridest ülesõitnud oktoobris	674	" 14. Nombre des personnes passées les confins de la République en octobre	674
" 15. Elanikkude arv linnades septembris	606	" 15. Mouvement de la population dans les villes en septembre	606
" 16. Liikvel olev raha 1. IX. 29	607	" 16. Billets en circulation 1. IX. 29	607
" 18. Pankadevahelise arvekoja tegevus septembris	607	" 18. Mouvement de la chambre de compensation en septembre	607
" 19. Protestitud vekslid augustis	607	" 19. Effets protestés en août	607
" 20. Kapitali emissioonid septembris	607	" 20. Emissions des capitaux en septembre	607
" 21. Tööstustoodang augustis	607	" 21. Production de quelques industries en août	607
" 22. Loomataudid augustis	607	" 22. Epizooties en août	607
" 23. Tapamajade tegevus augustis	607	" 23. Fonctionnement des abattoirs en août	607
" 24. Suur müügihinnad septembris ja oktoobris	675	" 24. Prix de gros en septembre et octobre	675
" 25. Toiduainete maksumus kalorilise sisalduse järgi 1925—29	674	" 25. Coût des denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive 1925—29	674
" 26. Turuhinnad oktoobris	676	" 26. Prix de détail en octobre	676
" 27. Elumaksumusindeksid	609	" 27. Nombres-indexes du coût de la vie	609
" 28. Suur müügiindeksid	609	" 28. Nombres-indexes des prix de gros	609
" 29. Tööbörssi ja eravahetaituskont. septembris	677	" 29. Activité des bourses du travail et des agences d'affaires privées en septembre	677
" 30. Tööstusettevõtted ja nende tööjõud 1 oktoobriks	678	" 30. Entreprises industrielles et leur main d'œuvre au 1 octobre	678
" 31. Tööõnnetused tööstusettevõtteis septembris	679	" 31. Accidents du travail dans les entreprises industrielles en septembre	679
" 32. Tööstustööliste arvu liikumise indeksid	679	" 32. Nombres-indexes du mouvement du nombre de la main d'œuvre dans les entrepr. industr.	679
" 33. Nakkushaigused septembris	679	" 33. Maladies contagieuses en septembre	679

POST, TELEGRAAF, TELEFON, RAADIO 1928/29 a/a.
POSTES, TÉLÉGRAPHES, TÉLÉPHONES et RADIO
pendant l'année budgétaire de 1928/29.

Sisu: I. Üldosa. 1) Tegevuse alused, lhk. 613. 2) Asutiste võrk, lhk. 614. II. Post. 1) Postiasutiste võrk, lhk. 614. 2) Liht- ja tähtsaadetised, lhk. 614. 3) Postpakid, lhk. 615. 4) Rahatransferdid, lhk. 617. 5) Väärtkirjad ja kastikesed, lhk. 617. 6) Lunalistes saadetised, lhk. 617. 7) Ajalehed ja ajakirjad, lhk. 617. 8) Virksaadetised, lhk. 618. 9) Lentposti saadetised, lhk. 618. 10) Posti jooksvad arved ja ülesanded, lhk. 618. 11) Postikassang, lhk. 619. 12) Eesti Panga agentuurid, lhk. 619. 13) Riigihotukassa agentuurid, lhk. 619. 14) Väljastamata korrespondents, lhk. 620. 15) Postisaadetiste kojukandmine, lhk. 620. 16) Nimekastid, lhk. 621. 17) Ametasutuste käispost, lhk. 621. 18) Postivedu, lhk. 621. 19) Postimaksu vahendid, lhk. 622. 20) Posti tasuvus, lhk. 622. III. Telegraaf. 1) Telegraafi arendamine ja asutiste võrk, lhk. 623. 2) Telegraafi kasutamine, lhk. 623. 3) Lääbikäimine välismaadega, lhk. 624. 4) Transiit-telegrammid, lhk. 624. 5) Telegraafi tarvitajate liigid, lhk. 625. 6) Telegrammide vahetus korrespondentidega telefoni teel, lhk. 626. 7) Telegraafi tehnika ala, lhk. 626. 8) Telegraafi tasuvus, lhk. 626. IV. Raadiotelegraaf ja ringhääling. 1) Raadiotelegraafi asutised, lhk. 627. 2) Raadiojaamade tegevus, lhk. 627. 3) Raadiotelegraafi tasuvus, lhk. 628. 4) Raadio-Ringhääling, lhk. 628. V. Telefon. 1) Telefoni arendamine, lhk. 628. 2) Telefoni kasutamine, lhk. 630. 3) Telefoni tehnika ala, lhk. 631. 4) Liinid ja juhtmed, lhk. 632. 5) Kommutaatorid ja aparaadid, lhk. 632. 6) Telefoni tasuvus, lhk. 633. VI. Ülevaade posti-telegraafi-telefoni abiasutiste tegevusest. VII. Posti-telegraafi-telefoni ametkonna tulud ja kulud. 1) Tulud, lhk. 634. 2) Kulude läbikääk ja eelarve, lhk. 635. 3) Tagajärg rahalise vahetuse siendamisel välismaadega, lhk. 635. VIII. Posti-telegraafi-telefoni ametkonna personal. 1) Arv, jagunemine, liikumine, lhk. 636. 2) Haridus, lhk. 637. 3) Ametpubkused, lhk. 637. 4) Tervislik seisukord, lhk. 638.

I. ÜLDOSA — CONSIDÉRATIONS GÉNÉRALES.

1. Tegevuse alused. 1928/29 aruandeaasta jooksul jätkas postiametkond eelmiste aastate tööd posti-telegraafi-telefoni võrku arendada nõnda, et igal kodanikul oleks posti-telegraafi-telefoni talituse punkt keskmiselt 2 km kaugusel.

Postitalituse punktide, s. o. postkontorite, postiagentuuride ja kirjatalude võrk on nüüd juba üldjoontes selle normini välja kujunenud, kuna telefoni alal maal oleks veel vaja umbes

kuni 15000 avalikku telefoni kõnepunkti avada. Telefonivõrgu lõpuliku väljaarenemise aeg oleb selleks otstarbeks eelarve järgi antavate summade suurusel. Aruandeaastal pandi alus Tallinnas telefoni automatiseerimisele. Postkontorites avati posti jooksvate arvete ja postikassangu operatsioonid, peale selle avati 6 postkontori juures Eesti Panga agentuurid ja kõigi postkontorite juures Riigihotukassa agentuurid. Lõpetati posti-telegraafi-telefoni-raadio seaduse

Posti-telegraafi-telefoni võrgu arenemine 1928/29 a.
Développement du réseau des établissements de poste, de télégraphe et de téléphone du I. IV. 28 au I. IV. 29.

1.	1928/29 a. jooksul Pendant 1928/29					I. IV. 1929 a.	Võrdlus 1927/28 aastaga Comparatif. à l'année 1927/28
	I. IV. 1928 a.	Avatud Ouverts	Ümber- moodus- tatud Modifiés	Suletud Supprimés	I. IV. 1929 a.		
Asutiste liigid—Types des établissements							
Peapostkontor—Bureau central des postes	1	—	—	—	1	—	—
Peatelegraafi kontor—Bureau central des télégraphes	1	—	—	—	1	—	—
Posti-telegraafi kontorid—Bureaux de poste et de télégraphe	2	—	—	—	2	—	—
Posti-telegraafi-telefoni kontorid—Bureaux de poste, de télégraphe et de téléphone	114	1	—	—	115	+ 1	—
Posti jooksvate arvete büroo—Bureau des comptes courants postaux	—	1	—	—	1	+ 1	—
Posti-telegraafi-telefoni abipostkontorid—Bureaux auxiliaires de poste, de télé- graphe et de téléphone	3	—	—	—	3	—	—
Iseseisvad telefoni võrgud—Réseaux indépendants des téléphones	3	—	—	—	3	—	—
Telefoni abikeskjaamad (Postivalitsuses, Koplis, Nõmme)—Bureaux auxiliaires de téléphone (à la Direction Générale des postes, à Kopti, à Nõmme)	3	—	—	—	3	—	—
Raadiojaamad—Stations T.S.F.	3	—	—	—	3	—	—
Postiagentuurid ¹⁾ —Agences postales	463	99	15	4	543 ¹⁾	+ 94	—
Posti-telefoni agentuurid ¹⁾ —Agences de poste et de téléphone	49	15	1	—	63 ¹⁾	—	—
Telefoni agentuurid—Agences téléphoniques	7	—	1	—	6	—	1
Telefoni kollektiiv keskjaamad—Stations f riigi—d'Etat	57	11	2	—	66	+ 9	—
téléphoniques collectives centrales } era—privées	4	1	—	—	5	+ 1	—
Telefoni kõnepunktid ²⁾ —Téléphones publics	514	118	13	16	603 ²⁾	+ 89	—
Kokku—Total	1224	246	32	20	1418	+ 194 ehk 15,8%	
Kirjatalud ³⁾ —Stations rurales de poste	1793	281	—	—	2074 ³⁾	+ 281 ou 15,6%	
Üldse—Gr. total	3017	527	32	20	3492	+ 475 ehk 15,7%	
Kokku: posti talituse punkte—Total des établissements du service postal	2425	376	—	—	2801	+ 376 " 15,5%	
Kokku: telegraafi talituse punkte—Total des établissements du service télégraph.	170	250	—	—	420	+ 250 " 146%	
Kokku: telefoni talituse punkte—Total des établissements du service téléphonique	760	113	—	—	873	+ 113 " 15%	

¹⁾ Kokku 606 postiagentuuri. 291 postiagentuuris peale liht-täht saadetiste operatsioonetoimetatakse veel rahakaartide, postpakside ja lunalistes postisaadetiste operatsioone ning 296 postiagentuuris on sisse seadud sisemaaliste telegrammide vahetus.
²⁾ 349 telefoni kõnepunkti asuvad postiagentuuris.
³⁾ 745 kirjatalu on varustatud 172 vallavalitsuse kaudu postimaksu vahendite avansiga üldsummas 10923 kr väärtuses.

eelnou kokkuseadmine, missugune esitati Teedeministri kaudu Vabariigi Valitsusele. Samuti viidi lõpule posti-telegraafi-telefoni teenistuse juhtnõõride I osa — administratiiv ala ja telefoni talituse juhtnõõrid ning tehnilise teenistuse juhtnõõride II osa — telegraafi-telefoni seadete ehitamise ja korrasholu tööde teostamise kord, III osa — telegraafi-telefoni liinid, kaablid ja asutised ning IV osa — telegraafi-telefoni teooria. Anti välja uus telefoni abonentide nimekiri, telegraafi-telefoni ühenduste kaart, posti-telegraafi-telefoni-raadio asutiste nimestik ja uus postifühenduste kaart, millel on ära tähen-datud, peale postkontorite, postiaagentuuride ja

postitraktide, ka kõik seni avatud 2074 kirja-talu.

2. Asutiste võrk.

Réseau des établissements.

Aruandeaasta jooksul on avatud 1 postkontor, posti jooksvate arvete büroo, 99 postiaagentuuri, 15 telefoni agentuuri, 12 telefoni kollektiiv keskjaama, 118 avalikku telefoni kõ-nepunkti ja 281 kirjatalu.

Arvestades Vabariigi kõlbuliku maa pindala 87 191 km² ja rahvastikku 1 107 059 (1922 a. rahva-lugemine) näitab järgnev tabel posti-telegraafi-telefoni talituspunkti tegevuse piirkonna kesk-mist ulatust ja sellesse kuuluva rahvastiku keskmist arvu:

Asutiste piirkond — *Rayon d'activité d'un établissement.*

2.	1928/29	1927/28	Võrdlus 1927/28 aastaga— <i>Comparativement à l'année budg. de 1927/28</i>
	Iga postitalituse punkti peale km ² — <i>Nombre de km² par chaque établissement postal</i>	13,3	
Iga telegraafitalituse punkti peale km ² — <i>Nombre de km² par chaque établissm. télégraph.</i>	58,5	218,3	— 130,3 = 59%
Iga telefoni kõnepunkti peale km ² — <i>Nombre de km² par chaque téléphone public</i>	42,6	48,9	— 6,3 = 13%
Elanikkude arv — <i>Nombre d'habitants:</i>			
Iga postitalituse punkti peale— <i>Par établissement postal</i>	595	457	— 62 = 13%
Iga telegraafi talituse punkti peale— <i>Par établissement télégraphique</i>	2636	6512	— 3876 = 59%
Iga telefoni kõnepunkti peale— <i>Par téléphone public</i>	1268	1450	— 188 = 13%

Missuguste asutiste või isikute juures asuvad tab siinjärgnev tabel: post-, posti-telefoni ja telefoni agentuurid, näi-

Agentuuride arv maade ja asukohtade järgi — *Agences par arrondissements et localités.*

3.	Vallamajas <i>Administrations communales</i>	Raudteejaamas <i>Gares</i>	Koolimajas <i>Écoles</i>	Tarvit. ühingu <i>Sociétés coopératives de consommation</i>	Piimaühingu <i>Sociétés laitières</i>	Postijaamas <i>Relais postaux</i>	Tuletornis <i>Phares</i>	Metsailema kantsleits <i>Bureau des inspect. forestiers</i>	Sanatooriumis <i>Sanatoriums</i>	Seltsimajas <i>Maisons des associations</i>	Apteegis <i>Pharmacies</i>	Erakauptuses <i>Boutiques privées</i>	Erakorteris <i>Logements privés</i>	Kokku— <i>Total</i>
Harjumaa . . .	33	19	13	9	5	—	1	—	1	1	—	5	9	96
Järvamaa . . .	13	6	3	4	4	3	—	—	—	—	1	2	5	41
Virumaa . . .	24	7	11	9	—	2	—	—	—	—	—	3	9	70
Tartumaa . . .	40	7	9	2	7	—	—	3	—	1	1	12	5	87
Peterimaa . . .	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	4	13
Võrumaa . . .	35	6	5	2	3	1	—	—	—	—	—	3	2	57
Valgamaa . . .	9	7	1	1	1	—	—	1	1	1	1	4	2	28
Viljandimaa . . .	20	5	3	3	8	—	—	—	—	1	—	6	3	52
Pärnumaa . . .	26	11	4	3	16	1	—	—	—	—	—	10	3	74
Saaremaa . . .	13	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	4	9	31
Läänemaa . . .	22	3	7	12	—	1	1	1	—	1	1	9	5	63
Kokku— <i>Total</i>	241	71	58	48	45	8	2	8	2	4	4	65	56	612

II. POST — POSTES.

1. Postiasutiste võrk.

Réseau des établissements de poste.

postmarkide mtüügiga ja külapostkastiga asuks keskmiselt 2 km kaugusel.

Aruandeaastal viidi posti-võrgu loomine maal enam-vähem lõpule, nõnda, et maal igal külaelanikul kirjatalu

ärripaberid, nimelt—72,6%, trükitooteid—36,1% ja kaubaproovid — 17,3%, mis majanduse terve-nemise ja kaubandus-tööstuse arenemise arvele tuleb kirjutada. Kirjade arv on suurenenud — 16,1% ja vastusega postkaartide arv — 27,2%.

Vähenumist näitavad juuremaksu saadetised — 22,8% ja maksuvabad (postiametkonna) kirja-postisaadetised—21,7%. Maksuvabade kirjaposti-saadetiste vähenemine on tingitud sellest asja-olust, et viimaste aastate jooksul postiasutised varustatud on käsiraamatute koondatud juht-nõõridega, mille tõltu vähenenud on ringkirjade arv; ka on käsiraamatute abil ametkonna asu-tistel võimalik lahendada kohapeal enamjagu

2. Liht- ja täht-saadetised.

(v. tab. 6, lhk. 616)

Envois ordinaires et recommandés.

länud kirjapostisaadetiste arv on suurenenud isegi 29,8%, kuna välismailt tulnud—27,8%. Üksi-kutest saadetiste liikidest näitavad suurt tõusu

Kirjapostisaadetiste arv on 1928/29 aastal võrreldes eel-mise aastaga üldiselt kasva-nud—14,6% võrra. Välismaile

ametjalisi küsimusi, mis muidu oleks nõudnud selgitavat kirjavahetust.

3. Postpakiid.
(v. tab. 6, lhk. 616)
Colis postaux.

Liht- ja tähtpakkide arv nii sise- kui välismaalises läbikäimises on märksa kasvanud ja

nimelt, lihtpakkide arv — 15,7% ja tähtpakkide arv — 3,3%.

Väärtpakkide arv näitab vähenemist — 1,2%, kuna väärtus — 10% võrra suurenenud on.

Postiasutiste võrk maade järgi 1. IV. 1929 a.—Réseau des établissements de poste d'après les arrondissements au 1. IV. 1929.

4.	Maapind km ² Superficie en km ²	Kõrbuik maa km ² Terrain inculte en km ²	Valdude arv Nombre des communes	Elanikkude arv (1922 a.) Nombre des habitants (en 1922)	Postikontorite arv Nombre des bureaux postaux	Postiasutuste arv Nombre des agences postales	Postiasutisi kokku Nombre total des établissements de poste	Kirjalatude arv Nombre des stations rurales de poste	Kokku—Total	Iga postipankti kohta—Par un établissement	Elanikkude arv Nombre des habitants	Elanikkude arv iga postipankti kohta maal ilma linnadeta Nombre des habitants par établissement de poste à la campagne, à l'exception des villes
	Tegevuse piirkond km ² Rayon d'activité en km ²	Elanikkude arv Nombre des habitants	Elanikkude arv iga postipankti kohta maal ilma linnadeta Nombre des habitants par établissement de poste à la campagne, à l'exception des villes									
Harjumaa	5 682,87	4 726,85	44	219 654	16	93	112	267	379	12,5	679	249
Järvamaa	2 985,64	2 425,68	20	58 211	3 abi ptk.	41	52	137	189	12,8	307	273
Virumaa	7 387,01	5 222,04	49	149 273	11	69	91	288	379	13,6	394	305
Tartumaa	7 018,99	5 108,58	64	176 096	16	86	102	333	485	11,7	405	296
Petserimaa	1 891,13	1 489,44	11	60 848	5	13	18	84	102	14,6	596	582 ¹⁾
Võrumaa	4 043,24	3 093,08	45	82 860	7	57	64	198	262	11,8	316	298
Valgamaa	1 511,00	1 338,83	19	39 690	4	28	32	64	96	13,9	413	306
Viljandimaa	4 056,78	3 181,02	38	77 013	8	51	59	158	217	14,6	355	305
Pärnumaa	5 227,87	3 976,79	42	94 014	13	74	87	210	297	13,4	316	256
Saaremaa	2 964,44	2 482,93	18	57 157	6	31	37	136	173	14,3	330	313
Läänemaa	4 779,73	4 141,20	35	75 991	10	63	73	199	272	15,2	279	265
Rahvalugemise eriti arvestatud-Conté à part au recensement	—	—	—	16 252	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku—Total	47 548,70	37 191,44	376	1 107 059	118	606	727	2 074	2 801	13,3	395	294
Võrreldes 1927/1928 a.—Comparativement à l'année + rohkem või — vähem buty. de 1927/1928 + aug- mentation, — diminution				16 252	3 abi ptk. + 4	+ 91	+ 95	+ 281	+ 376			
					+ 0,8%	+ 17,7%	+ 14,5%	+ 10%	+ 15,4%			

Missuguste asutiste või isikute juures asuvad postiagentuurid, kus väärtasadetiste operatsi-

oone toimetatakse, näitab siinjärgnev tabel.

Väärtasadetiste operatsioone toimetavate postiasutuste arv maade ja asukohtade järgi.
Agences assurant le service des envois avec valeur déclarée d'après les arrondissements et localités.

5.	Välismaalises Administra- tions commu- nales	Raudteelaamas Gares	Koolimajas Écoles	Tarvit ühingsi- Sociétés coopé- ratives de consommation	Pinnaühingus Sociétés des lathiers	Postijaamas Bureaux postaux	Tuletornis Phares	Metsatöökam- bureaus Bureaux des inspecteurs forestiers	Sanatooriumis Sanatoriums	Seltsimajas Maison des associations	Arsteegis Pharmacies	Erakaupluses Boutiques Privées	Erakorteris Logements privés	Kokku—Total
Harjumaa	25	3	—	2	1	—	1	—	—	1	—	1	2	41
Järvamaa	10	5	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	20
Virumaa	18	5	1	6	—	—	—	—	—	—	—	4	—	34
Tartumaa	30	5	1	1	2	—	—	—	—	1	—	2	4	46
Petserimaa	8	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	8
Võrumaa	19	4	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	1	28
Valgamaa	3	5	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	11
Viljandimaa	14	2	—	3	4	—	—	1	—	—	—	1	1	26
Pärnumaa	15	6	2	3	4	—	—	—	—	—	—	5	2	38
Saaremaa	11	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
Läänemaa	16	2	2	3	—	—	—	—	—	1	—	—	3	27
Kokku—Total	166	42	9	23	13	—	1	1	1	2	2	14	17	291

Välismaaliste postpakkide koguarv on suurem sisemaaliste postpakkide koguarvust 20,2% võrra.

Välismaalt tulnud postpakkide üldarvust (88 028) kuulusid tollimisele 87 337 pakki ehk 99,2%.

¹⁾ Petserimaal rahvas elab tihedalt, keskmiselt iga km² peale 40 elanikku.

Postisaadetised 1928/29 a. — Envois postaux en 1928/29.

Pakid — Colis

	Kirjad		Postkaartid		Simples		Vastusega		Postkaardid		Korrespondents		Kokku — Total		Neist täiskasvanud		Ajalehtede ja ajakirjade		Tähtpakid		Kokku — Total	
	Väärtus	Arv	Väärtus	Arv	Väärtus	Arv	Väärtus	Arv	Väärtus	Arv	Väärtus	Arv	Väärtus	Arv	Väärtus	Arv	Väärtus	Arv	Väärtus	Arv	Väärtus	Arv
Kohalike ja sisemaalisi	15 984 911	99 282	4 805 050	182 154	102 943	105 617	12 471	501 068	28 297 224	847 840	18 710 501	11 403	68 974	2 277 189	9 410	82 654	1 899 940	18 710 501	561 985	9 636	1 899 940	82 654
Välismaalt tulnud	4 384 995	31 819	3 171 182	32 617	164 408	17 871	5 555	12 635	9 558 006	191 386	561 985	73 983	4 499	9 636	1 827 440	88 028	1 827 440	561 985	73 983	1 827 440	88 028	
Välismaale läinud	2 651 147	1 229 834	874 334	19 598	54 247	23 440	14 302	9 095	4 910 355	230 136	55 861	9 938	743	700	1 26 680	11 351	1 26 680	55 861	9 938	1 26 680	11 351	
Kokku 1928/29 aruandea. eest	23 021 053	9 429 726	8 851 146	234 569	321 593	146 928	63 328	522 743	42 755 583	1 208 872	19 384 357	95 234	74 216	12 613	3 489 069	182 063	3 489 069	19 384 357	15 330 877	12 613	3 489 069	182 063
1927/28 a.	19 871 572	1 300 069	6 502 173	185 869	274 104	166 881	108 499	507 530	37 269 923	1 177 276	17 560 977	82 306	71 837	12 613	3 489 069	186 914	3 489 069	17 560 977	15 330 877	12 613	3 489 069	186 914
Rohkem või vähem	+ 3 203 481	- 62 640	- 2 348 973	+ 98 700	+ 47 489	- 19 453	- 41 171	- 144 897	+ 5 465 662	+ 91 596	+ 1 753 380	+ 15 706	+ 2 379	- 158	- 350 470	+ 15 149	- 350 470	+ 1 753 380	+ 1 753 380	+ 15 706	+ 15 149	+ 15 149
1928/29 a. eest oli hinnades:	+ 16,1%	- 0,9%	+ 36,1%	+ 72,0%	+ 17,3%	- 11,7%	- 38,7%	- 21,7%	+ 14,6%	+ 7,8%	+ 9,9%	+ 15,7%	+ 8,9%	- 1,2%	+ 10%	+ 9,0%	- 1,2%	+ 9,9%	+ 15,7%	+ 8,9%	+ 10%	
Kohalike ja sisemaalisi	10 019 223	4 580 059	4 137 584	135 561	91 345	62 786	28 898	338 079	20 051 637	694 172	18 602 187	9 196	54 920	2 167	1 891 050	66 292	1 891 050	18 602 187	4 770 583	2 167	1 891 050	66 292
Välismaalt tulnud	4 126 000	1 049 231	3 060 724	29 761	154 249	14 785	8 026	12 635	9 081 184	179 812	470 583	73 145	4 250	9 601	1 821 090	86 496	1 821 090	470 583	4 250	9 601	1 821 090	86 496
Välismaale läinud	2 379 652	1 096 171	862 502	17 981	52 499	19 946	13 022	9 095	4 463 521	223 876	55 861	9 125	658	639	1 26 000	11 070	1 26 000	55 861	9 125	639	1 26 000	11 070
Kokku hinnades	17 125 784	7 225 461	8 050 800	188 306	208 083	97 467	46 476	359 799	33 601 342	1 007 560	19 194 641	92 064	59 837	12 457	3 898 110	164 358	3 898 110	19 194 641	12 383 147	92 064	3 898 110	164 358
Sellest: Tallinnas	10 635 566	4 402 058	72 610	1 500 287	71 504	53 715	26 890	195 962	21 133 749	593 563	12 383 147	64 789	26 624	9 216	2 537 360	100 000	2 537 360	12 383 147	64 789	9 216	2 537 360	100 000
Tartus	2 314 400	889 450	1 520 805	41 426	9 537	12 234	6 673	42 895	4 475 054	154 457	2 693 266	18 540	10 637	2 291	588 380	31 707	588 380	2 693 266	10 637	2 291	588 380	31 707
Maal kokku	5 895 268	2 104 265	500 556	51 263	23 500	49 461	15 852	162 984	9 154 243	261 312	139 716	3 170	14 879	156	10 950	17 705	10 950	139 716	3 170	156	10 950	17 705

Rahakaardid — Mandats

	Postiga — De poste		Telegraafiga		Kokku — Total		Väärtus ja kas-		Lumalised saadetised — Envois contre remboursement		Kokku postisaade-	
	Väärtus	Arv	Väärtus	Arv	Väärtus	Arv	Väärtus	Arv	Väärtus	Arv	Väärtus	Arv
Loovar et internes	559 773	20 738 680	9 461	1 021 410	569 234	21 760 090	121 880	15 582 280	8 009	172 036	15 229	156 740
De l'étranger	95 965	1 932 220	580	85 360	26 545	1 417 580	7 619	1 212 900	5 121	306 690	4 997	52 460
A l'étranger	19 224	584 060	540	56 560	19 764	640 620	5 073	719 820	191	11 060	625	9 410
Total pour l'année budgétaire	694 962	22 654 960	10 581	1 163 330	615 543	23 818 290	135 202	17 515 080	13 922	489 800	20 451	219 610
de 1928/29	491 019	19 001 720	9 512	1 139 000	500 551	20 320 750	83 039	15 236 020	11 761	338 250	16 281	286 020
L'année 1927/28	+ 113 943	+ 3 653 240	+ 1 069	- 155 730	+ 115 012	+ 3 497 540	+ 47 143	+ 2 278 950	+ 1 560	+ 150 520	+ 4 170	- 67 580
Augmentation ou diminution	+ 23,2%	+ 19,2%	+ 11,2%	- 11,9%	+ 22,0%	+ 17,2%	+ 58,5%	+ 14,9%	+ 13,2%	+ 44,3%	+ 25,0%	+ 23,4%
En 1928/29 dans les villes:	247 416	10 583 710	6 498	758 180	253 015	11 341 896	36 925	7 148 260	7 575	171 210	14 910	152 040
Loovar et internes	22 458	1 140 450	566	83 360	29 024	1 223 810	9 891	1 099 280	4 565	298 200	3 333	42 780
Reçu de l'étranger	16 234	516 250	502	52 520	10 736	505 770	5 593	710 740	185	11 010	619	9 340
Envoyé à l'étranger	286 108	12 240 410	7 567	894 080	293 675	13 134 470	49 349	8 972 450	12 634	450 240	18 562	204 970
Total pour les villes	49 874	5 895 470	3 343	1 015 620	333 716	14 069 136	16 936	4 873 970	8 151	332 910	10 778	121 120
Dans ce nombre	81 050	1 548 950	1 119	128 790	33 773	1 677 740	5 978	748 000	2 495	76 800	4 216	46 060
sont compris: Tartu	318 854	10 414 550	3 014	289 270	321 868	10 689 820	95 853	8 542 520	687	9 330	1 539	14 070
Total pour la campagne	9 722 014	19 260 740	23 450	2 629	9 722 014	19 260 740	23 450	2 629	9 722 014	19 260 740	23 450	2 629

* Non affranchis ou affranchis insuffisamment.

4. Rahatransferdid
(rahakaardid).
(v. tab. 6, lhk. 616)
Mandats de poste.

Sise- ja välismaalised raha-
kaartide operatsioonid võr-
reldes 1927/28 aastaga on
arvuliselt kasvanud — 22,9%

ja summaliselt — 17,2%. Sisemaalises läbikäi-
mises on rahakaartide arv tõusnud — 21,0% ja
summa — 19,4%, mis on osalt seletatav sellega,
et möödunud eelarve aastal jätkati eelmiste
aastate eeskujul postiagentuuridesse
rahakaartide operatsioonide sisse-
seadmist. Välismaalt tulnud rahakaar-
tide arv on võrdne eelmisel aastal
tulnud rahakaartide arvuga, kuna
summa isegi vähenemist näitab.
Välismaale läinud rahakaartide arv
on suurenenud 31,8% ja summa 11,4%.

5. Väärtkirjad ja kastikesed.
(v. tab. 6, lhk. 616)
*Lettres et boîtes avec
valeur déclarée.*

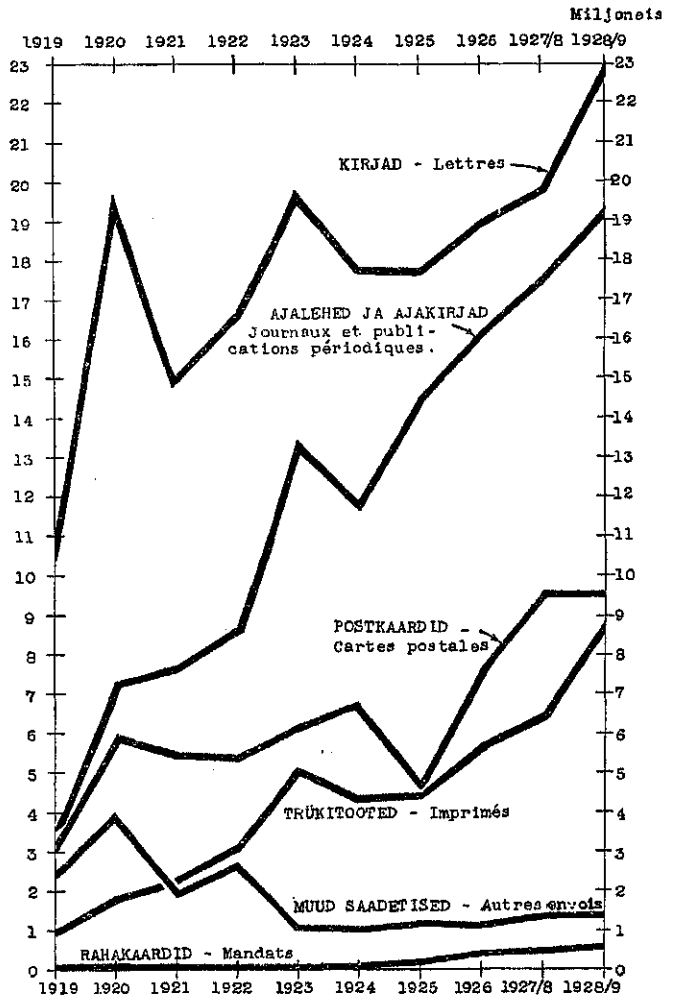
1928/29 a. on väärt-
kirjade ja kasti-
kestes arv võrrel-
des eelmise aastaga
kasvanud 53,5% ja väärtus
14,9%. Suurt tõusu näitab sisemaal-
liste väärtkirjade arv ja väärtus;
nimelt on väärtkirjade arv 1,6 korda
suurem eelmise aasta arvust ning
väärtus 1,25 korda suurem väärtu-
sest, missugune asjaolu on tingi-
tud peamiselt rahakaartide operat-
sioonide sisseseadmisest postiagen-
tuurides, sest viimased saadavad
kõik nende poolt vastuvõetud raha-
kaardid kontrollpostkontorisse amet-
väärtkirjades.

6. Lunalistid saadetised.
(v. tab. 6, lhk. 616)
*Envois contre
remboursement.*

Lunaliste saadetiste
üldarv on kasvanud
— 23,1%. Saadetiste
liikide järgi näitavad
lunasaadetised järgmist tõusu: väärt-
kirjad ja -kastikesed 53,5%, post-
pakid 13,2% ja muud saadetised
25,6%. Lunamaksimisest loobumise
juhuseid oli 3 korda rohkem kui
eelmisel aruandeaastal.

7. Ajalehed ja ajakirjad.
(v. tab. 6, lhk. 616)
*Journaux et publi-
cations périodiques.*

Posti kaudu laialisaadetud aja-
lehtede ja ajakirjade eksem-
plaaride üldarv võrreldes eel-
mise aruandeaastaga on suu-
renenud 9,9%. Eriti tõusnud on maale saadetud
ajalehtede ja ajakirjade arv, nimelt 20%. Aja-
lehtede lugemine maal on kasvanud nähtavasti
selle tagajärjel, et postiasutiste võrgu arenda-

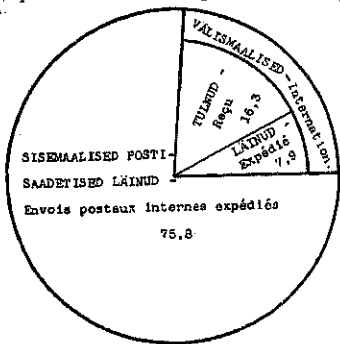

Diagr. 1. Postisaadetiste suurenemise käik 1919—29 a.
Accroissement des envois postaux de 1919—29.

Ajalehtede ja ajakirjade vastuvõetud tellimised—Nombre des abonnements aux journaux et périodiques.

	1928/29 a.	1927/28 a.	Võrdlus % 1927/28 a.	
Kohalikke ja sisemaalisi— <i>Locaux et internes</i>	179 349	163 643	+ 15 706 = 9,6 %	
Välismaalisi— <i>Étrangers</i>	4 890	4 310	+ 580 = 13,4 %	
Kokku—Total	184 239	167 953	+ 16 286 = 9,7 %	
Ajalehtede ja ajakirjade tellimisi vastu võetud linnades:				
<i>Nombre des abonnements aux journaux et écrits périodiques recueillis dans les villes:</i>				
Kohalikke ja sisemaalisi— <i>Locaux et internes</i>	40 264	39 850	+ 414 = 1,03%	
Välismaalisi— <i>Étrangers</i>	4 227	3 685	+ 542 = 14,7 %	
Linnades kokku—Au total dans les villes	44 491	43 535	+ 956 = 2,2 %	
Sellest arvust oli:— <i>De ce nombre il y avait:</i>	{ Tallinnas—à Tallinn	6 948	5 418	+ 1 530 = 28,2 %
{ Tartus—à Tartu	3 942	4 110	— 168 = 4,08%	
Maal kokku—Totaux pour la campagne	139 748	124 418	+ 15 330 = 12,3 %	

Diagr. 2. Postisaadetiste üldarv 1928—29 a.
Répartition des envois postaux en 1928/29.

mise tõttu võimalik on ajalehti posti kaudu ka kõige kaugematesse maakohadesse iga päev

kätte toimetada. Samuti on suurenenud ka ajalehtede tellimiste vastuvõtmine postiasutistes 9,7% võrra (v. tab. 7).

8. Virksaadetised. Virksaadetised, s. o. postisaadetised, missugused sellekohase eriliskajaga ta-sumisel pärast sihtkohta pärale jõudmist viibimata adressaatidele erikaskjalaga kätte toimetatakse, näitavad suurt tõusu. Nii on sisemaaliste virksaadetiste üldarv 3,7 korda ja välismaile läinud virksaadetiste arv 2,5 korda suurem möödunud aasta samade saadetiste arvust. Saadetiste liikide järgi on liht-virksaadetiste arv suurenenud 81,03% võrra, tähtsaadetised 41,9% ja pakid 77,7%.

Virksaadetiste läbikäik—Trafic des envois exprés.

8.	1928/29 a.					1927/28 a.				
	Saadetised Envois		Pakid Colis	Raha-kaardid Mandats	Väärtkirjad Lettres avec valeur déclar.	Saadetised Envois		Pakid Colis	Raha-kaardid Mandats	Väärtkirjad Lettres avec valeur déclar.
	Liht Ordin.	Täht Re-comm.				Liht Ordin.	Täht Re-comm.			
Sisemaalisi—Service interne	1388	352	67	101	—	318	173	10	7	—
Välismaile läinud — Expédié à l'étranger	2389	1077	33	8	10	719	672	4	—	—
Välismailt tulnud—Reçu de l'étranger	3391	1933	1530	16	30	2017	1523	903	—	10

9. Lendpostisaadetised. Lähikäimises välismaadega peeti 1928/29 aruandeaastal lennuühendust kolmel liinil. Peale Tallinn-Helsinki-Stockholmi vahelist õhuliini, kus igapäevast lennuühendust peetakse nii suvel kui ka talvel, sõlmis postivalitsus 1928 a. juunis lendpostiveo lepingu a/s. „Deruluft'iga“, kes Tallinn-Riia-Königsberg-Berliini liinil ja Tallinn-Leningradi liinil õhuhendust peab. Üldine lendpostisaadetiste kg arv on 3,2 korda suurem eelmise aasta kg arvust. Üldse on 1928/29 a. läi-

Lendpostisaadetiste aruanne 1928/29 aastal.
Relevé des envois aériens en 1928/29

9.	Posti brutto-kaal Poids brut de la poste		
	Eestist läinud kg En provenance de l'Estonie	Eestisse tulnud kg A destination de l'Estonie	Vahetatud lendpostid üldine raskus kg Poids total de la poste échangée
Maad, millistega post õhuteel vahetatud Pays, avec lesquels la poste aérienne a été échangée.			
Soome (Helsinki)	86,2	324,7	410,9
Rootsi (Stockholm)	31,5	61,4	92,9
Läti (Riiga)	8,0	3,2	11,2
Saksamaa: Königsberg	9,4	28,0	37,4
Berlin	69,2	27,9	97,1
N. S. V. Liit (Leningrad)	3,6	54,5	58,1
Kokku kg—Total kg ¹⁾	207,9	499,7	707,6
1927/28 aastal	116,0	105,1	221,1
Rohkem (+) või vähem (—)—Augmentation ou diminution	+ 91,9	+ 394,6	+ 486,5
	+79,2%	+375,6%	+220%

¹⁾ Peale selle transporteeriti möödunud aastal õhuteel transiitposti Eesti kaudu 272,618 kg.

nud Eestist lendpostisaadetisi välismaile 1,8 korda ja tulnud välismailt 4,7 korda rohkem kui eelmisel aastal. Alljärgnev tabel näitab, et üldisest lendpostisaadetiste kg arvust on vahetatud Tallinn-Helsinki-Stockholmi liinil — 71,2%; Tallinn-Riia-Königsberg-Berliini liinil 20,6% ja Tallinn-Leningradi liinil 8,2%.

Kui jääoludest tingitud põhjustel laevühendus katkestatud, transporteeritakse Tallinn-Helsinki vahel ka hariikud postisaadetised õhuteel üle lahe. Toodud tabeli andmete järgi on 1928/29 a pika ja erilisel külma talve tõttu hariikike postisaadetisi 75,1% võrra rohkem transporteeritud lennu teel üle lahe kui 1927/28 a. talvel.

Talvisel hooajal lennutel vahetatud postisaadetised Tallinn-Helsinki liinil (kg.)
Envois postaux échangés pendant l'hiver par la voie aérienne de Tallinn-Helsinki.

10.	Eestist läinud kg. En provenance de l'Estonie	Eestisse tulnud kg. A destination de l'Estonie	Kokku kg Total
1928/29 aastal	2 249,6	3 974,5	6 224,1
1927/28 aastal	1 919,5	1 634,4	3 553,9
Rohkem (+) või vähem (—)	+ 330,1	+ 2 340,1	+ 2 670,2
Augmentation ou diminution	+ 17,2%	+ 143,1%	+ 75,1%

10. Posti jooksvad arved ja ülekanad. Posti jooksvate arvete ja ülekanade talitus sisemaalises lähikäimises on avatud 1 juulist 1928 a. Jooksvate arvete pidamine ja arvetevaheline summade ülekanamine sünnib vastavast keskasutises —

Comptes courants et virements postaux.

posti jooksvate arvete büroos, kuna postkontorid vastu võtavad jooksvatele arvetele summade sissemaksimisi ja jooksvate arvete büroo kaudu saadud väljamaksuskäskude põhjal toimetavad summade väljamaksimisi. Ülalnimetatud talituse 9-kuulise tegevuse aja jooksul (1. VII. 1928 kuni 1. IV. 1929) on jooksvate arvete büroos toimetatud summade arveleandmise, arvetelt väljamaksimiste ja arvelt arvele üleandmiste

operatsioone koguarvus 6919 üldsummaga Kr 1 772 470. Sama tegevuse aja jooksul postkontorites vastuvõetud sissemaksukaarte on posti jooksvate arvete büroole saadetud 4 691 tk. üldsummas Kr 760 696 ja jooksvate arvete büroolt saadud väljamaksukaarte 1550 raha üldsummaga Kr 679 238. Aruandeaasta lõpuks oli jooksvaid arveid arvult 156 ja neil olev rahasumma Kr 59 759.

Posti jooksvate arvete büroo operatsioonid 1928/29 a. — Opérations du Bureau des comptes courants postaux en 1928/29.

11.	Arvete arv viimaseks kuupäevaks Nombre des comptes à la fin du mois	Operatsioonide arv Nombre des opérations	Üldine läbikäigu summa Montant total des transactions Kr.	Ülekannete % üldisest läbikäigu summaast Du montant total des transactions il revient aux virements en %	Arvel olevate summade ülejääk viimaseks kuupäevaks Soldes des comptes à la fin du mois Kr.
Juuli	11	39	713	—	212
August	28	151	9 540	—	3 328
September	42	247	40 738	19,8	11 877
Oktoober	63	569	116 138	23,2	15 268
November	76	708	149 319	22,6	20 007
Detsember	87	854	221 111	19,2	25 030
Jaanuar	122	1 102	299 119	16,4	26 575
Veebruar	140	1 655	372 985	11,9	63 063
Märts	156	1 594	562 807	22,8	59 759
Kokku—Total	—	6919	1 772 470	—	—

Posti jooksvate arvete operatsioonid postkontorites 1928/29 a.
Opérations des comptes courants postaux effectuées dans les bureaux de poste en 1928/29.

12.	Arv Nombre	Summa Montants
a) Sissemaksukaardid—Avis de versement: postiga—postaux	4 685	756 816
telegraafiga—télégraphiques	6	3 880
Kokku—Total	4 691	760 696
b) Väljamaksukaardid—Avis de paiement: postiga—postaux	1 544	668 338
telegraafiga—télégraphiques	6	10 900
Kokku—Total	1 550	679 238

11. Postikassang. Postikassangu talitus, mille abil isikutele või asutustele võimaldatud on teistelt isikutelt või asutustelt saadaolevaid summasid enda kasuks lasta sisse kasseerida vastavate dokumentide alusel postkontorite vahetalitusel, on sisemaalises läbikäimises avatud 1 juulist 1928 a. Kuni aruandeaasta lõpuni on toimetatud 193 kasseerimist kogusummas Kr 6362; mitmesugustel põhjustel ei olnud võimalik kasseerimist toimetada 349 juhusel.

Postikassangu operatsioonid 1928/29 a.
Opérations des recouvrements en 1928/29.

13.	Arv Nombre	Summa Montant
Kasseerimisi toimetatud—Recouvrements effectués	193	6362
Kasseerimata jäänud vääruste arv—Nombre des recouvrements restés en souffrance	349	—

12. Eesti Panga agentuurid. Eesti Panga ja Teedeministri vahelisel kokkuleppel, mis sõlmitud posti-telegraafi seaduse alusel, on 1928 a. märtsi kuul avatud Paldiski, Nõmme, Põltsamaa, Tapä, Türi ja Tõrva postkontorite juures

Eesti Panga agentuurid, kus toimetatakse riigimaksude vastuvõtmist. Operatsioone toimetatakse neis agentuurides Eesti Panga ametnikkude poolt postiametkonna ametnikkude kaasabil, millise kaasabi eest Eesti Pank maksab riigituludesse 6 senti iga agentuuris toimetatud operatsiooni pealt. 1928/29 aruandeaasta jooksul on ülalnimetatud postkontorite juures asuvates Eesti Panga agentuurides toimetatud üldse 15 202 riigimaksude vastuvõtmise operatsiooni ja selle operatsioonide arvuga riigimaksusid vastu võetud Kr 579 487.

Eesti Panga agentuuride operatsioonid 1928/29 a.
Opérations effectuées par les agences de l'Eesti Pank en 1928/29.

14.	Operatsioonide arv Nombre	Summa Montant
Riigimaksusid vastu võetud Recettes d'État acceptées.	15 202	579 487

13. Riigihoiukassa agentuurid. Riigihoiukassa seaduse („Riigi Teataja“ Nr. 104—1927 a.) alusel on 1 oktoobrist 1928 a. avatud kõigi postkontorite juures Riigihoiukassa agentuurid, kus toimetatakse summade vastuvõtmist hoiuarvetele ja neilt arvetelt summade väljamaksimist. Riigihoiukassa agentuuride operatsioone toimetavad postiametkonna ametnikud. Operatsioonide eest saab postiametkond Riigihoiukassalt tasu kuni 1/2% aastas kalendri-aasta lõpul Riigihoiukassa agentuurides olevate hoiusummade kogusummast, millisest tasust kuni pool on lubatud maksta lisatasuks postiametkonna ametnikkudele agentuuride operatsioonide toimetamise eest, ülejäänud osa tasust arvatakse aga riigituludesse. 1928 a. kolme kuu

eest (oktoober, november ja detsember) on ülalnimetatud $\frac{1}{3}$ °-list tasu saadud Kr 53,33. Riigihoiukassa agentuuride tegevuse algusest kuni aruandeaasta lõpuni (1. X. 1928 kuni 1. IV. 1929) on neis agentuurides summasid hoiule võetud Kr 128 750 ja hoiult väljamakstud Kr 39 014.

Riigihoiukassa agentuuride operatsioonid 1928/29 a. (1. X. 1928 kuni 1. IV. 1929)
Opérations effectuées par les agences de la Caisse d'épargne d'État en 1928/29.

15.	Summa Montant
a) rahasummasid hotuarvelele vastu võetud <i>Sommes versées à la Caisse d'épargne</i> . . .	128 750
b) rahasummasid hotuarvetelt välja makstud <i>Sommes payées par la Caisse d'épargne</i> . . .	39 014

14. Väljastamata korrespondents.
Correspondance tombée en rebut.

Korrespondentsi üldise arvu jõudsa kasvamisega on suurenenud lõplikult väljastamata jäänud saadetiste arv

sisemaalses vahetuses 14,7° ning välismaalses läbikäimises 49,8°. Nii langeb liht- ja tähtkirjapostisaadetiste üldarvust lõplikult väljastamatute peale keskmiselt 0,06° nagu 1927/28 aastalgi. Nagu Tallinna peapostkontoris 1929 a. mai kuul üle maa hoiule saadetud lõplikult väljastamatute liht- ja juuremaksu saadetiste peale äratähendatud väljastamatuse põhjuste märgetest näha, oli 3356 väljastamatust saadetisest puuduliku adressiga 459 ehk 13,7°, tundmata adressaatidele 1000 ehk 30,06°, adressaatide ilmumata jäämise pärast väljastamata jäänud — 1655 ehk 49,3° ja keeldunud saadeti vastu võtmast — 233 ehk 6,94°.

Teadete nõutamiseks väljastamata jäänud korrespondentsi adressaatide ülesotsimiseks on postiametkond pööranud linnades adressbüroode ja maal kohapealsete omavalitsuseasutuste poole 1928/29 a. jooksul 11834 juhusel.

Väljastamata kirjaposti saadetised — *Correspondances aux lettres tombées en rebut.*

16.	1928/29 a.						Sellest arvust De ce nombre il y avait		Kokku maad Total pour les districts
	Kirjad ja postikaard. Liht ja täht. <i>Lettres et cartes postales ordinaires et recommandées</i>	Trükitooted, äripaber, kaubaproov, liht ja täht. <i>Imprimés, papiers d'affaire et échantillons ordinaires et recommandés.</i>	Kokku—Total	1927/1928 a.	Võrdlus—Comparaison	1928/29 aruandeaastal oli linnades <i>Pour l'année budgétaire 1927/28 il y avait dans les villes</i>	Talinnas—à Tallinn	Tartus—à Tartu	
Sisemaalses vahetuses— <i>Service interne.</i>									
Väljastamata jäänud saadetised sihtkohas— <i>Envois tombés en rebut dans les bureaux de destinat.</i>	95 825	48 680	144 505	161 745	- 17 240 - 10,6%	125 708	75 354	16 305	18 797
Väljastamata jäänud saadetistest enne nende lähtekohta tagasisaamist või lõplikute hoiute saatmist oli võimalik väljastada— <i>De la correspondance tombée en rebut ont pu être remises avant le renvoi aux expéditeurs ou avant le dépôt définitif</i>	51 640	29 270	80 910	142 496	- 20 079 - 14,09%	71 517	40 943	9 255	9 363
Väljastamata jäänud saadetistest saadeti tagasi lähtekohta— <i>Correspondance en rebut renvoyée aux expéditeurs</i>	25 091	15 516	41 507			35 300	22 639	4 412	6 207
Lõplikult väljastamata jäänud, mis lõplikuks hoidmiseks ja hävitamiseks saadetud— <i>Correspondance restée en souffrance et envoyée au dépôt pour destruction ultérieure</i>	18 194	3 894	22 088	19 249	+ 2 839 + 14,7%	18 861	11 772	2 608	3 227
Välismaalses vahetuses— <i>Service international.</i>									
Välismaalt saadud, mis kohapeal väljastamata jäänud ja välismaile tagasi saadetud— <i>Correspondance de l'étranger tombée en rebut et renvoyée aux pays d'origine</i>	17 154	22 778	39 932	28 593	+ 11 339 + 30,6%	38 119	31 326	3 286	1 813
Välismaile saadetud saadetistest väljastamata tagasi tulnud— <i>Correspondance de l'intérieur pour l'étranger rentrée au bureau des rebuts</i>	22 016	11 065	33 081	18 041	+ 15 040 + 86,6%	32 516	29 022	1 674	1 165
Välismaalt väljastamata tagasisaadud saadetistest oli kohapeal võimalik saajale tagasi anda— <i>Correspondance en rebut renvoyée de l'étranger et placée</i>	17 464	10 496	27 960	14 223	+ 13 737 + 96,5%	27 059	24 470	1 242	901
Saatjatele tagasiandmata jäänud mis lõplikuks hoidmiseks ja hävitamiseks saadetud— <i>Correspondance renvoyée de l'étranger restée en souffrance et envoyée au dépôt pour destruction ultérieure</i>	4 552	1 169	5 721	3 818	+ 1 903 + 49,8%	5 457	4 552	432	264

15. Postisaadetiste kojukandmine.
Remise à domicile.

Postisaadetised kantakse adressaatidele kätte linnades ja alevites. Aruandeaastal laiendati kirjade kojukandmist küla taludesse, millega juba eelmisel (1927/28) aruandeaastal algust tehtud. Küla taludesse kirjade kojukandmise eest maksab postiametkond valla-

valitsusele iga kirja või ajalehe pealt 1,25 senti. Postisaadetiste kättetoimetamine adressaatidele kirjakandjate abil on vähenenud Tallinnas 10,1° võrra, mis on tingitud peaausjalikult sellest, et adressaadid on hakanud ohtralt kasutama nimekaste, samuti riigi ja omavalitsuste asutused käsiposti, kust nad oma nimele pärale-

jõudnud postisaadetisi ise võivad ära viia igal ajal asutise lahtioleku ajal. Tartus on kojuviidud postisaadetiste arv kasvanud 1,2% ja mu-

jal, s. o. teistes linnades, alevites ja maal üldiselt 6,7% võrra.

Kojuviidud postisaadetised — Envois remis à domicile.

17.		Lihtsaadetised ja ajalehed Envois ordinaires et journaux	Täht- ja juuremaksusaadetised Envois recommandés et insuffisamment affranchis.	Väärkirjad Lettres avec valeur déclarée	Rahakaardid Mandats	Virksaadetised — Envois exprès			Kokku — Total
						Lihtsaadetised Envois ordinaires	Tähtsaadetised Envois recommandés	Pakid Colis postaux	
Tallinn	1928/29 . . .	6 223 286	209 006	1 883	42 676	3 237	1 695	35	6 491 818
	1927/28 . . .	6 947 917	212 989	1 625	41 602	2 553	1 290	17	7 207 993
	1928/29 ± . . .	- 724 631	- 3 983	+ 258	+ 1 074	+ 684	+ 405	+ 18	- 726 175
Tartu	1928/29 . . .	2 292 364	96 994	18	1 970	288	170	30	2 391 834
	1927/28 . . .	2 259 800	100 968	14	1 865	290	160	-	2 363 097
	1928/29 ± . . .	+ 32 564	- 3 974	+ 4	+ 105	- 2	+ 10	+ 30	+ 28 737
Mujal Autres	1928/29 . . .	8 084 191	225 492	744	20 771	609	365	59	8 332 231
	1927/28 . . .	7 569 161	215 265	607	19 103	211	161	26	7 804 534
	± . . .	+ 515 030	+ 10 227	+ 137	+ 1 668	+ 398	+ 204	+ 33	+ 527 697
Kokku—Total	1928/29 . . .	16 599 841	531 492	2 645	65 417	4 134	2 230	124	17 205 883
	1927/28 . . .	16 776 878	529 232	2 240	62 570	3 054	1 611	43	17 375 624
	± . . .	- 177 037	+ 2 271	+ 399	+ 2 847	+ 1 080	+ 619	+ 81	- 169 741
		1,05%	0,4%	17,7%	4,5%	35,9%	38,4%	188,9%	0,9%

16. Nimekastid (nimepilettid). Casiers. Postiasutistes adressaatidele tarvitamiseks antud isiklike nimekastide arv on tõusnud 11,1%. Nende nimekastide kaudu on adressaadid oma nimele päralejõudnud postisaadetisi väljastanud 11,5% rohkem kui eelmisel aastal.

Ametasutuste käsipost
Poste manuelle (pour les envois officiels locaux).

19.	Käsiposti tarvitajate arv Nombre des abonnés	Väljastatud postisaadetiste arv Nombre des envois délivrés
1928/29 a.		
Tallinnas — à Tallinn	82	4 099 565
Mujal — Autres localités	63	329 950
Kokku — Total	145	4 429 515
1927/28 aastal	172	3 006 673
Rohkem või vähem Augmentation ou diminution	- 27 - 15,7%	+ 1 422 842 + 47,9%

Nimekastid — Casiers postaux.

18.	Nimekastide hulk arv 1/IV 1929 — Nombre total des casiers au 1/IV 1929	Väljastatud nimekastide arv 1/IV 1929 — Nombre des casiers abonnés	1928/29 aruandeaasta jooksul on nimekastide kaudu postisaadetisi väljastatud (arv). Pendant l'année budgétaire 1928/29 il a été déclaré au moyen des casiers le nombre suivant des envois postaux
Tallinnas — à Tallinn	412	379	4 664 991
Tartus — à Tartu . . .	261	207	824 980
Mujal — Autres localités	3 093	2 299	6 458 354
Kokku — Total	3 766	2 885	11 948 325
1928/29 aruandeaastal	3 143	2 597	10 712 504
Rohkem või vähem — Augmentation ou diminution	+ 621 + 19,7%	+ 288 + 11,1%	+ 1 235 761 + 11,5%

korraldamisega, täiendati 1928/29 a. ka postiveo võrku. Nimelt loodi ametkonna kulul postitraktid maal postiagentuuride ja kirjatalude vahel, kus posti senini valla elanikkude kulul korraldati ja juhuslikult veeti, ehk üldse ei veetud.

Senini avatud kirjataludesse on kõikjal ka postivedu korraldatud. Uusi trakte on loodud 1928/29 a. — 3215 km. 1928/29 a. avati Kuresaare-Risti traktil postiametkonna kaasabil korralik posti- ja reisijateveo autoühendus, missuguse avamisega tuntavalt kiirenes Saaremaa ja mannermaa vaheline posti ühendus.

17. Ametasutuste käsipost. Poste manuelle (pour les envois officiels locaux). Väljastatud ametasutuste kohalikkude lihtkirjapostisaadetiste arv aboneeritud nimekastide abil on suurenenud 47,3% võrra, ehk küll käsiposti tarvitajate arv 15,7% võrra vähenemist näitab.

B. Raudteedel. — Par chemin de fer Raudteedel postivedu sünnib postivagunites. Väiksematel liinidel, mille peal mõni üksik asutis on, sünnib postivahetus asutiste vahel pagasis. Tallinna-Haapsalu liinil postivagunis veetakse ka raudtee reisijate pagasi. Pagasi operatsioon toimetavad postiveo teenijad. Raudteedel veeti post raudteevalitsuse poolt postivalitsusega sõlmitud lepingu põhjal, kusjuures postivalitsus maksis raudteevalitsusele posti raskusele vaatamata aasta eest tasu Kr 207 527.—.

18. Postivedu. Transport de la poste. A. Maanteedel. — Par les grandes routes. Kirjatalude ja agentuuride võrgu laiendamise ja nende vahelise postiveo

Postitraktid—Routes postales.

20.	1928/29 a.	1927/28 a.	Võrreldes 1927/28 a. Comparativement à l'année 1927/28
	a) Traktid, kus posti veeti p. t. t. ametkonna korraldusel ja kulul <i>a) Routes où la poste était transportée par les soins et aux frais de l'Administration postale.</i>		
Traktide kogupikkus (km)—Longueur totale des routes (km.)	11 602	8 387	+ 3 215
Läbisõidetud km arv.—Nombre des km parcourus:			
1) Palgatud eraisikute poolt veetud—Par des particuliers contractés	2 965 045 ¹⁾	2 796 508	+ 168 537
2) Postijaamade poolt veetud takisides ettenähtud tasu eest—Par des stations postales	1 463 457	1 328 535	+ 134 922
Kokku läbisõidetud (km)—Total en km	4 428 502	4 125 043	+ 303 459
Kulu summa (kr)—Montant des frais en kr	273 689	242 060	+ 31 629
b) Traktid, kus posti veeti maavalitsuste ning ühingute korraldusel ja kulul <i>b) Routes où la poste était transportée par les soins et aux frais des administrations des communes ou des districts, ou par des associations privées.</i>			
Traktide kogupikkus (km)—Longueur totale des routes	730	693	+ 37
Läbisõidetud km arv.—Nombre des km parcourus:			
1) Postijaamade poolt tasuta veetud—Gratuitement par les stations postales	306 656	454 517	— 147 861
2) Vallavalitsuste ja ühingute poolt tasuta veetud—Gratuitement par les administrations des communes rurales et des associations privées	128 934	144 737	— 15 803
Kokku läbisõidetud km.—Total en km	435 590	599 254	— 163 664
c) Posti veetud reisijate veo omnibussidel nende ühenduse pidamise hooajal <i>c) Poste, transportée par les omnibus pendant la période de leur circulation</i>			
Läbisõidetud km arv.—Nombre des km parcourus	404 280	—	—
d) Linnades postivedu, postkastide ühendamise ja postisaadetiste laiallevõtu <i>d) Transport de la poste, levée des boîtes aux lettres et distribution des envois dans les villes.</i>			
Läbisõidetud km arv.—Nombre des km parcourus	173 010	—	—

Postitraktid raudteedel—Routes postales par chemin de fer.

21.	Traktide pikkus (km)—Longueur des routes postales (km)	Läbisõidetud km arv.—Nombre des km parcourus
1928/29	1 370,5	995 232
1927/28	1 299,5	948 635
1928/29 a. võrreldes 1927/28 a.—Com- parativement à l'année 1927/28 .	+ 71	+ 46 597

Postitraktid veeteedel—Routes postales navales

22.	Traktide pik- kus (km) Longueur des routes postales (km)	Läbisõidetud km arv Nombre des km parcourus
1928/29	457,3	154 300
1927/28	325	126 300
1928/29 võrreldes 1927/28 a.—Compara- tivement à l'année 1927/28	+ 132,3	+ 28 000

C. Veeteedel. — Par les voies navales.
Postivedu veeteedel (saarte ja mandri vahel ja Emajõel) sünnib Veeteede valitsuse, laevaseit-
side ja eraisikute poolt sellekohaste kokku-
lepete alusel.

20. Posti tasuvus.

Résultats financiers; la
rentabilité de la poste.

24.

	1000 kr
1928/29 aruandeaastal post andis sissetulekut—Recettes de la poste pour l'année budgétaire de 1928/29	2 656,6 ²⁾
Väljaminekud posti alal aruandeaastal kujunevad järgmiselt — Les dépenses de la poste pour l'année budgétaire s'écrivent comme suit:	
a) Postiteenijate palk, laste abiraha, arstiabi ja varustus—Appointements des employés de poste, subsides pour les enfants, secours médical et équipement	872,6
b) Postiaagentuuride juhatajate tasu—Rémunération des gérants des agences postales	94,9
c) Postivedu—Transport postal	554,3
d) Vallasvara soetamine ja korrashoid—Acquisition et réparation de biens meubles	42,5
e) Väärtmärkide (postimaksu vahendite) valmistamine—Impres. de formules d'affranchissement (timbres-poste, etc.)	24,5
f) Rahvusvahelised maksud—Paiements internationaux	31,4
g) Üldkulude (kantselei, majapidamine, hoonete remont ja ehitamine, ametisõidud, juriidiline abi ja kohtukulud, hari- duslised kulud, kodifikatsioon ja kirjasamine, autasud ja segakulud) posti osal—Dépenses générales de la poste (bureaux, économie, réparation et construction des bâtiments, voyages de service, secours juridique et frais de procédure, frais d'éducation, codification et édition, gratifications et dépenses variées	160,2
Kokku—Total	1 780,4
Puhas ülejääk—Revenu net	876,2

1) Siin hulgas on veetud 106 580 km Kuressaare-Risti vahel ühendust pidavate posti- ja reisijateveo omnibussidega.
2) Tulud on Riigikassa eelarve täitmise aruandest veidi suuremad, kuna seal arvestamata kasandesse jäänud summad.

vete omanikkudele tarvitamiseks alandatud tak-
siga (5 senti) frankeeritud ümbrikud. Peale selle
on välja antud hallivärvilised 10-margalised
sepa kujutusega postmargid ja endistest välis-
maa lihtpostkaartidest sisemaa lihtpostkaarti-
deks üle trükitud postkaardid.

Postimaksu vahendid 1928/29 a.
*Timbres-poste et autres formules d'affranchissement pendant
1928/29.*

23.	Arv	Koguväärtus
	Nombre	kr Valeur totale (kr)
Juuretrükitud— <i>Imprimés sup- plémentairement</i>	39 234 443	3 483 675
Müüdid— <i>Vendus</i>	24 357 950	2 075 991

III. TELEGRAAF. — TÉLÉGRAPHES.

1. Telegraafi arenda- mine ja asutiste võrk.

*Développement du télé-
graphe et le réseau des
institutions.*

Aasta kestvusel on aren-
datud telegraafi asutiste
võrku posti- ja posti-tele-
foni agentuurides tele-
graafilise tegevuse avamise näol. On avatud
telegrammide vahetus 250 agentuuris. Kokku

toimetasid 1 aprilliks 1929 a. telegrammide
vastuvõtmist ja üleandmist 296 agentuuri. Kon-
torite arv on kasvanud 4 võrra. Arvatud kon-
toriteks neli endist posti-telegraafi-telefoni agen-
tuuri. Üldiselt suurenes asutiste võrk aasta jook-
sul 146,4% võrra.

Agentuurides ja 23 postkontoris sünnib
telegrammide vahetus telefoni teel.

Telegraafiasutiste arv — *Nombre des institutions télégraphiques.*

25.	Asutiste liik <i>Genre des institutions</i>	LIV. 1929	LIV. 1928	võl % +
	Peatelegraafi kontor— <i>Bureau télégraphique</i>	1	1	—
	Posti-telegraafi-telefoni kontorid— <i>Bureaux de poste, de télégraphe et de téléphone.</i>	120	116	+ 3,5
	Raadiojaamu— <i>Stations T. S. F.</i>	3	3	—
	Posti-telegraafi-telefoni agentuure— <i>Agenc- es de poste, de télégraphe et de téléphone</i>	296	50	+ 492
	Kokku— <i>Total</i>	420	170	+ 146,4

2. Telegraafi kasutamine. *Traffic télégraphique.*

Telegraafi kasutamine, võrrel-
des eelmise aastaga, on üldi-
selt suurenenud. Telegram-

mide arvu suurenemise protsent oli 5,4, — sõ-
nade arvu järgi aga 9. Suurenenud on välis-
telegrammide arv (10,9%), kuna sisetegram-
mide arv aga selle vastu on vähenenud, ja ni-
melt 1,9% võrra. Üksikasjalise pildi telegraafi
kasutamise üle annavad järgnevad tabelid.

Telegrammide arv—*Nombre des télégrammes.*

26.	1928/29	1927/28	% + võl —
Sisemaalisi läinud— <i>Du service interne, expédiés</i>	144 895	147 760	— 1,9
Välismaalisi tulnud— <i>Du service international, reçus</i>	112 939	103 089	+ 9,6
Välismaalisi läinud— <i>Du service international, expédiés</i>	106 876	94 597	+ 12,45
Kokku— <i>Total</i>	364 210	345 446	+ 5,4
Telegrammide arv linnades— <i>Nombre des télégrammes dans les villes:</i>			
Sisemaalisi läinud— <i>Du service interne, expédiés</i>	109 123	116 756	— 6,5
Välismaalisi tulnud— <i>Du service international, reçus</i>	110 291	100 385	+ 9,9
Välismaalisi läinud— <i>Du service international, expédiés</i>	103 818	91 750	+ 13,15
Kokku linnades— <i>Total pour les villes</i>	323 232	308 891	+ 4,6
Sellest— <i>Dont:</i> { Tallinnas— <i>à Tallinn</i>	228 340	214 429	+ 6,5
{ Tartus— <i>à Tartu</i>	35 575	34 566	+ 2,9
Maal kokku— <i>Total pour les arrondissements</i>	40 978	36 555	+ 12,1
Sõnade arv — <i>Nombre des mots.</i>			
Sisemaalisi läinud— <i>Du service interne, expédiés</i>	2 880 030	2 601 943	+ 11,03
Välismaalisi tulnud— <i>Du service international, reçus</i>	1 605 743	1 444 859	+ 11,06
Välismaalisi läinud— <i>Du service international, expédiés</i>	1 287 728	1 257 812	+ 2,4
Kokku— <i>Total</i>	5 782 501	5 304 614	+ 9,0
Sõnade arv linnades— <i>Nombre des mots dans les villes:</i>			
Sisemaalisi läinud— <i>Du service interne, expédiés</i>	2 241 595	2 219 748	+ 9,8
Välismaalisi tulnud— <i>Du service international, reçus</i>	1 574 337	1 411 632	+ 11,5
Välismaalisi läinud— <i>Du service international, expédiés</i>	1 256 189	1 221 254	+ 2,9
Kokku linnades— <i>Total pour les villes</i>	5 072 071	4 852 634	+ 4,5
Sellest— <i>Dont:</i> { Tallinnas— <i>à Tallinn</i>	3 447 391	3 345 679	+ 3,04
{ Tartus— <i>à Tartu</i>	931 026	817 736	+ 13,8
Maal kokku— <i>Total pour les arrondissements</i>	710 430	451 960	+ 57,1

Vahetatud telegrammide seas oli erilligilist telegramme—Dans le nombre total des télégrammes échangés il y avait des télégrammes spéciaux.

a) Sisemaalises läbikäimises—Du service interne.

27.	1928/29	1927/28	+ ehk - % (ou)	Linna- des Dans les villes	Sellest arvust De ce nombre		Maades dans les districts
					Tallinnas à Tallinn	Tartus à Tartu	
Ametlikke läinud—Du service, expédiés	11 767	16 240	- 27,5	8 492	6 183	748	3 275
Muud (meteoroloog.)—Autres (météorolog.)	22 670	14 882	+ 52,3	13 846	—	9 926	8 825
Kokku maksuta—Total (non taxés)	34 437	31 122	+ 10,5	22 337	6 183	10 674	12 100
Kiirtelegramme—Télégrammes urgents	347	434	- 20	305	213	3	42
Maksud vastusega—Avec réponse payée	1 770	1 990	- 11,05	1 432	647	174	335
Erikäskjalaga—Télégrammes exprès	2 463	2 879	- 14,4	1 940	1 104	319	523
Mitme aadressiga—Télégrammes multiples	1 002	244	+ 310,8	999	107	7	3
Ajakirjanduse—De presse	—	—	—	—	—	—	—
Aeglased—Différés	2	—	—	2	2	—	—
Kokku sisemaal—Total du service interne	40 021	36 069	+ 9,1	27 015	8 256	11 177	13 006

b) Välismaalises läbikäimises—Du service international.

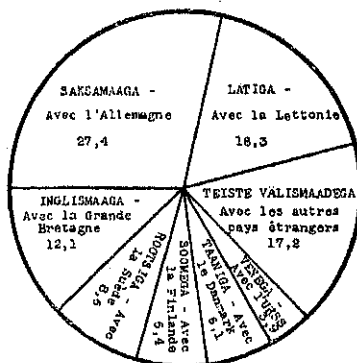
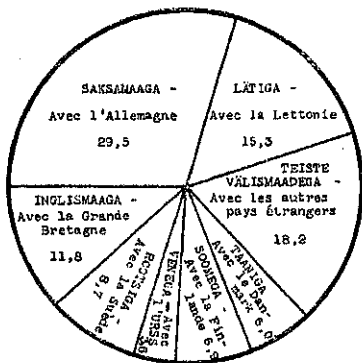
28.	1928/29 a. arv			1927/28 a. arv			% +	Linna- des Dans les villes	Sellest arvust De ce nombre		Maades dans les districts
	Tulnud Reçus	Läinud Expédiés	Kokku Total	Tulnud Reçus	Läinud Expédiés	Kokku Total			Tallinnas à Tallinn	Tartus à Tartu	
Ametlisi—De service	3 016	2 700	5 716	2 622	2 447	5 069	+ 12,8	5 628	5 159	178	78
Muid—Autres	—	1 226	1 226	—	—	—	—	1 225	1 225	—	1
Kokku maksuta—Total (non taxés)	3 016	3 926	6 942	2 622	2 447	5 069	+ 36,9	6 853	6 384	178	79
Kiirtelegramme—Télégrammes urgents	2 737	2 042	4 779	1 526	1 381	2 907	+ 64,3	4 761	4 555	82	18
Maksud vastusega—Avec réponse payée	1 304	1 338	2 642	1 282	1 178	2 460	+ 7,4	2 558	2 066	170	84
Erikäskjalaga—Télégrammes exprès	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mitme aadressiga—Télégrammes multiples	914	369	1 283	550	523	1 073	+ 19,6	1 230	1 222	23	3
Ajakirjanduse—De presse	1 302	764	2 066	1 272	485	1 757	+ 17,6	2 066	2 066	—	—
Aeglased—Télégrammes différés	569	404	973	484	276	760	+ 28	952	796	33	21
Kokku—Total	9 842	8 843	18 685	7 736	6 290	14 026	+ 33,2	18 480	17 089	436	205

3. Läbikäimine välismaadega. Traffic international.

Välismaalises läbikäimises on telegrammide arv, võrreldes 1927/28 aastaga, üldiselt suurenenud 10,9% võrra, kuid üksikute maadega,

näiteks Lätiga, Soomega, Venemaaga, Inglismaaga jne. läbikäimises on nende arv vähenenud. Pildi telegraafilise läbikäimise üle välismaadega annavad järgnevad diagramm ja tabel:

Diagr. 3. Telegrammide vahetus välismaadega—Echange des télégrammes avec l'étranger: 1928/29 a. 1927/28 a.

4. Transiit-telegrammid. Télégrammes de transit.

Transiit-telegrammide arv on, nagu järgnev tabel näitab, suurenenud. See nähtus tuleb kirjutada Haapsalu-Nõmme raadiojaama tegevuse arvele. Jaama vastuvõtte

võime eelmisel aastal tõstmise tõttu on suudetud võtta teiste riikide, nagu seda Läti ja Soome on, telegramme vastu rohkem, kui eelmisel 1927/28 aastal.

Välismaadega vahetatud telegrammid — Télégrammes échangés avec l'étranger.

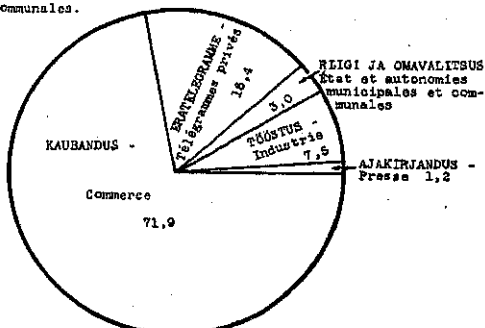
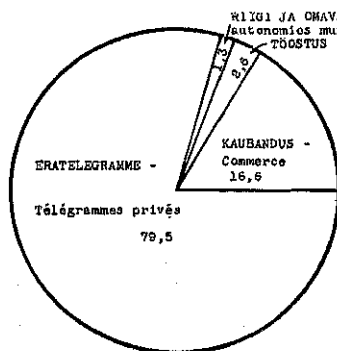
29.	Läinud—Expédiés		Tulnud—Reçus		Kokku—Total	
	Telegr. arv Nombre des télégrammes	Sõnade arv N. des mots	Telegr. arv Nombre des télégrammes	Sõnade arv N. des mots	Telegr. arv Nombre des télégrammes	Sõnade arv N. des mots
Abessiinia—Ethiopie	2	17	2	48	4	65
Aišeer—Algérie	9	77	23	135	32	212
Austraalia—Australie	82	576	251	2 260	333	2 836
Austria—Autriche	855	10 712	628	7 602	1 483	18 314
Belgia—Belgique	1 090	12 391	923	10 043	2 013	22 437
Bulgaria—Bulgarie	11	171	16	189	27	360
Danzig—Dantzig	2 764	36 237	3 201	38 988	5 965	75 225
Egiptus—Égypte	2	12	9	60	11	72
Gibraltar—Gibraltar	1	10	—	—	1	10
Greeka—Grèce	16	155	16	204	32	359
Helveetsia—Suisse	703	9 146	600	9 980	1 303	19 126
Hiina—Chine	67	656	102	1 021	169	1 677
Hispaania—Espagne	24	245	179	2 488	203	2 733
Hollandi—Pays-Bas	2 818	27 673	3 151	32 755	5 969	60 428
Iiri—Irlande	7	68	4	49	11	117
India Briti—Indes brit.	24	172	16	147	40	319
„ Lääne—Indes néérl.	5	33	7	42	12	75
Itaalia—Italie	564	7 328	519	8 234	1 083	15 562
Leedu—Lituanie	1 862	15 594	1 409	19 643	2 861	35 237
Lukseemburg—Luxembourg	124	1 009	198	1 516	322	2 525
Lõunaaasia—Yougostavie	67	780	40	606	113	1 386
Läti—Lettonie	15 930	229 450	17 643	277 206	33 573	506 656
Madeira—Madère	—	—	—	49	4	49
Malta—Malte	—	—	2	17	2	17
Marokko—Maroc	1	11	—	—	1	11
Norra—Norvège	918	9 308	790	8 480	1 708	17 788
Palestiina—Palestine	14	96	20	106	34	202
Persia—Perse	10	87	9	91	19	178
Poola—Pologne	2 017	32 793	2 068	34 553	4 085	67 346
Portugal—Portugal	47	395	50	616	97	1 011
Prantsuse—France	3 163	43 834	2 626	38 342	5 789	82 176
Rootsi—Suède	9 740	115 742	9 408	127 098	19 248	242 835
Rumeenia—Roumanie	89	1 141	93	1 680	182	2 221
Saari piirkond—Territ. de la Sarre	1	8	—	—	1	8
Saksamaa—Allemagne	31 001	352 704	33 994	541 226	64 995	893 930
Singapore—Singapour	2	16	1	8	3	24
Siiria—Syrie	—	—	1	25	1	25
Soome—Finlande	6 894	77 276	8 332	106 867	15 226	184 143
Suur Britaania—Gr. Bretagne	13 376	137 811	12 520	136 714	25 896	274 525
Taani—Danemark	6 113	73 627	7 058	88 469	13 171	162 096
Cehhoslovakkia—Tchécoslovaquie	1 043	13 160	1 193	13 253	2 236	26 413
Tuunis—Tunis	—	—	8	47	8	47
Türgi—Turquie	23	261	25	360	48	641
Ungari—Hongrie	173	3 701	144	2 945	317	6 646
N. S. V. L.—U. R. S. S.	3 862	58 660	4 212	80 656	8 074	139 316
Afrika Lõuna—Afrique du Sud	21	131	25	156	46	287
„ Lääne—l'ouest	—	—	3	31	3	31
Ameerika Põhja—Amérique du Nord	1 291	14 111	1 128	10 660	2 419	24 771
„ Lõuna—Amérique du Sud	50	343	102	660	152	1 003
Kokku—Total	106 376	1 287 725	112 939	1 605 743	219 315	2 893 471

Transiit-telegrammid—Télégrammes de transit.

30.	Arv	Sõnad
	Nombre	Mots
Aruandestul—Pendant l'année en cause.	28 144	361 266
1927/28 aastal—en 1927/28	19 941	254 326
Robkem (+) või vähem (—)—Augmentation	+ 8 200	+ 106 940
(+) ou diminution(—)	+ 41,1%	+ 41,9%

5. Telegraafi tarvitate liigid.
Catégories des expéditeurs des télégrammes.

Diagr. 4. Tallinna telegraafis 3 päeva jooksul kogutud andmete järgi oli telegramme nendo üldarvust %-des: Sisemaalised—Internes. Välismaalised—Étrangers.

6. Telegrammide vahetus korrespondentidega telefoni teel.

Échange des télégrammes avec les correspondants par le téléphone.

Eelmisel aastal maksmapandud telegrammide telefoni teel korrespondentidele vastuvõtmise- ja aadressaatidele edasiandmise kord on leidnud elavat kasutamist. Telefoni teel vahetatud telegrammide arv on, võrreldes 1927/28 aastal vahetatud telegrammidega, suurenenud 69,1% võrra. Suurenenud on nende arv linnades, kuna maal on neid vahetatud 9,4% võrra vähem.

Eelmisel aastal maksmapandud telegrammide telefoni teel korrespondentidele vastuvõtmise- ja aadressaatidele edasiandmise kord on leidnud elavat kasutamist. Telefoni teel vahetatud telegrammide arv on, võrreldes 1927/28 aastal vahetatud telegrammidega, suurenenud 69,1% võrra. Suurenenud on nende arv linnades, kuna maal on neid vahetatud 9,4% võrra vähem.

Korrespondentidega telefoni teel vahetatud telegrammid.

Télégrammes échangés avec les correspondants par le téléphone.

31.	Korrespondentidega telefoni teel vahetatud telegrammid.				Kokku Total
	Talinnas à Tallinn	Telises linnades Dans les autres villes	Maal À la campagne		
Sisemaalisi— <i>Infernes</i> . . .	8 625	1 729	5 032	15 386	
Välismaalisi— <i>Etrangers</i> . . .	9 173	786	336	10 295	
Kokku—Total . . .	17 798	2 515	5 368	25 681	
1927/28 aastal— <i>En 1927/28</i> . . .	8 635	619	5 925	15 179	
Rohkem (+) või vähem (—)					
<i>Augmentation (+) ou diminution (—)</i>	+ 106,1%	+ 189,6%	— 557	+ 105,62%	
			+ 9,4%	+ 69,1%	

7. Telegraafi tehnika ala.

Technique télégraphique.

Telegraafi tehnika ala on täiendatud ühe Hughes aparaadi soetamisega. Muid uuendusi ametkond sel alal ette ei ole võtnud. Uuemate abinõude järgi ei ole näha vajadust ka tulevikus. On kavatsus isegi võtta väiksemaid asutisist Morse aparaadid maha, minnes telegrammide vahetamise alal telefoni kasutamise peale üle.

Telegraafi tehnika ala on täiendatud ühe Hughes aparaadi soetamisega. Muid uuendusi ametkond sel alal ette ei ole võtnud. Uuemate abinõude järgi ei ole näha vajadust ka tulevikus. On kavatsus isegi võtta väiksemaid asutisist Morse aparaadid maha, minnes telegrammide vahetamise alal telefoni kasutamise peale üle.

8. Telegraafi tāsuvus.

Rentabilité du télégraphe.

Telegraafi tulud ja kulud — Recettes et dépenses du télégraphe.

34.	1000 kr
Telegraaf andis 1928/29 aruandeaastal sissetulekut— <i>Pour l'année budgétaire 1928/29 le télégraphe a donné un revenu brut de</i>	464,9 ¹⁾
Aruandeaastal oli telegraafi alal väljaminekuid— <i>Dépenses pour le télégraphe pendant la même année:</i>	
a) telegraafiteenijate (eksploataatsiooni alal) palk, laste abiraha ja varustus— <i>employés du télégraphe (section de l'exploitation) salaires, secours aux enfants, secours médical et secours pour équipement</i>	179,2
b) seesama kulu tehnilisel alal— <i>dépenses analogues pour la section technique</i>	26
c) telegraafi korrashoid— <i>entretien des télégraphes</i>	56
d) telegraafi arendamine— <i>construction des télégraphes</i>	1,8
e) rahvusvahelised maksud— <i>paiements internationaux</i>	70,4
f) üldkulude (kantselei, majapidamise jne.) telegraafi osa— <i>dépenses générales pour les télégraphes (frais de bureau, frais économiques)</i>	36,8
Kokku—Total	370,2
Ülejääk— <i>Revenu net</i> + ...	94,7

¹⁾ Tulud on Riigikassa eelarve täitmise aruandest veidi suuremad, kuna seal arvestamata kassadesse jäänud summad.

a) Telegraafi asutiste aparaatide koosseis.

Types des appareils des bureaux télégraphiques.

32.	Aparaatide arv		+ või (ou) — %
	Nombre des app.		
Aparaatide nimetused	1.IV. 29	1.IV. 28	
Dénominations des appareils			
Morse	156	157	— 0,6
Hughes	10	9	+ 11,1
Klopfer	5	5	—
Raadio üleandm.— <i>Radio, appa-</i>			
<i>reils transmetteurs</i>	2	2	—
Raadio vastuvõtm.— <i>Radio,</i>			
<i>appareils récepteurs</i>	5	4	+ 25
Kokku—Total	178	177	+ 0,5

b) Muud abinõud—Autres moyens techniques.

33.	Arv—Nombre		+ või (ou) — %
	1.IV. 29	1.IV. 28	
Abinõude nimetused			
Dénominations des moyens			
Elemendid, Meidinger— <i>Éléments</i>			
<i>Meldinger</i>	889	815	+ 9
Elemendid teised— <i>Autres éléments</i>	36	29	+ 24
Akkumulaatorid— <i>Accumulat.</i>	254	211	+ 20,4
Simultaan transformatorid— <i>Transformat. simultanés</i>	264	224	+ 17,9
Kokku—Total	1 443	1 279	+ 12,8

c) Juhtmed—*Fils*. Telegraafi- ja telefoni ühendusjuhtmete vahel täpset arvuist vahet tehtud ei ole; need asuvad ühiseil postel ja ühiseis kaableis. Puht telegraafi juhtmeid on endiselt 1 278 km, kuna simultaanitud telegraafi-telefoni juhtmeid 8 880 km, millest pooled s. o. 4 440 km, tuleb arvata telegraafi- ja pooled telefoni juhtmeiks (v. tab. nr. 47 lhk. 632).

Simultaanitud juhtmete, võrreldes eelmise aastaga, mil oli neid 9 101 km, vähenemine oleneb telegraafi ühenduste ümberkorraldamisest; on vabastatud simultaantransformaatoreist pikemad ja varustatud nendega lühemad juhtmed.

V. RAADIOTELEGRAAF JA RINGHÄÄLING.

T.S.F. ET RADIODIFFUSION.

1. Raadiotelegraafi asutised.

Etablissements radio-télégraphiques.

Raadiotelegraafiliseks läbikäimiseks töötavad endiselt:

a) Lähikäimiseks Saksa, Inglise, Rootsi ja Taani maadega Haapsalu 10 k/w. saatejaam ühes vastuvõtujaamaga Nõmmel. Telegrammid nende jaamade kaudu saadetakse ja saadakse Tallinna peatelegraafi kontoris.

b) Lähikäimiseks kodu- ja välismaade laevadega antenni võimega i k/w. ranna raadiojaam Koplis. Sama jaam on ühtlasi ka rahvusvaheliseks õhusõidujaamaks. Peale selle on ametkonnal Tallinnas Ülemiste järve ääres õhusõidujaam raadioside pidamiseks samase jaamaga Helsingis ja Tallinna-Helsinki liinil kurseerivate lennukitega.

c) Ilmateadete vastuvõtmiseks vastuvõtujaam Tartus. Peale postiametkonna raadiojaamade on olemas veel saate- ja vastuvõtu raadiojaamad Sõjaministeeriumil, 3 rannajaama Veeteede valitsusel (tululaevad) ja 17 kaubalaeval (viimaste hulka on arvatud ka päästelaevad ja jäämurdjad).

2. Raadiojaamade tegevus.

Activité des postes radio-télégraphiques.

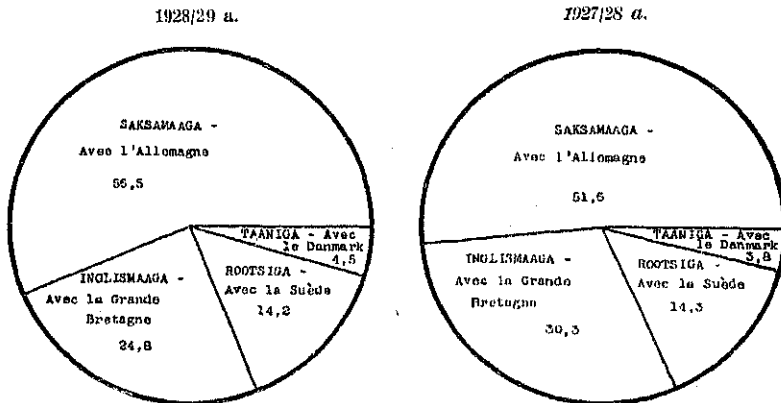
A. Haapsalu-Nõmme jaam. — *Station Haapsalu-Nõmme.* Telegrammid raadio teel vahetus on

olnud, võrreldes eelmiseaasta vahetusega, suurem: telegrammide arvu järgi 27,4% ja sõnade arvu järgi 27%. Suurenemine oleneb osalt jaama vastuvõtte võime eelmisel aastal teise vastuvõtte seadega töstmisest. Osaliseks mõjuriks on ka üldine välistelegrammide arvu suurenemine.

Haapsalu-Nõmme jaama kaudu vahetatud telegrammid.
Traffic télégraphique échangé par la station Haapsalu-Nõmme.

35.	Arv--Nombre		+ või (ou) -%
	1928/29	1927/28	
Tulnud—Reçus	59 838	44 499	+ 34,7
Lälnud—Expédiés	51 448	43 294	+ 18,8
Kokku—Total	111 286	87 333	+ 27,4
Sõnade arv—Nombre de mots	1 276 676	1 005 438	+ 27,0

Diagr. 5. Telegrammide arvust vahetatud %-des—*Du nombre des télégrammes échangés en %.*

B. Kopli rannajaam. — *Station côtière Kopli.*

Rannajaama tegevus on olnud aruandeaastal samuti elavam. Vahetatud telegrammide arv näitab 7% list suurenemist.

Kopli jaama tegevus—*Activité de la station Kopli.*

36.	Telegrammide arv Nombre des télégrammes		+ või (ou) -%
	1928/29	1927/28	
Tulnud—Reçus	1 051	973	+ 8,9
Lälnud—Expédiés	193	189	+ 2,1
Kokku—Total	1 244	1 162	+ 7

C. Tartu vastuvõtu raadiojaam—*Poste récepteur de Tartu.* Tartu jaam oli endiselt postiametkonna kulul ilmateadete vastuvõtmise otstarbel Tartu meteoroloogia observatooriumi teenistuses. Ilmastiku kaardi kokkuseadmiseks ja ilmateadete laialisaatmiseks on viimane saanud ja saatnud ametkonna telegraafi kaudu maksuta 22 670 telegrammi.

3. Raadiotelegraafi tasuvus.

État financier de la T.S.F.

1928/29 a. Haapsalu-Nõmme raadiojaama tegevusest saadud tulu—Revenu reçu de l'activité de la station de T.S.F. Haapsalu-Nõmme.

37.		Kr.
Üldine telegraafi sissetulek—Revenu général du télégraphe		464 897 1)
Sellest sisemaaliste telegrammide ja muude telegraafi tulude arvel—Dont pour les télégrammes internes		131 816
Jääb—Reste—Sissetulek välismaaliste telegrammide eest—Revenu des télégrammes internationaux		333 081
a) Eesti terminaalmaksud—Taxes terminales estoniennes		202 543
b) Eesti transiitmaksud—Taxes de transit estoniennes		130 538
c) Terminaalmaksude summast langeb raadio arvele—Du montant des taxes terminales revient à la T.S.F.		89 367
d) Transiitmaksude summast langeb raadio arvele—Du montant des taxes de transit revient à la T.S.F.		99 018
Tulud kokku (c+d)—Revenu total (c+d)		188 385
Kulud — Dépenses.		
Tehnilised kulud raadio alal—Dépenses techniques de la T.S.F.		16 758
Personaal ja muud kulud—Personnel et autres dépenses		40 466
Jaama ja siseseadete soetamise kuludest (24 000 000 sendist) 10% aastas amortisatsioon ja kapitali % peale — Pour l'amortissement 10% par an de la somme d'acquisition des bâtiments avec les frais d'installation		24 000
Kulud kokku—Total des dépenses		81 224
Puhaskasu—Revenu net		107 161

4. Raadio-Ringhääling.

Diffusion radiotéléphonique.

Ringhäälingut toimetab O/Ü.

„Raadio-Ringhääling“ kontsessiooni alusel. O/Ü „Raadio-Ringhäälingu“ poolt soetatud saatejaama siseseadete on pandud üles postliametkonna ranna raadiojaama. Selle seade teenimine sündis Ringhäälingu kulul ametkonna ametnikkude poolt, kuna stuudiot korraldas kontsessioonäär oma äranägemisel palgatud töötajuga.

1928 a. 31 juulil uuendati Teedeministri ja O/Ü „Raadio-Ringhäälingu“ vahel ringhäälingu toimetamise kontsessiooni leping maksvusega kuni 1 juulini 1934 aast. Uue lepingu järgi on O/Ü „Raadio-Ringhääling“ kohustatud tõstma oma saatejaamade, arvatud ühte kõik jaamad, mis O/Ü. avab, võimeti 1 juuliks 1929 a. kuni 22 k/w. Nõude täitmiseks on tellitud ja seatakse Tallinn-Lasnamäele üles uus võimsama

saatejaama seade. Tallinna jaama programmi transleerimiseks avatud Tartus 300 m. lambivõimega releejaam.

Ringhäälingu kuulajate pere on aruande aastal suurenenud üldiselt 4,3% võrra. Suurenenud on peamiselt lampaparaatidega kuulajate pere (+62,2%), kuna detektorite arv aga selle vastu on vähenenud (-16,7%) võrra.

Raadio-Ringhäälingu abonendid — Abonnés de la radiodiffusion

38.	1. IV. 29.	1. IV. 29.	+ või (ou) - %
	1928	1929	
Detektor aparaatid.—Postes détecteurs	8 500	10 200	+ 16,7
Lampaparaatidega—Postes à lampes	6 000	3 700	- 62,2
Kokku—Total	14 500	13 900	+ 4,3

Riigi tulu ringhäälingust 1928/29 a. jooksul Kr 25 116,40—Le revenu d'État de la radiodiffusion pour l'année 1928/29 était de Kr 25 116,40.

V. TELEFON — TÉLÉPHONE.

1. Telefoni arendamine.

Développement du téléphone.

Aruandeaastal jätkati telefoni arendamist ja korraldamist põhimõttel, et telefon oleks riigis kättesaadav igale kodanikule võimalikult ühesugusel tingimusil. Selle eesmärgiga on:

1) Tihendatud telefoniasutiste võrku uute asutiste avamise ja olemasolevate asutiste enam tarvidusele vastavasse kohisse ümberpaigutamise teel.

2) Suurendatud uute ühendusjuhtmete ehitamise teel kõnede läbilaske võimet.

3) Kõnede kostmise parandamiseks muudetud ühejuhtmelisi ühendusi kahejuhtmeliseks, vahetatud välja tehniliselt tingimustele mittevastavaid ühendusjuhtmeid, kõrvaldatud juhtmeist suuretakistusega jatke ja korraldatud tehnilise määrustiku nõuetele vastavaiks asutiste sisenudisi ja siseseadeid.

A. Asutised—Établissements.

Uutest asutistest avatud—Établissements nouveaux.

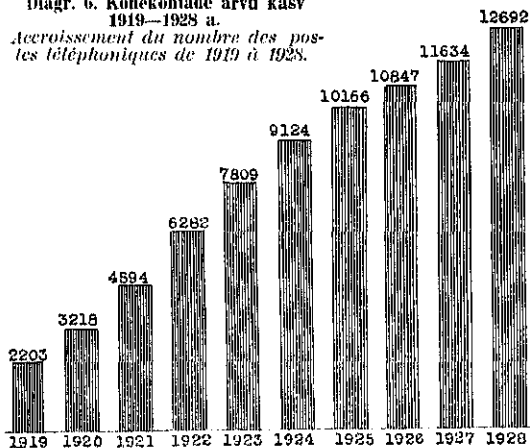
1. Telefoniagentuure—Agences téléphoniques	14
2. Riigi kollektiiv-keskjaamu—Stations centrales collectives d'État	11
3. Era kollektiiv-keskjaamu—Stations centrales privées	1
4. Telefoni kõnepunkte—Téléphones publics	80

1) Tulud on Riigikassa eelarve täitmise aruandest veidi suuremad, kuna seal arvestamata kassasse jäänud summad.

Telefoniasutiste võrdlustabel—Tableau comparatif des établissements téléphoniques.

39.	Arv—Nombre		+ või (ou) —%
	1. IV. 29.	1. IV. 28.	
Asutiste nimetused— <i>Désignation des établissements.</i>			
Iseisvaid telefoni keskjaamu— <i>Stations centrales téléphoniques</i>	3	3	—
Keskjaamu ptt. kontorites— <i>Stations téléphoniques dans les bureaux de poste, de téléphone et de télégraphe</i>	112	111	+ 0,9
Abikeskjaamu— <i>Stations auxiliaires</i>	3	3	—
Telefoniajendajad— <i>Agences téléphoniques</i>	69	56	+ 23,2
Riigil kollektiivkeskjaamu— <i>Stations centrales collectives d'Etat</i>	66	57	+ 15,6
Erä kollektiivkeskjaamu— <i>Stations centrales collectives privées</i>	5	4	+ 25
Telefoni kõnepunkte— <i>Téléphones publics</i>	603	514	+ 17,3
Kokku—Total	861¹⁾	748	+ 15,1
Kõnepunktidest varustatud automaat rahakasseerijatega— <i>Téléphones publics munis d'une caisse automatique</i>	148	115	+ 38,5

Diagr. 6. Kõnekohtade arvu kasv 1919—1928 a.
Accroissement du nombre des postes téléphoniques de 1919 à 1928.

B. Abonentvõrk — *Réseau des abonnés.*
Telefoniasutiste võrgu arendamisega ühiselt on arendatud telefonivõrku ka uute abonentseadete juurehitamise teel. Uusi abonentseadete juurekasvu 1928/29 aastal juure 1058 tk., mis annavad juurekasvu %^o-des 9,9. See protsent oleks olnud suurem, kui oleks olnud võimalik rühaldada nõudmisi telefoni peale Tallinnas. Tallinna peakeskjaama oli võimalik võtta juure uusi abonentseadete ainult abonentseadete üraühtlenute asemel. Tegelik arendamine sündis abikeskjaamade (Kopli, Kreutzvaldi ja Nõmme keskjaamad) kaudu.

Järgnev tabel selgitab telefoni kõnekohtade 1928/29 a. juurekasvu linnades ja maal.

Linnade ja maade kõnekohtade arv.
Postes téléphoniques par villes et arrondissements.

40.	Arv—Nombre		% ±
	1. IV. 29.	1. IV. 28.	
a) Linnad—Villes.			
Tallinn ja Nõmme	1251	4126	+ 3,03
Tartu	1296	1196	+ 8,4
Pärnu	558	504	+ 10,7
Narva	304	299	+ 1,7
Viljandi	310	271	+ 14,4
Rakvere	287	264	+ 8,7
Võru	221	200	+ 10,5
Valga	173	167	+ 3,6
Haapsalu	152	152	—
Kuressaare	148	138	+ 7,2
Paide	146	130	+ 12,3
Petseri	119	103	+ 15,5
Põltsamaa	89	78	+ 14,1
Türi	95	75	+ 26,6
Tapa	79	68	+ 16,2
Tõrva	56	57	+ 1,7
Padiski	29	35	+ 17,1
Kokku—Total	8315	7863	+ 5,7
b) Maad—Arrond.			
Harju	605	527	+ 14,8
Järva	274	239	+ 11,6
Lääne	325	269	+ 20,3
Petseri	83	72	+ 15,3
Pärnu	700	600	+ 16,6
Saare	136	100	+ 36
Tartu	321	739	+ 11,5
Valga	132	106	+ 24,5
Viljandi	291	231	+ 25,9
Viru	716	648	+ 10,5
Võru	291	240	+ 21,3
Kokku—Total	4377	3771	+ 16,1
Üldse—Gr. total	12 692	11 634	+ 9,1

Kõnekohtade maksustamise mooduse järgi—Postes téléphoniques d'après le mode d'installation.

41.	Arv—Nombre		
	1. IV. 29.	1. IV. 28.	+ või (ou) —%
Lihtseadetsi abonentseadete— <i>Abonnés avec une installation simple</i>	9 358	8 745	+ 7,1
Abikõnekohtadega abonentseadete— <i>Abonnés avec des postes supplémentaires</i>	891	809	+ 10,1
Koduste keskjaamade abonentseadete— <i>Abonnés des stations centrales privées</i>	193	147	+ 31,3
Eritüüpi seadete abonentseadete— <i>Abonnés à Harullini—Des branchements</i>	3	6	+ 50
Arve des installations d'un type spécial— <i>Paralleelseadetsi—Des installations parallèles</i>	1 061	904	+ 17,3
Postiametkonna maksuvabu— <i>Postes gratuits de l'Administration des postes</i>	349	330	+ 5,7
Kõnepunkte— <i>Postes publics</i>	837	693	+ 20,7
Kokku—Total	12 692	11 634	+ 9,9
Abikõnekoht—Postes supplémentaires:			
a) maksutisi— <i>payants</i>	1 721	1 528	+ 12,7
b) ametkonna, maksuvabu— <i>Gratuits des l'Administration des postes</i>	70	54	+ 29,6
Kokku—Total	1 791	1 580	+ 13,3

¹⁾ Selles telefoni punktide arvus ei figureeri nende p.-t.-l. kontorite kõnepunktid, kus püüvad telefoni keskjaamad.

Kõnekohtade jaotus linnade ja maade järgi on ligikaudne. Täpne vahetegemine on raske, sest paljude linnakeskjaamade kõnekohtade asukohad on väljaspool linnapiire (maal).

Toodud tabeli kõnekohtade arvus on näidatud ka need kõnekohad, missugused määratud keskjaamade, agentuuride ja kollektiivkeskjaamade juures avalikuks kasutamiseks.

Linnade- ja maakõnekohtade vahetegur võrreldes elanikkude arvuga:

Elanikkude arv kõnekohta Nombre des habitants par poste téléphonique.			
43.	1929 a. algul Commencement de 1929	1928 a. algul Commencement de 1928	Vahe % Différence
Linnades—Dans les villes	33	35	-5,7
Maal—Dans les districts	213	225	-5,3
Linnades ja maal kokku—Total dans les villes et les districts	87	96	-9,3

Telefoni kõnekohtade arv on kasvanud järjekindlalt.

Elanikkude arv ühe kõnekohta
Nombre des habitants par poste téléphonique.

42.	1919 a.	503
	1. IV. 29 a.	87

2. Telefoni kasutamine.

Trafic téléphonique.

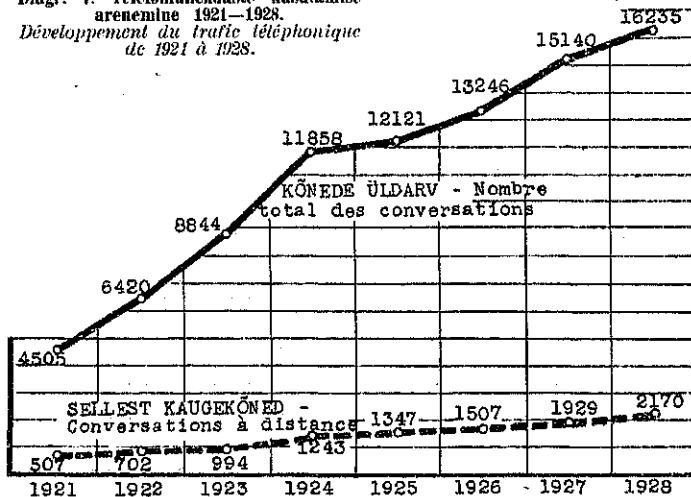
Telefonühenduste kasutamine on aasta-aastalt kasvanud. Seda kasvu näitab diagramm. 7.

Aruandeaastal on kasutatud telefoni 1095 tuhat korda enam kui eelmisel aastal, mis teeb välja 7,2%. Kasvanud on nii kohalikkude, kui kaugekõnede arvud. Samuti on suurenenud tegevus väljakutsete ja järelepärimiste alal, kuna kõnelekkutsete alal aga selle vastu on tegevus vähenenud 52,9% võrra. Järgnevas tabelis toodud arvud näitavad kasutamise kasvu ja kahanemist üksikasjaliselt:

Telefonühenduste kasutamine—Trafic téléphonique.

44.	1925/1929	1927/28	% ±
Kohalikke kõnesid—Conversations locales	13 808 073	13 003 079	+ 6,18
Nendest — Dont:			
a) Abonentide omavahelisi—Entre les abonnés	13 552 898	12 788 703	+ 6
b) Võrastele avalikkudest kõnepunktidest—Des étrangers aux postes publiques	255 175	215 276	+ 18,5
Kaugekõnesid—Conversations à grande distance:			
Sisemaatli—Internes	2 086 611	1 856 399	+ 12,4
Välismaatli—Étrangères:			
tulnud—à destination de l'Estonie	41 801	37 397	+ 11,8
läinud—originaires de l'Estonie	42 254	35 710	+ 18,3
Väljakutseid ¹⁾ —Appels	250 277	203 170	+ 23,1
Järelepärimisi—Demandes de renseignements	5 878	3 255	+ 80,5
Kõnelekkutseid—Avis d'appel	487	1 036	- 52,9
Kokku kasutatud korda—Le téléphone a été utilisé au total	16 235 381	15 139 946	+ 7,2

Diagr. 7. Telefoniühenduste kasutamise arenguline 1921—1928.
Développement du trafic téléphonique de 1921 à 1928.

¹⁾ Väljakutseid tulnud—156 000 — Nombre des appels reçus.

Kõnede arv linnades ja maal—Nombre des conversations dans les villes et à la campagne.

45.	Linnad—Villes			Maal—à la campagne		% ±
	1928/29	1927/28	% ±	1928/29	1927/28	
Kohalikke kõnesid—Conversations locales	12 545 932	11 900 995	+ 5,4	1 262 141	1 102 994	+ 14,4
Neist { Tallinnas—à Tallinn	8 445 766	8 220 086	+ 2,6	—	—	—
Dont { Tartus—à Tartu	1 778 859	1 566 541	+ 13,5	—	—	—
Kaugekõnesid—Conversations à grande distance:						
1) Sisemaalisi—Internes	944 916	891 011	+ 6,05	1 141 695	964 388	+ 18,4
Neist { Tallinna—à destination de Tallinn	265 099	226 890	+ 10,8	—	—	—
Dont { Tartu—à destination de Tartu	153 545	133 082	+ 15,1	—	—	—
2) Välismaalisi—Étrangers	83 534	72 226	+ 15,6	521	881	+ 40,8
Neist { Tallinnaga—Avec Tallinn	69 409	61 411	+ 13	—	—	—
Dont { Tartuga—Avec Tartu	4 509	3 007	+ 49,9	—	—	—
Väljakutseid—Appels	125 723	119 673	+ 5,05	124 554	53 497	+ 49,1
Järelepärimisi—Demandes de renseignements	5 074	2 927	+ 73,3	804	328	+ 145,1
Kõnelekutseid—Avis d'appel	75	170	- 55,8	412	866	- 52,4
Kokku—Total	13 705 254	12 987 002	+ 5,5	2 536 127	2 152 044	+ 17,5

Kaugekõned kõnelike järgi 1928/29.
Conversations classifiées par catégories en 1928/29.

46.	Sisemaalised Internes	Välismaalised Étrangères
Tähtajalised ja välgkõned—Conversations à heure fixe et conv. éclairs	151	753
Kiir kõned—Conversations urgentes	40 212	10 289
Lihtkõned—Conversations privées	1 967 632	70 456
Ajakirjanduslikud kõned—Conv. de presse	919	2 021
Teenistuskõned (posiitkõned)—Conv. de service	77 017	536
Kokku—Total	2 086 611	84 055
Üldse kaugekõnesid—Nombre total des conversations à grande distance	2 170 666	

3. Telefoni tehnika A. Ehitus — *Constructions.* Nagu juba öeldud, *Technique téléphonique* seisib tegevus sel alal uute keskpunktide ju ühendusjuhtmete ehitamises ja olemasolevate asutiste ja ühenduste ümberkorraldamises. Samuti on viidud läbi rida töid telefonivõrgu edaspidise arendamise suhtes.

Uutest ehitatud 14 agentuuri (üks agentuur tekkinud kollektiivkeskjaama agentuuriks ümberarvamise teel) ja 12 kollektiivkeskjaama: 11 riigi- ja üks era. Olevaist asutisist kantud raudteejaama Väandra keskjaam.

Uute ühendusjuhtmete ehitus viidud läbi punktide vahel, kus koormatus kõnedega suur oli või kus ühendused ei vastanud tehnilisile tingimustele. Nii on ehitatud:

1) Tallinn-Tartu vahele üks paar uusi 3 mm pronksjuhtmeid, mis kasutatud ära Tallinn-Riia vaheliseks ühenduseks osas kuni Tartuni, kuna endised selle ühenduse juhtmed on võetud kasutamisele Tallinn-Tartu vahele.

2) Üks paar 4 mm juhtmeid Tallinn-Rapla vahele.

3) Üks paar 4 mm juhtmeid Tapa-Rakvere vahele. Need kasutati ära otseühenduse loomiseks Tallinna ja Jõhvi vahele. Viimase järele oli tungiv vajadus.

4) Üks paar uusi 4 mm juhtmeid Pärnu-Väandra vahele. Selle otseühenduse puudumine andis end tunda teravalt. Väandral, kui suure-

mal keskpunktil, tuli nõutada kõneühendus Tori ja Kärü keskjaamade kaudu.

5) Üks paar 4 mm juhtmeid Paide-Tapa vahele. Senine ühendus oli ebanormaalkraadist. Uus ühendus ehitatud Paide-Tamsalu ja Tamsalu-Tapa raudteeäärseid poste mööda.

6) Üks paar 3 mm juhtmeid Kose-Juuru vahele. Korraldatud ümber Tartu kaugeühenduste šleiff ja suurendatud traaversite ülespanemise teel magistraalide mahutust: Ülemiste-Lagedi, Tartu-Valga ja Mõisaküla-Abja vahel. Samal eesmärgil on ehitatud ka paralleelliniid Tallinn-Pääsküla ja Tallinn-Männiku vahele. Need liinid seoti raudteevalitsuse liinidega.

Üksikute võrkude arendamise alal on viidud läbi suuremad kaabli tööd, näiteks, Tallinnas. Siin oli suurem töö Suure-Pärnu maanteel, kus elektritrammiki käimapanuks oli tarvis kaotada ära õhuliin. Samuti tuli arendada kaablivõrku ühenduses automaatalajaama asutamiseks. Teistes linnades on tehtud kaablitöid võimaluste piirides.

Tallinnas sündis 1 000 numbrilise automaatalajaama ehitus. Jaam rakendati töösse käesoleva aasta juulis-augustis. Sai töötatud välja Tallinna telefonivõrgu edaspidine automatiseerimise kava. Samuti sai töötatud välja kaugeühenduste võrgu 5-e aasta peale pronksjuhtmetega arendamise kava ja nõutud andmed sama võrgu 5 aasta peale raudjuhtmetega arendamise kohta.

Kõnekostmise tõstmiseks — olemasolevate ühenduste kaudu jätkati vanade ristatuste ümbertegemist ja seni ristatamata ühenduste nendega varustamist, roostetanud ja tinutamata jätkude juhtmeid väljalõikamist, keskjaamade sisenduste tehnilisile tingimustele vastavalt ümbertegemist, asutiste vahelisel kauge- ja abonentiühendusil mittevastava diameetriga juhtmete ümbervahetamist ja ühejuhtmeliste kauge- ja abonentiühenduste kahejuhtmeliseks ehitamist.

Asutiste vahelisi ühendusi ehitati kahejuhtmeliseks: Kohila-Riisipere, Torma-Mustvee, Mäe-

täguse-Kuremäe, Tarvastu-Tõrva, Mäetaguse-Iisaku, Jõgeva-Puurmanni, Valga-Antsla ja Kolga-Muuksi vahele.

Kõnede läbilaske võime tõstmiseks asutiste vahel uute ühendusjuhtmete ehitamiseta on loodud fantoom ühendused Tallinn-Valga ja Rakvere-Jõhvi vahele. Need ühendused osutisid häädena, mispärast sai töötatud teoreetiliselt välja uued fantoom-ühendused Tallinn-Pärnu, Tallinn-Tartu, Tallinn-Türi ja Tallinn-Helsinki vahele.

B. Välismaaodega läbikäimine. — *Communication avec les pays étrangers.* Välismaadega läbikäimise alal on avatud telefoniühendused Tallinn-Kaunas-Varssavi ja Tallinn-Rootsi vahel. Samuti võimaldatud Läti-Rootsi transiitühendus. Välisühenduste paremaks töötamiseks sai seatud üles Tallinna kaks vahekõvendajat ja toodud Valgast Tartu üle kaks kõvendajat, ning, nagu eelpool juba öeldud, võetud üles, Tallinn-Helsinki vahele fantoomühenduse loomine.

3. Kommutaatorid ja aparaadid.

Commutateurs et appareils.

Telefoniparaadid ja ühendusabinõud.

Appareillage téléphonique.

48.	Arv—Nombre		+ või (ou)—%
	1.IV.20.	1.IV.28.	
Telefoni kommutaatorid <i>Commutateurs téléphoniques</i>			
Mitmekordsed— <i>Multiples</i>	50	42	+ 19
Automaat klappidega— <i>À volets automatiques</i>	2	2	—
Automaat— <i>Automatiques</i>	3	3	—
Kahejuhtmelised— <i>à 2 conduct.</i>	255	217	+ 17,5
Ühejuhtmelised— <i>à 1 conduct.</i>	—	9	—100
Numberkastid—Table aux indicat.			
Kahejuhtmelised— <i>à 3 conduct.</i>	15	20	— 25
Ühejuhtmelised— <i>à 1 conduct.</i>	7	8	— 12,5
Telefoniparaadid—Appareils téléphoniques.			
Riigi omad— <i>Appartenant à l'État</i>	12 781	11 380	+ 12,3
Abonentide omad— <i>Appartenant aux abonnés</i>	857	1 141	— 24

4. Liinid ja juhtmed.

Lignes et fils.

Postiametkonna telegraaf-telefoni juhtmete seis—*État des fils télégraphiques et téléphoniques de l'Administration des postes.*

47.	Arvud km.—En km		+ või (ou)—%
	1. IV. 1920.	1. IV. 1928.	
a) Liinid—Lignes.			
Õhu— <i>Aériennes</i>	9 726,5	9 876,5	+ 3,7
Maakaableid— <i>Câbles souterrains</i>	189	173	+ 9,2
Veekaableid— <i>Câbles sous-marins</i>	361,5	369,5	+ 3,2
Neist— <i>Dont:</i>			
1. Keskjaamade vahelised— <i>Entre des stations centrales:</i>			
Õhu— <i>Aériennes</i>	4 202,5	4 202,5	+ 2,1
Maakaableid— <i>Câbles souterrains</i>	20,5	20,5	—
Veekaableid— <i>Câbles sous-marins</i>	276	259,5	+ 6,4
2. Abonentseadete liine linnas— <i>Lignes urbaines des installations d'abonnés:</i>			
Õhu— <i>Aériennes</i>	322	419,5	— 23,2
Maakaableid— <i>Câbles souterrains</i>	165	148	+ 11,5
3. Abonentseadete liine maal— <i>Lignes rurales des installations d'abonnés:</i>			
Õhu— <i>Aériennes</i>	5 111,5	4 754,5	+ 7,5
Maakaableid— <i>Câbles souterrains</i>	2,5	3,5	— 2,8
Veekaableid— <i>Câbles sous-marins</i>	104	110	— 5,4
b) Juhtmed—Conducteurs.			
Õhu— <i>Aériens</i>	57 943,5	55 092,5	+ 5,2
Õhukaablisooni— <i>Conducteurs de câbles aériens</i>	6 952,5	6 274,5	+ 10,8
Maakaablisooni— <i>Conducteurs de câbles souterrains</i>	20 157,5	15 118,5	+ 33,3
Veekaablisooni— <i>Conducteurs de câbles sous-marins</i>	654	628	+ 4,1
Neist— <i>Dont:</i>			
1. Keskjaamade vaheliste ühenduste juhtmeid— <i>Conducteurs de communications entre les stations centrales:</i>			
Õhu— <i>Aériens</i>	25 514	25 155	+ 1,4
Õhukaablisooni— <i>Conducteurs de câbles aériens</i>	16	8,5	+ 88,2
Maakaablisooni— <i>Conducteurs de câbles souterrains</i>	231	151	+ 53
Veekaablisooni— <i>Conducteurs de câbles sous-marins</i>	535	516,5	+ 3,5
Nende sees simultaanitud juhtmeid— <i>Dans ce nombre il y a des conducteurs simultanés</i>	8 880	9 101	— 2,4
ja puht telegraafi ühenduste juhtmeid— <i>et des conducteurs des communications proprement télégraphiques</i>	1 278	1 278	—
2. Abonentseadete juhtmeid linnas— <i>Conducteurs urbains des installations d'abonnés:</i>			
Õhu— <i>Aériens</i>	7 323	7 537,5	— 2,8
Õhukaablisooni— <i>Conducteurs de câbles aériens</i>	5 803	5 520	+ 5,1
Maakaablisooni— <i>Conducteurs de câbles souterrains</i>	19 015,5	14 951,5	+ 33,2
3. Abonentseadete juhtmeid maal— <i>Conducteurs ruraux des installations d'abonnés:</i>			
Õhu— <i>Aériens</i>	25 106	22 030,5	+ 13,9
Õhukaablisooni— <i>Conducteurs de câbles aériens</i>	1 133	746	+ 52
Maakaablisooni— <i>Conducteurs de câbles souterrains</i>	31	16	+ 94
Veekaablisooni— <i>Conducteurs de câbles sous-marins</i>	117,5	111,5	+ 5,3

Õhujuhtmete linnas vähenemine on kaablivõrgu arendamisest, kuna simultaneeritud juhtmete vähenemine aga asjaoludest, et on

võetud transformaatoreid maha pikemalt ühendusilt ja simultaneeritud lühemad.

6. Telefoni tasuvus Telefoni tasuvus on näha
Revenus du téléphone. alljärgnevas tabelist:

Telefoni tulud ja kulud—Recettes et dépenses du téléphone.

		1000 kr.
49.		
1928/29 aruande aastal telefon andis sissetulekut—Pour l'année 1928/29 le téléphone a donné un revenu brut de		1 912,8 ¹⁾
Väljaminekud telefoni alal aruandeaastal olid järgmised—Dépenses pour le téléphone pendant la même année:		
a) Telefoniteenijate eksploatatsiooni alal palk, laste abiraha, arstiabi ja varustus—Employés du téléphone, section de l'exploitation: salaires, secours aux enfants, secours médical et secours pour équipement		632,4
b) Sama kula tehnilisel alal—Dépenses analogues pour la section technique		240,4
c) Telefoni agentuuride juhatajate tasu—Rémunération des agences téléphoniques		15
d) Telefoni korrahoold—Entretien des téléphones		419,7
e) Telefoni arendamine—Construction des téléphones		513,2
f) Rahvusvahelised maksud—Paiements internationaux		3,1
g) Üldkulude (kantselei, majapidamine jne.) telefoni osa—Dépenses générales pour les téléphones (frais de bureau, frais d'économie, etc.)		160,2
Kokku—Total		1 990
Toodud andmetest selgub, et telefon andis aruandeaastal puudujääki — Par conséquent, le téléphone a donné pour l'année budgétaire 1928/29 un déficit de		77,2
Arvesse võttes aga telefoni arendamise (juureehitamise) kulu Kr. 513 200, mis telefoni sissetulekuga kaetud, selgub, et telefon celarve aastal töötas siiski ülejäägiga—Mais considérant les dépenses de Kr. 513 200, pour le développement du téléphone (nouvelles constructions) couvertes par le revenu des téléphones, il faut estimer que le téléphone a donné pendant l'année budgétaire un excédent de		436

VI. ÜLEVAADE POSTI-TELEGRAAFI-TELEFONI ABIASUTISTE TEGEVUSEST.

APERÇU DE L'ACTIVITÉ DES ÉTABLISSEMENTS AUXILIAIRES DE POSTE, TÉLÉGRAPHE ET TÉLÉPHONE.

Postiagentuuride kaudu vahetatud liht- ja tähtsaadetiste arv võrreldes eelmise aastaga on tunduvalt suurenenud. Suurt tõusu näitab postiagentuurides sisseseatud rahakaartide operatsioonide arv. Ühes rahakaartide arvuga on suurenenud ka väärtkirjade arv, sest postiagen-

tuurid sihitavad kõik agentuurides vastuvõetud rahakaardid väärtkirjades kontrollkontoritesse. Ka telegrammide vastuvõtmine ja adressaatile kättetoimetamine agentuuride kaudu on suurt poolehoidu leidnud.

Posti-telegraafi-telefoni agentuuride kaudu 1928/29 a. postileantud postisaadetiste arv ning vastuvõetud telegrammide arv. Nombre des envois postaux et des télégrammes déposés dans les agences postales, télégraphiques et téléphoniques pendant l'année budgétaire 1928/29.

50.	P. l. t. agentuuride arv Nombre des agences	Lihtpostisaadetised Envois ordinaires	Tähtsaadetised Envois recommandés	Juuremaksu saadetised Envois non affranchis ou insuffisamment affranchi	Pakid Colis postaux	Rahakaardid Mandats de poste	Väärtkirjad Lettres avec valeur déclarée	Ajalehtede tellimised Nombre des abonnements aux journaux	Telegrammid Télégrammes
Maad—Districts									
Harju	93	399 730	11 782	3 977	678	9 044	7 743	7 121	118
Järva	41	228 966	6 826	1 136	109	6 862	1 577	3 593	84
Lääne	63	206 002	9 850	2 580	395	9 193	5 204	6 951	694
Petseri	13	51 182	2 210	1 442	54	1 879	1 206	488	180
Pärnu	74	312 853	11 697	3 281	425	11 538	7 586	7 492	510
Saare	31	136 197	3 553	3 000	582	3 468	3 132	2 479	114
Tartu	86	581 039	31 580	4 810	631	12 548	5 528	5 466	351
Valga	23	240 524	11 193	849	259	4 032	2 430	1 062	522
Viljandi	51	197 712	9 846	1 509	304	7 885	4 416	5 195	141
Viru	69	373 997	13 181	4 454	482	11 464	4 823	7 578	339
Võru	57	231 357	10 295	2 738	360	7 422	3 727	2 351	271
Kokku—Total	606	3 019 550	122 027	28 876	4 369	84 835	47 432	50 379	3 267
1927/28 a.	—	2 493 164	117 870	17 810	4 067	72 652	14 952	40 527	2 643
Rohkem või vähem— Augmentation ou diminution	—	+ 526 386 + 21,1%	+ 4 157 + 3,5%	+ 11 066 + 62,1%	+ 302 + 7,4%	+ 12 183 + 16,7%	+ 32 480 + 217,2%	+ 9 852 + 24,3%	+ 624 + 23,6%
Saadetiste üldarvust %—Pourcent du total général	—	7,3%	9,6%	13,8%	2,4%	13,7%	35,08%	27,8%	1,3%

¹⁾ Tulud on Riigikassa eelarve täitmise aruandest veidi suuremad, kuna seal arvestamata kassadesse jäänud summad.

Posti-telegraafi-telefoni agentuuride kaudu väljastatud postisaadetised ja telegrammid ning peetud kõned.
 Nombre des envois postaux et des télégrammes émis par les agences de poste, de télégraphie et de téléphone, et le nombre des conversations effectuées.

51. Maad—Districts	P.-i.-i. agen- tuuride arv Nombre des agences	Ajalehed Journaux	Lühisaadetised Envois ordi- naires	Tähtsaadetised Envois recom- mandés	Juuremaksu saadetised Envois non af- franchis ou insuffisamment affranchis	Pakid Colis postaux	Väärkirjad Lettres averse va- leur déclarée	Telegrammid Télégrammes	Telefoni kõned—Conversat. téléphon.		
									Kohalikud Locales	Tulnud kauge- kõned—Con- versat. à gran- de distance d'arrivée	Läinud kauge- kõned—Con- versat. à gran- de distance de départ.
Harju	93	1 097 182	551 742	14 495	9 864	1 584	10 113	4 346	29 046	44 346	52 722
Järva	41	723 250	309 630	11 846	2 279	676	4 473	2 262	13 645	21 488	30 242
Lääne	63	778 330	404 858	11 420	1 886	1 646	6 280	6 004	18 368	24 985	29 255
Petseri	13	84 422	85 764	2 513	1 394	208	3 616	2 832	12 401	3 282	3 856
Pärnu	74	1 016 315	443 996	13 900	2 479	1 298	6 684	6 456	31 452	35 920	39 943
Saare	31	443 860	205 797	5 558	1 362	852	4 334	2 295	10 302	8 334	11 358
Tartu	86	1 082 007	576 575	16 066	3 546	1 389	12 058	8 330	32 018	38 900	49 992
Valga	28	379 040	199 846	8 346	851	1 020	3 180	1 332	11 010	20 808	25 620
Viljandi	51	977 525	333 425	13 399	1 823	1 058	6 140	4 855	15 363	13 685	19 048
Viru	69	1 080 497	530 173	15 420	5 079	1 182	8 135	6 755	34 899	43 504	50 018
Võru	57	749 120	374 120	11 042	2 260	900	5 180	6 519	13 198	14 754	20 112
Kokku—Total	606	8 412 148	4 015 421	124 095	26 323	11 813	70 193	51 992	222 602	270 223	332 166
1927/28 a.		7 412 184		4 165 839	3 646 311	9 628	53 444	7 378	152 435	196 364	257 698
Rohkem (+) või vä- hem (-) Augmen- tation ou dimini- tion		-999064 +13,4%		+ 519 528 +14,2%		- 2 185 -22,6%	-16 749 -31,3%	+ 44 614 +604,0%	- 70 167 -46,03%	+ 73 859 +37,6%	- 74 468 -28,9%
Saadetiste üldarvust %—Pourcent du total général		42%		12,1%		0,8%	48,9%	14,3%	1,6%	13,1%	15,0%

VII. POSTI-TELEGRAAFI-TELEFONI AMETKONNA TULUD JA KULUD.
 RECETTES ET DÉPENSES DES POSTES, DES TÉLÉGRAPHES ET DES TÉLÉPHONES.

1. Tulud. Posti-telegraafi-telefoni ametkonna
Recettes. 1928/29 a. tulud, võrreldes 1927/28 a.
 tuludega, on suurenenud üldiselt
 9% võrra. Suurenemine posti ja telefoni tulude
 alal (esimene 7,9% ja teine 11,5%) on tingitud
 posti ja telefoni võrgu arenemisest, kuna tele-
 graafi tulude suurenemine (4,2%) langeb raadio
 ringhäälingu laiema tarvitamise arvele.

Kulud eelmise aastaga võrreldes on suure-

nenud 7,8% võrra, milline juurekasv langeb
 tegevuse üldise lahenemise, posti ja telefoni
 võrgu arendamise ja maaposti olude paranda-
 mise arvele.

Ametkonna tulude ja kulude üldist läbikäiku
 näitab tab. 53, millest näha, et ametkond
 aruandeaasta jooksul on riigile annud puhast
 tulu Kr 936 859 ehk 14,7% rohkem kui eelmisel
 aastal.

Kulude läbikäik ja eelarve (kr)—Dépenses budgétaires (en kr).

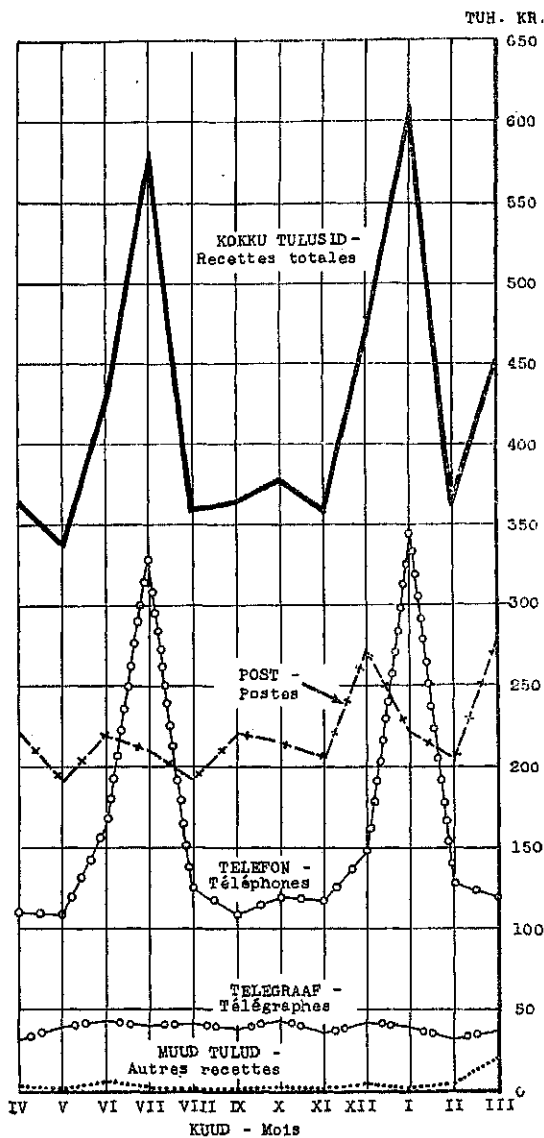
52.	Eelarve jaotus Subdivisions du budget		Kulude nimetus—Dénomination des dépenses	1928/29 a. eelarve Budget	1928/29 a. kulud Dépenses	Ülejääk Solde
	Peatükk Chapitres	SS				
III.	Korralised kulud—Dépenses ordinaires:					
	1		Teenistustasu—Appointements	1 826 780	1 825 270	1 510
	2		Ametsõidud—Voyages de service	15 817	15 280	537
	3		Ametnikkude ja teenijate toetus—Subsides aux employés	198 580	196 488	142
	5		Ametnikkude ja teenijate varustus—Équipement des employés	33 012	37 899	113
	7		Juriidiline abi ja kohtukulud—Conseil juridique et frais de justice	1 810	1 784	26
	8		Kantseleikulud—Frais de bureaux	74 885	72 835	2 050
	9		Majapidamine—Frais d'économie	187 963	183 820	4 143
	11		Veokulud—Frais de transport	554 512	554 257	255
	12		Vallasvara—Biens meubles	42 597	42 518	79
	14		Hoonete remont—Réparations de bâtiments	90 017	87 829	2 188
	23		Väärtmärklite valmistamine—Impression des timbres d'affranchissement	36 000	24 510	11 490
	34		Hariduslikud kulud—Frais d'instruction	1 450	1 240	210
	40		Kodifikatsioon ja kirjastamine—Codification et éditions	8 000	8 000	—
	72		Telegraafi ja telefoni korraldoid ja arendamine—Maintenance et développement du télégraphe et du téléphone	954 289	951 709	2 571
	84		Rahvusvahelised maksud—Paiements internationaux	107 670	104 880	2 790
	90		Segakulud—Frais divers	7 000	5 771	1 229
			Kokku korralised—Total des dépenses ordinaires	4 123 373	4 094 040	29 333
			Erakorralised kulud—Dépenses extraordinaires:			
1		Uute hoonete ehitamine—Construction des bâtiments	11 500	6 700	4 800	
2		Telefonijaama laiendamine—Développement du central téléphonique	204 230	39 862	164 368	
		Kokku erakorralised—Total des dépenses extraordinaires	215 730	46 562	169 168	
		Kõik kokku—Total général	4 339 103	4 140 602	198 501	

Postiametkonna tulud ja kulud (kr)—Recettes et dépenses des postes, des télégraphes et des téléphones (kr).

53.

	Tulud ¹⁾ — Recettes					Kulud — Dépenses			Ülejääk Solde
	Post Poste	Telegraaf Télégraphe	Telefon Téléphone	Muud tulud Autres recettes	Kokku Total	Korralised Ordinaires	Erakorralised Extraordinaires	Kokku Total	
1928/29 a.	2 656 638	464 897	1 912 807	43 119	5 077 461	4 094 040	46 562	4 140 602	936 859
1927/28 a.	2 460 972	445 990	1 714 352	34 377	4 655 691	3 838 921	—	3 838 921	816 770
1928/29 a. rohkem (+) või vähem (—) .	+ 195 666 7,9%	+ 18 907 4,2%	+ 198 455 11,5%	+ 8 742 25,4%	+ 421 770 9%	+ 255 119 6,6%	+ 46 562 —	+ 301 681 7,8%	+ 120 089 14,7%

Diagr. 8. Tulude läbiküik 1928/29 a. üksikudel kuudel.
Recettes en 1928/29 d'après les mois.

Kõrvalolevas diagrammis on näidatud ametkonna tulude läbiküik aruandeaasta üksikute kuude järgi. Sellest diagrammist on näha, et posti tulud näitavad tõusu jõulu- ja kevadepühade eel, s. o. detsembri ja märtsi kuudel; telefoni sissetulekute tõus on aga juuli ja jaanuari kuudel, mis seletatav telefoni põhimaksude tasumise tähtaegadega. Telegraafi ja muud tulud on enam-vähem stabiilsed kogu aasta jooksul.

2. Kulude läbiküik ja eelarve.

Dépenses budgétaires.

Tab. 52 näitab ametkonna kulude läbiküiku üksikute kululiikide järgi aruandeaasta jooksul võrreldes eelarvega. 1928/29 a. eelarve summa hulka on arvatud eelmisest aastast ülekantud eelarve krediidi ülejääke Kr 24 915. 1928/29 a. eelarve krediidi ülejääkidest on 1929/30 a. peale üle kantud Kr 187 142.

3. Tagajärg rahalise vahekorra õiendamisel välismaadega.

Résultats des acomptes avec les pays étrangers.

Välisriikide posti-, telegraafi- ja telefonivalitsustega arvete õiendamisel posti, telegraafi, telefoni ja muude maksude ning transfertsummade alal on operatsioone välisvaluutas olnud eesti raha peale ümberarvatult sissetulekuna Kr 1 382 320, ja väljaminekuna Kr 671 888. Selle järgi on välisvaluutat Eesti kasuks saadud Kr 710 932 väärtuses. Peale eelnimetatud arvete õiendamise on aga ametkond välismaalt ostnud tehnilisi materjale välisvaluuta eest eesti raha peale ümberarvatult Kr 72 314 eest, nii et ametkond 1928/29 aastal riigile on annud välisvaluutat Kr 638 588 väärtuses.

¹⁾ Tulud on Riigikassa eelarve täitmise aruandest veidi suuremad, kuna seal arvestamata kassadesse jäänud summad.

VIII. POSTI-TELEGRAAFI-TELEFONI AMETKONNA PERSONAAL.
PERSONNEL DES POSTES, DES TÉLÉGRAPHIES ET DES TÉLÉPHONES.

I. Arv, jagunemine, liikumine.
Nombre, classification et mouvement.

1927 aastaga, kuna juuresolev diagramm näitab personaali pealiikide tõusu või langust aastatel 1924—1928/29 incl.

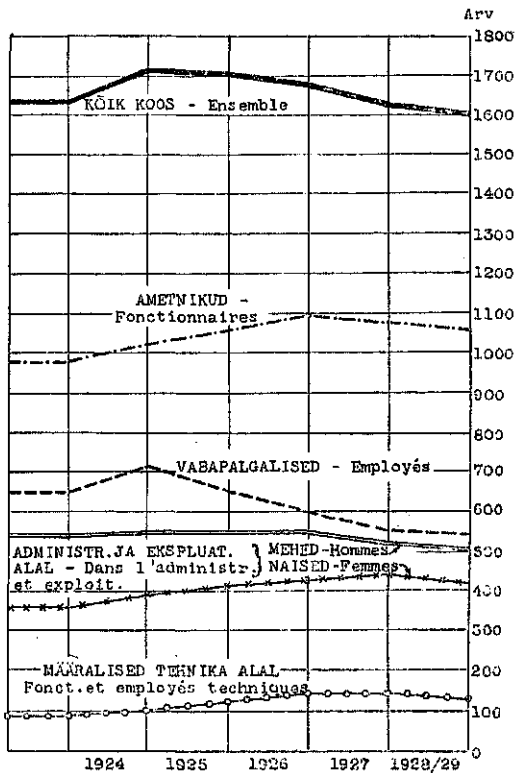
Riigiraudteede ja posti-t. t. teenijate ja töö-

liste preemia ja lisatasu seaduse põhjal (RT. Nr. 109/110 — 1925) on aruandeaasta jooksul asutiste koosseisudes 290 töäjõudu kokku hoitud, mille arvel on vastavast krediidist 94741 krooni teenijaile lisatasu välja makstud, mis kokkuhoitud koosseisude palgasummas teeb välja 50%. Lisatasu maksmine on postiametkonnas töövilkakust tunduvalt aidanud tõsta.

54.	1928/29 a. lõpul A la fin de 1928/29		1927 a. lõpul A la fin de 1927	
	Mehi Hommes	Naisi Femmes	Mehi Hommes	Naisi Femmes
I. Postiametkonna tegelik personaal (ühes postivalitsusega)—Personnel effectif des postes, des télégraphes et des téléphones (y compris la Direction Générale)				
1. Määrallised—Selon les états:				
a) Ametnikud—Employés: Administr. ja ekspluat. alal—L'administration et l'exploitation	523 127	411	531 128	425
Tehnika alal—Le service technique				
a) Kokku—Total	650	411	659	425
b) Lihtteenijad—Employés de catégories inférieures: Ekspluatatsioonil alal—L'exploitation	386 124	37	402 117	38
Tehnika alal—Le service technique				
b) Kokku—Total	510	37	519	38
Kokku määrallisi—Total selon les états	1160	448	1178	463
2. Ülemäärallised—Surnuméraires.				
c) Ametnikud—Employés:	37	42	—	—
d) Ametiõpilased ja kandidaadid—Élèves et candidats: Posti-telegr.-telefoni alal—En ce qui concerne les services de poste, de télégraphe et de téléphone	21	34	20	39
Telegraafi-telefoni tehnika alal—En ce qui concerne le service technique des télégraphes et des téléphones	8	—	10	—
c) Kokku—Total	29	34	30	39
e) Mitmesugused alalised töäjõud: autojuhid, kutsurid, postide pealetaandijad, plombeerijad, aidamehed, koristajad jne.—Différents agents permanents: chauffeurs, cochers, chargeurs de poste, agents pour appliquer des plombs, surveillants des hangars, agents pour arranger etc.	32	11	36	12
Kokku ülemäärallisi—Total des surnuméraires	63	69	66	51
II. Abiasutiste tegelik personaal—Personnel effectif des établissements auxiliaires.				
1. Postivalitsuse elektro-tehnika kesktöökojas—Dans l'atelier électrotechnique de la Direction Générale des Postes et des Télégraphes.				
a) Ametnikud—Employés: Administr. ja ekspluat. alal—En ce qui concerne l'administration et l'exploitation	2	1	1	1
Tehnika alal—En ce qui concerne le service technique	3	—	3	—
b) Töölised—Ouvriers	28	—	31	2
Kokku—Total	33	1	35	3
2. Agentuurides—Dans les agences.				
a) Postiagentuuride juhatajad—Gérants des agences postales	495	48	466	—
b) Posti-telefoni agentuuride juhatajad—Gérants des agences postales et téléphoniques	59	4	49	—
c) Telefoni agentuuride juhatajad—Gérants des agences téléphoniques	3	3	7	—
Kokku—Total	557	55	522	—
	612			

Diagr. 9. Määralliste (ametnikkude ja vabapalgaliste) arvu liikumine 1924—1928/29 a.

Mouvement du nombre des fonctionnaires et des employés (y compris ceux de catégories inférieures) 1924—1928/29.

2. Haridus. Määralliste ametnikkude hariduse kohta annab ülevaate tab. 55.

Kõrgema hariduse alla on viidud ülikooli- ja kõrgema tehnilise haridusega isikud. Kõrgema algkooli hariduse osalistest lahtirise on kantud ametnikud, kes on lõpetanud täiskursuse: 1) veneaegses linnakoolis, 2) õpetajate seminaris, 3) lutheri kiheikkonnakoolis, 4) 2-klassilises ministerteinimi koolis, 5) 2-klassilises õigeusu kiheikkonnakoolis, 6) 2-klassilises valitsuse algkoolis või üldse on omandanud sarnase hariduse, mis vastab vähemasti nüüdsele 6-e õppeaasta kursusele.

Koduse või alghariduse alla on viidud need ametnikud, kelle haridus on dokumentide järgi madalam 6-aastase kursusega algkooli haridusest.

Kuna suurem hariduslik tsensus ja võõrkeelte oskus võimaldab ametnikel postiametkonnas teenistusalal kiiremat edasilükkumist, siis on ametnikkude seas märgata suurt tungi kesk- ja kõrgema hariduse järele. Samuti õpitakse võõraid keeli, peasjalikult inglisi- ja prantsuskeelt usinasti. Keelte õppimise suhtes on postivalitsus püüdnud ametnikele omalt poolt sellega vastu tulla, et ta aruandeaasta jaanuari kuul avas Tallinnas ja Tartus Rahvaülikoolides ametkonna teenijatele prantsuse ja ingliskeele erikursused keskkooli esimese võõrkeele kava ulatuses. Osavõtt neist kursustest on ülielav.

3. Ametpuhkused. Puhkuste teostamise jaoks on postiametkonna suuremate asutiste normaalkoosseisudesse 8,3% lisatööjõudu juure arvatud. Selle lisatööjõuga peavad need asutised oma kui ka ümbruskonna väikeste asutiste teenijas-

Määralliste ametnikkude jaotus hariduse järgi % 1928/29 a.—Répartition des employés d'après leur instruction en % en 1928/29.

55.	Ametnikkude arv Nombre des employés			Kõrgema haridusega Instruction supérieure			Keskkooli haridusega Instruction moyenne			Kõrgema algkooli haridus Instruction primaire supérieure			Koduse ehk algharidusega Instruction privée ou primaire inférieure		
	Mehi Hommes	Naisi Femmes	Kokku Total	Meeste % Hommes	Naiste % Femmes	Üldine % Général	M. %	N. %	Üldine %	M. %	N. %	Ü. %	M. %	N. %	Üldine %
1928/29	650	411	1061	2,1	0,2	1,4	10,0	34,5	19,5	84,9	63,7	76,7	2,9	1,4	2,3

Ametpuhkuste võrdlev tabel 1924—1928/29 a.—Congés pendant la période de 1924 à 1928/29.

56.	Määralliste ja ülemääralliste ametnikkude ja teenijate üldarv Nombre total des employés			Pubkepitavade üldarv Nombre total des jours de congé			Puhkepäevi ühe inimese kohta Jours de congé par personne		
	Mehi Hommes	Naisi Femmes	Kokku Total	Meeste kohta Hommes	Naiste kohta Femmes	Kokku Total	Mehe kohta Hommes	Naise kohta Femmes	Ühe inimese kohta Par person.
1924	1 300	427	1 727	25 298	10 358	35 596	19,4	24,2	20,6
1925	1 259	437	1 706	31 709	12 138	43 847	24,4	27,1	25,7
1926	1 237	453	1 690	32 195	12 388	44 583	26,0	27,3	26,4
1927	1 196	464	1 660	31 230	13 156	44 386	26,1	28,3	26,7
1928/29	1 179	495	1 674	31 378	13 865	44 743	26,6	27,0	26,7

¹⁾ Selles arvus on ainult need teenijad, kes olid õigustatud puhkust saama. Peale nende oli aruandeaastal 48 mees- ja 50 naisteinijat, kellel puhkuse saamiseks õigust ei olnud (need, kes esimest aastat teenisid). Eelmiste aastate teenijate arvus on ka viimati nimetatud teenijad sees.

²⁾ Selles arvus on ainult need teenijad, kes olid õigustatud puhkust saama. Peale nende oli aruandeaastal 79 mees- ja 40 naisteinijat, kellel puhkuse saamiseks õigust ei olnud (need, kes esimest aastat teenisid).

konnale puhkusi võimaldama. Asutis, kus on vähemalt 4 töäjõudu, peab omal jõul, asendajat komandeerimata, puhkusi teostama.

Nagu ametpuhkuste võrdlevast tabelist näha, on puhkuste teostamine jõudnud oma kõrgeimale punktile.

Aruandeaastal said oma puhkuse täielikult kätte 81,1% meesteenijaist ning 96,1% naisteenijaist, kellel üldse oli õigus puhkust saada. Ülejäänud said oma puhkuse kas osaliselt ehk ei kasutanud seda üldse.

Määraliste ja ülemääraliste ametnikkude ja teenijate ametpuhkused 1928/29 aruandeaastal.
Congés des employés selon les états et des surnuméraires en 1928/29.

57.		Mehed Hommes	Naised Femmes	Kokku päevi Au total des jours
Ametnikkude ja teenijate üldarv, kes olid õigustatud puhkust saama Nombre des employés et agents ayant droit à un congé				
		1 170	495	—
Puhkust said: 45 päeva—jours				
Ont eu un congé de: 30	911	403	39 450	90
de 15—29	132	25	2 916	
de 14	63	59	1 834	
alla—moins de 14	52	8	453	
Kokku—Total				
	1 160	495	44 743	
Puhkus jäi saamata kas täiesti ehk osaliselt—N'ont pas pu profiter du congé				
	187	19	3 853	

4. Tervislik seisukord. Posti-t. t. ametkonna teenijate tervisliku olukorra eest hoolitsemine põhjeneb Vabariigi Valitsuse poolt 1920 a. 6 veebruaril vastu võetud ajutistel kodukorra määrustel, mis on antud valitsuseasutistes töötavate ametnikkude ja töölise haiguse korral kindlustamise kohta (R.T. nr. 26/27—1920).

Riiklist arstiabi kohtadel teostavad posti-ametkonna asutistega lepingus olevad usaldusarstid, lepinguarstid, hambaarstid, apteegid j.n.e.

Aruandeaastal oli ametkonnal	
Usaldusarste—Médecins de confiance	11
Lepinguarste—Médecins ayant passé un contrat avec l'Administr. des postes	316
Hambaarste—Dentistes	41
Ämmaemandad—Sages-femmes	12
Masseerijaid—Masseurs	—
Apteeke—Pharmacies	46

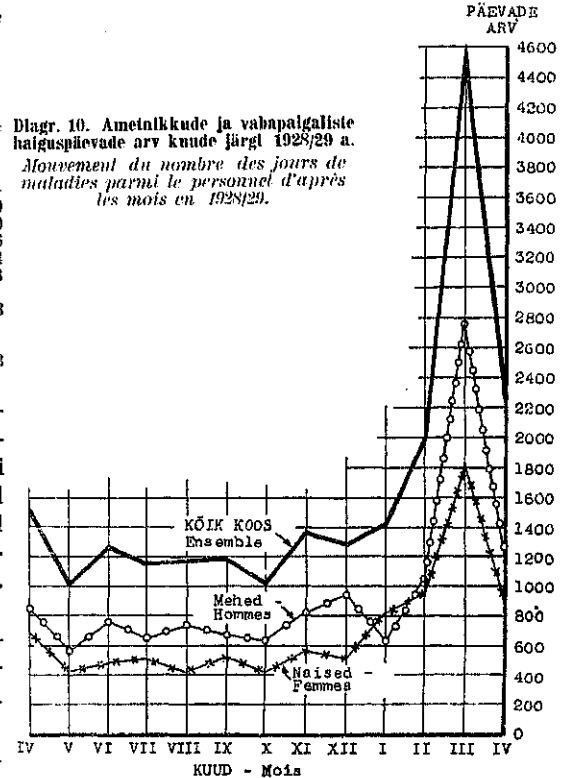
Määraliste ja ülemääraliste ametnikkude ja lihtteenijate haiguspäevade võrdlev tabel 1923—1928/29 a.
Tableau des jours d'absence à cause de maladies pendant la période de 1923 à 1928/29.

58.	Ametnikkude ja teenijate üldarv Nombre total des employés			Haiguspäevade üldarv Nombre total des jours de maladies			Haiguspäevade arv ühe isiku kohta Nombre des jours de maladies par employé		
	Mehi Hommes	Naisi Femmes	Kokku Total	Meeste kohta H.	Naiste kohta F.	Kõigi kohta Total	Mehe kohta H.	Naise kohta F.	Üldine ühe isiku kohta Par employé
1923	1 235	407	1 642	5 774	4 674	10 448	4,7	11,2	6,4
1924	1 300	427	1 727	7 266	5 832	13 098	5,6	13,6	7,6
1925	1 259	447	1 706	6 828	5 404	11 732	5,0	12,1	6,8
1926	1 237	453	1 690	7 849	7 731	15 580	6,3	17,0	9,2
1927	1 244	514	1 758	7 791	6 990 ¹⁾	14 781	6,2	13,6	8,4
1928/29 a.	1 258	535	1 793	11 910	8 327 ²⁾	19 637	8,9	15,5	10,9

¹⁾ Peale näidatud 6990 haigusepäeva tuli 1927 a. naisametnikkude peale veel 1291 haiguse päeva sünnituse puhul, mis annab iga naisametniku peale 2,5 haiguse päeva juure. Eelmistel aastatel on sünnituse puhul tööt puudunud päevad juba üldhaiguse päevade arvus.
²⁾ Peale näidatud 8327 haigusepäeva tuli 1928/29 a. naisametnikkude peale veel 2086 haiguse päeva sünnituse puhul, mis annab iga naisametniku peale 3,9 haiguse päeva juure.

Tervislikuseisukorra suhtes oli läinud 1928/29 a. üks halvemaist. Detsembri lõpul algas gripi haigus ja levines postiametkonna teenijate hulgas ime kiiresti, nii et veebruari lõpul oli haigeid juba üle 500 inimese ehk 28% kõigist teenijaist. Ainult vähesed jäid haigusest puutumata. Märtsi algul muutus olukord. Haigestumised jäid vähe- maks ja kuu lõpul oli epideemia peaaegu raugenud.

Haiguste päevade arvu kohta aruandeaasta eest kuude viisi annab ülevaate järgmine diagramm:

Haiguspäevade arvu üle iga teenija kohta saame ülevaate alljärgnevast tabelist 1923—1928/29 aastani incl.

Määraliste ja ülemääraliste halgete ametnikkude ja -teenijate arv haiguse kestuse järgi 1928/29 a.
 Tableau des employés malades en 1928/29 d'après la durée de maladies.

59.	Mehi Hommes	Naisi Femmes	Kokku Total
Ametnikkude ja teenijate üldarv— <i>Nombre total des employés et agents</i>	1258	535	1793
Haigeld oli haiguse kestuse järgi: <i>D'après la durée des maladies étaient absents:</i>			
Üte 6 kuu— <i>Plus de 6 mois</i>	3	1	4
6—3 kuuni— <i>de 6 à 3 mois</i>	14	13	27
3—1 „ — <i>de 3 à 1 mois</i>	68	50	118
1 kuust 1 nädalani— <i>de 1 mois à 1 semaine</i>	324	193	517
Alla 1 nädala— <i>Moins qu'une semaine</i>	356	275	631
Kokku haigeld—<i>Total des malades</i>	765	532	1297

Arstiabi ja arstirohtude ning matuste puhul teenija peale (1927/28 a. kulutati 107 253 Kr ehk antava rahalise toetuse peale on aruandeaastal 61 Kr iga teenija peale).
 kulutatud üldse Kr 117 936, ehk Kr 64,6 iga

Posti-telegraafi-telefoni kohta ennem Keskbüroo väljaandets lümuud artiklid:

Post, telegraaf, telefon, raadio 1927/28 a. Eesti Statistika 1928 a. lhk 650—672.

Post, telegraaf, telefon, raadio 1926 a., Eesti Statistika 1927 a., lhk. 637—656.

Üldandmed posti-telegraafi-telefoni kohta 1919—25 a. Eesti Statistika nr. 63 (2), lhk. 67—75, 1927.

Seeria „Eesti Majaandus“ v. III. Posti, telegraafi ja telefoni tegevus 1923 ja 1924 a.

Posti, telegraafi ja telefoni tegevus 1919—22 a., Eesti Statistika nr. 16(5), lhk. 53—63, 1923 a.

Post, telegraaf ja telefon Eestis 1919—1921, Eesti Statistika nr 3—4, lhk. 108—118, 1922 a.

SÜÜTEGEVUS 1927 ja 1928 a.

DÉLITS et INFRACTIONS aux LOIS et RÉGLEMENTS en 1927 et 1928.

(d'après les procès-verbaux dressés par la police).

Sisu: 1) Andmete iseloom, lhk. 640. 2) Süütegude arv ja koosseis 1927 a., lhk. 640. 3) Süüteod isiku vastu, lhk. 642. 4) Süüteod varandusõiguste vastu, lhk. 643. 5) Süüteod riigi vastu, lhk. 644. 6) Teenistuslalased süüteod, lhk. 645. 7) Süüteod ühiskondliku ja isikliku julgeoleku ja avaliku heakorra vastu, lhk. 646. 8) Süütegevuse indeks, lhk. 646. 9) Mitmesugused mõjud meie süütegevuses, lhk. 647.

1. Andmete iseloom.

Caractère des données.

Viimased aastad meie kriminaalstatistika on sunnitud arenema ilma kriminaalse jurisdiktsiooni arvudeta. Veneaegsete sundnormide kohaselt (Sead. kogu ptk. 684, 1909 a.) olid kohtuasutised kohustatud iga süüteo kohta, millele vähemalt vangimajakaristus ette nähtud, lähtma erilise statistilise teatelehe, nii süüdi-, kui ka õigeksmõistmise korral.

Iseseisvuse esimesil aastal jäi see andmete saatmine ära ja kui kohtuministeerium ringkirjaga (19. I. 1924) samasuguste teadete andmise ka meie kohtutele kohuslikuks tegi, edenes asi väga visalt. Mitmed kohtuasutised saatsid andmeid ainult osaliselt. Kogu jääruuse maksvuse ajal, kahe aasta ja kolme kuu jooksul, saadi andmed ainult ligi 50% süüdimõistsete kohta, millised, kui ainukesed omaausused, Keskbüroo poolt siiski on töötatud läbi (v. E. Stat. Nr. 74-1). 1. IV. 1926 katkestati nendegi andmete saatmine, kohtute töö lihtsustamiseks.

Peab tõsiselt kahjatseda seda „lihtsustamist“, mis mingit võimalust ei anna ülevaate saamiseks jurisdiktsiooni tagajärgedest ja tuleb soovida, et see ebaloomuline seisukord rutem lahendamise lefaks. Meie kriminaalstatistika peaks võima tõusta vähemalt endise Vene kriminaalstatistika seiskorrani.

Järgmiseks ja õieti ainsaks materjaliks süütegevuse aremise üle on arvud politsei poolt protokollitud süütegude kohta, millised allpool läbitöötatud viimase kahe aasta eest esitame (1924—26 v. samad andmed E. Stat. Nr. 71(10)). Neil andmeil on omad suured puudused, kuid ei puudu ka mõned paremused.

Kõigepealt, neis on arvestatud kõik protokollitud süüteod, kuid paljude nende kohta võis juurdlus süüteo koosseisu puudumist leida, samuti kui kohus asja lõpetada, või õigeksmõistva otsuse teha. Teiselt poolt, süüteost kannatanud pöörduvad tihti kohtu poole ilma politseilise protokollita. Mõnede eriseaduste rikkumisel algatavad süüdistuse vastavad ametivõimud (aktiivse ja tollivalitsus, töökaitse inspeksioon jne.). Nii mõjutavad politseilisi andmeid mõned tegurid suurendavalt, teised aga vähendavalt ja meil jääb vaid loota, et need mõjutused tasakaalustuvad enam-vähem ühtlasel määral. Arvatavasti see nii ka on, eriti viimaste aastate kohta, sest politseiparvaat selle aja kestel sisuliselt pole palju muutunud.

Andmete paremuseks võiksime lugeda asjaolu, et ühe sündmuse kohta mitmel korral või mitmes politseiasutises tehtud protokollid on läbitöötamisel ühendatud, ja jäetud välja need süüteod, milliste ebakriminaalne koosseis selgunud juba politseijuurdluseel.

Samuti võiks teatud määral paremuseks lugeda ka seda, et siin sisalduvad ka süüteod, millised avanenud vaid objektiivselt konstateeritava fakti kaudu (tapmine, vargus jne.), kuid milliste kordasatjad teadmatud, ja mis seetõttu kohtuandmeis ei saa esineda.

Selle tagajärjel tuleb meeles tada, et kõik objektiivselt konstateeritavas faktis avalduvad süüteod (resp. enamjagu kuritegusid ja raskeid kuritegusid) on vähendatud; kõik süüteo kordasatja isiku kaudu konstateeritavad süüteod (valitsusvõimude korraldusite mitteaitamine, kerjamine jne. ja enamjagu määrusrikkeid, resp. kerged süüteod) on suurendatud võrreldes arvustikuga, mille oleks annud jurisdiktsiooni alusel korraldatud statistika.

Politsei organisatsiooni viisist ja rahvastiku elamislaadist olenevalt (linn ja maa jne.) on põhjustatud mitmed erinevused andmeis, nii et süütegevus pole üle maa ühtlaselt registreeritud (v. allpool).

Üle selle kõige aga eraldub politseiantmete ülitähtis paremus — nende peaaegu täpne vastavus süüteo kordasatmise ajale, ja võimalus süütegusid rühmitada ajaliselt, ka kuude järgi, ilma suurema eksimiseta. See viimane asjaolu on eriti tähtis süütegevuse arenemissuuna jälgimiseks.

Kahjuks ei saa süütegevuse jälgimiseks kuidagi kasutada veel ühte liiki olemasolevaid andmeid — aruandeid kohtute tegevuse üle, sest kohtute aruandeis esinevad asjad nende arutamise järjekorras, kuude ja aastate võrra edasikandunult. Samuti sisalduvad kohtute arves ühest kohtuasutisest teise liikunud asjad (edasikaebused). Peapuudus aga seisab selles, et üksikasjastamine täiesti puudub, samuti kui andmed süüteo kordasatnud isikute kohta.

2. Süütegude arv ja koosseis 1927 a.

Nombre et répartition des délits et infractions.

Kui seda mitmekesisist kompleksist kuritegudest algab ja noomituse või hoiatusega

lõpetatavate administratiivmääruste riketega lõpeb ja mis kõik politsei poolt protokollimist leiab, endale lubaksime ühise arvuna võtta kokku, siis näitab see väikest suurenemist eelmise aasta vastu, peale 1926 a. haripunkti.

	Süütegudena protokollitud tegude üldarv	Suhtarv 10 000 elanikute	Suhtarv
1928	64 180	575	99,8
1927	63 087	565	98,1
1926	65 105	583	101,4
1925	64 954	581	101,0
1924	64 048	574	99,6
5 aasta keskmine	64 287	576	100

Peale 1926 a. tõusu ja 1927 a. alanemist on süütegude üldarv jälle tõusnud 1924 a. tasapinnale. Võnked üldarvus on siiski võrdlemisi väikesed, nii et võiksime pigemini rääkida teatava stabiilsuse saavutamisest süütegevuse seisukorras; jõudmisest teatava tasapinnani, millelt üles-alla võnked enam ei üllata hüppelisusega.

Kuid muidugi puuduvad sellel järeldusel tõsisemad alused seni, kui üksikute süüteorühmade iseloom ja võrdlev raskus pole võetud arvesse.

Vaadeldes Keskbüroo poolt kokkuleppel Ülikooli õigusteaduskonnaga tarvitatud nomen-

klatuuri, näeme, et juba peartühmad võimaldavad suure sisulise eritluse. Kaks rühma — süüteod isiku vastu (r. 3) ja süüteod varandusõiguste vastu (r. 4) sisaldavad peamiselt raskeid kuritegusid ja kuritegusid, ülejäänud kolmes

rühmas vaid üksikute raskemate süütegude leidudes. Arvuliselt aga ületavad need kolm kergemate süütegude rühma üle 50% kahte raskemate süütegude oma.

Politsei poolt protokollitud süüteod 1924—28—*Délits fixés dans les procès-verbaux dressés par la police de 1924—28.*

1.	1928	1927	1926	1925	1924	10 000 elaniku kohta Par 10 000 habitants				
						1928	1927	1926	1925	1924
3. Süüteod isiku vastu— <i>Délits contre les personnes</i>	6 215	6 111	6 090	5 936	5 485	55,7	54,8	54,5	53,1	49,2
4. „ varandusõiguste vastu— <i>Délits contre la propriété</i>	20 181	18 408	18 940	19 353	19 926	180,9	165,0	169,6	173,2	178,6
Koos 3 ja 4—Ensemble de délits contre les personnes et la propriété	26 396	24 519	25 030	25 289	25 411	236,6	219,8	224,1	226,3	227,8
1. Süüteod riigi vastu— <i>Délits contre l'État</i>	5 636	5 637	5 653	5 252	5 580	50,5	50,5	50,8	47,0	50,0
2. „ ühiskondliku ja isikliku julgeoleku ja heakorra vastu— <i>Délits contre la sûreté et ordre publique</i>	31 856	32 615	34 131	34 048	32 739	285,5	292,3	305,6	304,8	293,5
5. Teenistusalased süüteod— <i>Délits au service d'État et communal</i>	292	316	351	305	318	2,6	2,8	3,1	3,3	2,8
Koos 1, 2 ja 5—Ensemble de groupes 1, 2 et 5	37 784	38 568	40 135	39 665	38 637	338,6	345,6	359,3	355,1	346,3
Üldse—Gr. total	64 180	63 087	65 165	64 954	64 048	575,2	565,4	583,4	581,4	574,1

Märgitud suure erinevuse tõttu rühmades on otstarbekaim vältida süütegude üldarvu tarvitamist ja suunduda järeldusile iga rühma kohta eraldi. Vaatleme neid süütegude umbkaudse raskuse järjekorras

Veel enam tuleb üldarvude tarvitamisest loobuda sellistes alajaotustes, nagu linna ja maa vahe.

Kuriteoühmade võrdlus linnades ja maades (10 000 elaniku kohta).
Délits selon les groupes dans les villes et arrondissements (par 10 000 habitants).

2.	1928	1927	1926	1925	1924
Linnad (ilma uute linnadeta)—Villes					
1. Süüteod riigi vastu— <i>Délits contre l'État</i>	73,7	63,8	56,4	59,9	67,3
2. Süüteod ühiskondliku julgeoleku ja avaliku heakorra vastu— <i>Délits contre la sûreté publique et personnelle et contre l'ordre public</i>	635,9	673,8	724,3	748,7	749,6
3. Süüteod isiku vastu— <i>Délits contre les personnes</i>	59,1	57,2	62,4	58,4	61,8
4. Süüteod varandusõiguste vastu— <i>Délits contre la propriété</i>	260,8	247,6	268,7	290,6	310,0
5. Teenistuslikud süüteod riigi- ja omavalitsuste teenistuses— <i>Délits relatifs à l'exercice de fonctions publiques aux emplois d'État et d'administrations publiques</i>	4,1	4,4	5,1	5,4	3,8
Kokku—Total	1 033,7	1 046,8	1 116,9	1 163,1	1 192,6
Maad (uute linnadega)—Arrondissements					
1. Süüteod riigi vastu— <i>Délits contre l'État</i>	42,0	45,8	48,6	42,6	43,0
2. Süüteod ühiskondliku julgeoleku ja avaliku heakorra vastu— <i>Délits contre la sûreté publique et personnelle et contre l'ordre public</i>	156,5	157,3	160,4	152,0	133,0
3. Süüteod isiku vastu— <i>Délits contre les personnes</i>	54,4	53,9	51,8	51,3	44,7
4. Süüteod varandusõiguste vastu— <i>Délits contre la propriété</i>	151,5	135,8	135,2	132,8	132,4
5. Teenistuslikud süüteod riigi- ja omavalitsuste teenistuses— <i>Délits relatifs à l'exercice de fonctions publiques aux emplois d'État et d'administrations publiques</i>	2,1	2,3	2,5	2,5	2,5
Kokku—Total	406,4	395,1	398,5	381,3	356,5

Raskemad süüteod — isiku vastu — esinevad nii linnas kui maal peaaegu võrdsel määral. Kui arvestada sellega, et raskemad neist — tapmine jne. — nii linnas kui maal tingimata protokollimist leiavad, kergemad aga (kehavigastamine, vägivald isiku kallal jne.) linnas arvatavasti antakse üles sagedamini, maal tihiti protokollimata jäädes, siis võiks siin tõeliselt vastisegi maa ülekaalu oodata, kui protokollimine ühtlaselt toimuks.

Rängeima ülekaaluga on süüteod ühiskondliku julgeoleku ja avaliku heakorra vastu, milliseid linnas protokollitud kõigi aastate kestel 4—5 korda rohkem kui maal. Kuid see on selgesti arusaadav, kui arvesse võtame, et enamjao neist süütegudest annavad joobnudolek, rahurikkumine, tervishoiumääruste rikkumine ja teised sarnased süüteod, mis tingitud linna heakorrast ja osalt ainult seal võimalikud (toiduainete müügi määrused jne.).

Rühm, kus linnarahvastikus süütegusid arvatavasti tõeliselt rohkem, on süüteod varandusõiguste vastu. Protokollitud on neid süütegusid figi kaks korda rohkem, kui maal. Kuigi osa sellest täpsoma ülesandmise arvele tuleb panna, on varguste jne. arv linnades siiski väljapaistvalt suurem.

Teenistusalaste süütegude kahekordne ülekaal on arusaadav, kuna vast 80—90% kõigist ametnikest asub linnades.

Kuld tõeline ülekaal kahes viimases rühmas ei tähenda palju; tõsiasjaks jääb, et politseilt protokollitud süüteod sisaldavad esijoones süütegevust linnas ja vast ainult raskemaid süütegusid enam-vähem ühtlaselt üle maa. Võib siiski arvata, et see iseloom aastate kestel enam-vähem ühtlaselt andmeid on mõjutanud.

3. Süüteod isiku vastu
Délits contre les personnes.

annavad ligi 10% politseilt protokollitud süütegude üldarvust. Ligi poole neist moodustasid 1927—28 a.

kehavigastamine ja vägivald isiku kallal, üle veerandi — teotamise ja laimamise juhud ja ligi viiendik koosnes raskemaist kuritegudest, surmamisega eesotsas.

Süüteod isiku vastu—*Délits contre les personnes.*

						10000 elaniku kohta Par 10000 habitants				
	1928	1927	1926	1925	1924	1928	1927	1926	1925	1924
	3.									
1. Surmamine— <i>Homicide</i>	374	350	358	322	376	3,4	3,1	3,2	2,9	3,4
Neist: Tapmine— <i>Meurtre</i>	54	51	59	74	75	0,5	0,5	0,5	0,7	0,7
Dont: Vastsündinu hukkamine— <i>Infanticide</i>	41	45	63	38	52	0,4	0,4	0,6	0,3	0,5
Vastsündinu surnukeha leiud— <i>Découverte de cadavres de nouveau-nés</i>	22	29	44	32	55	0,2	0,3	0,4	0,3	0,5
varjamine— <i>Recel du cadavre de nouveau-nés</i>	15	16	8	9	14	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Loote hävitamine— <i>Avortement</i>	162	121	90	95	99	1,5	1,1	0,8	0,8	0,9
Loote ja enneaegsündinu surnukeha leiud ja varjamine— <i>Découverte et recel d'embryons et de cadavres d'enfants prématurés</i>	5	16	25	10	8	0,04	0,1	0,2	0,1	0,1
Ettevaatamata surmamine— <i>Meurtre par imprudence</i>	12	10	6	9	5	0,1	0,1	0,05	0,1	0,04
Surmamine ametlikohuste täitmisel— <i>Meurtre en service</i>	—	3	2	5	—	—	0,02	0,01	0,04	—
Tapmiskatsed— <i>Tentatives à meurtre</i>	63	59	60	51	64	0,6	0,5	0,5	0,4	0,6
Kuriteokahvlase surnukeha leiud— <i>Découv. de cadavres susp. de meurtre</i>	—	—	1	1	3	—	—	0,0	0,0	0,02
2. Kehavigastamine ja vägivald isiku kallal— <i>Lésions corporelles et voies de faits</i>	3100	3022	2264	2682	2773	27,8	27,1	20,3	24,0	24,9
Neist: Kehavigastamine— <i>Lésions corporelles</i>	590	523	406	331	588	5,3	4,7	4,2	3,0	5,3
Dont: Vägivald (kehapuutumatus rikkumine) — <i>Voies de fait</i>	2510	2499	1798	2351	2185	22,5	22,4	16,1	21,0	19,6
3. Vägistamine ja vägistamiskatsed— <i>Viols et tentatives à viol</i>	96	107	106	101	73	0,9	0,9	0,9	0,9	0,6
Neist: Vägistamine— <i>Viols</i>	45	50	54	54	43	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4
Dont: Vägistamiskatsed— <i>Tentatives à viol</i>	51	57	52	47	30	0,5	0,4	0,4	0,4	0,2
4. Sugukohvatud teod— <i>Faits impudiques</i>	19	11	10	19	13	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1
5. Hädaohtu jäätmine— <i>Mis en danger</i>	15	19	22	21	23	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
6. Süüteod isikuvabaduse vastu— <i>Délits contre la liberté individuelle.</i>	725	630	509	819	841	6,5	5,6	4,5	7,3	7,5
7. Teotamine ja laimamine— <i>Insulte et médisance</i>	1760	1763	2583	1802	1219	15,8	15,8	23,1	16,1	10,9
8. Muud süüteod isiku vastu— <i>Autres délits contre les personnes</i>	126	209	238	170	168	1,1	1,9	1,1	1,5	1,5
Kokku— <i>Total</i>	6215	6111	6090	5936	5485	55,7	54,8	54,5	53,1	49,2

Otsekohene tapmine esineb meil kaunis kõrge määral, eriti võrreldes Skandinaavia maa-dega. Kuid olud on siiski muutunud „humaansemaks,“ kui võrdleme Vabadussõja lõpuaega, mil iga kahe päeva peale üks tapmine või tapmiskatse tuli, 1928 a., mil üks säärane kurb fakt aset leidis keskmiselt iga kolme päeva kestel. Kuna 1926 a. veel iga nädala peale üle ühe tapmise tuli (59), jäi 1927 a. juba üks nädal tapmiseta (51), viimasel 1928 a. oli aga jälle 2 tapmist rohkem, kui nädalaid.

teha suureulatuslikke järeldusi. Selle vähenemine võib olla tingitud, näit. vähemast ägedusest ja suuremast ettevaatlikkusest kakelulis, ning haavamiste õnnelikumast lõppemisest.

Umbes samasugune on seisukord ka teise surmamislgi alal: vastsündinu hukkamine ja selliste laipade leiud on tunduvalt vähenenud, kuid rohkenenud on lootehävitamise arvud. Koefitsient 10 000 peale oli:

	Tapmised	Tapmiskatsed	Koos, ühes arvatud ametkohuste täitmisel ja ettevaatamata surmamised
1928	54	63	129
1927	51	59	129
1926	59	60	127
1925	74	51	139
1924	75	64	144
1923	...	...	135
1922	...	...	134
1921	...	...	182
1920	...	...	184

Koefitsient, mille juurde tapmised on langenud — 0,5 10000 kohta juba kolme aasta kestel — annaks rõõmustamisekski põhjust, kui seda ei mürgitaks teine asjaolu: viimasel kahel aastal on enim kestvat vähenemist osutanud kehavigastamine ja vägivald isiku kallal ootamata kõrgele tõusnud; tunduvalt kõrgemale kui 1924 a. Kui veel vägivalda kohta kahtlust võib olla, et kaebajad nõudlikumaks läinud või politsei asjas nõudlikum olnud, siis kehavigastamiste tõus ligi 11 peale iga nädala kohta (590 1925. a. 881 vastu) ei luba tapmise langusest

	1928	1927	1926	1925	1924
Vastsündinu hukkamine	0,4	0,1	0,6	0,3	0,5
„ laiba leiud	0,2	0,3	0,4	0,3	0,5
Koos.	0,6	0,7	1,0	0,6	1,0
Loote hävitamine	1,5	1,1	0,8	0,8	0,9
Loote ja enneaegsündinu laiba leiud ja varjamine	0,04	0,1	0,2	0,1	0,1
Koos.	1,54	1,2	1,0	0,9	1,0

Kolmas spetsüüfiline raske kuritegu seksuaalalal—vägistamine — näitab stabiliseerumist veel kindlamal kujul: peale 1924 a. äkilise languse, näitavad teised aastad peaaegu aritmeetilist arvude kordumist — tavalliselt ligi kaks vägistamist või katset nädala kohta, millest viimane aasta veidi maha jääb.

	Vägistamine ja katsed	%
1928	90	0,9
1927	107	0,9
1926	106	0,9
1925	101	0,9
1924	73	0,6
1923	108	0,9

Teotamine ja laimamine, peale eriliselt suurt tõusu 1926 a., asus kaks viimast aastat 1925 a. tasapinnal.

Üldine mulje rühmast: selgelt väljenduv tõus, olgugi aeglane ja väikese paranemistendentsiga, raskete kuritegude vähenemise ja teiste kvaliteedilt kergemisega (tapmiste vähenemine haavamiste suurenemisel jne.).

Süüteod varandusõiguste vastu—*Délits contre la propriété.*

4.	1928	1927	1926	1925	1924	10 000 elaniku kohta Par 10 000 habitants				
						1928	1927	1926	1925	1924
1. Vargus, röövimine ja väljapressimine— <i>Vol, vol à main armée et chantage</i>	13 825	12 574	12 767	13 595	14 467	123,9	112,7	114,3	121,7	129,7
Neist: Röövimine ja röövimiskatsed— <i>Vol à main armée et tentatives à vol à main armée</i>	37	38	38	63	57	0,3	0,3	0,4	0,6	0,5
Dont: Riisumine ja riisumiskatsed— <i>Pillage et tentatives à pillage</i>	150	157	150	167	153	1,3	1,4	1,4	1,5	1,4
Väljapressimine— <i>Chantage</i>	12	9	13	15	22	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Hobusevargused ja hobusevarguskatsed— <i>Vol de chevaux et tentatives</i>	57	62	64	74	115	0,5	0,6	0,5	0,6	1,1
Murdvargused ja murdvarguskatsed— <i>Vol avec effraction et tentat. à vol avec effraction</i>	1 192	827	1 155	1 394	1 627	10,1	7,4	10,3	12,5	14,6
Muud vargused ja varguskatsed— <i>Autres vols et tentatives au vol</i>	12 437	11 481	11 347	11 832	12 493	111,5	102,9	101,6	106,4	111,3
2. Keimused— <i>Escroquerie</i>	952	873	1 132	933	948	8,5	7,8	10,1	8,8	8,5
3. Pankrott, liiakasuvõtmine ja muud karistat. seadusvastased teod varan. asjus— <i>Faillite, usure et autres faits criminels en matière de propriété</i>	147	169	141	138	286	1,3	1,7	1,2	1,7	2,5
Neist: Kuriteo läbi saadud varanduse omastamine, varjamine, edasiandmine ja selle varandusega äratamine— <i>Appropriation, recel, spéculation avec de biens acquis illicitement</i>	27	25	47	70	70	0,2	0,2	0,4	0,6	0,6
4. Lelu teatamata jätmine, võõrasvara omastamine ja usalduse kuritarvitamine— <i>Recel de biens trouvés, appropriation de biens d'autrui et abus de confiance</i>	2 299	2 201	2 446	2 406	1 918	20,6	19,7	21,9	21,5	17,2
5. Varanduse rikkimine ja üldhädahoitl. süüteod— <i>Eudomagement de biens et délits constituant un danger public</i>	1 011	856	907	940	1 017	9,1	7,7	8,1	8,4	9,1
6. Süüteod autoriõiguste ja leiduste ainuõiguste vastu— <i>Délits contre les droits d'auteur et autres droits de réserve</i>	1	—	4	—	1	—	—	0,03	—	—
7. Võõrasvara omavoliline kasutamine— <i>Exploitation criminelle de biens d'autrui</i>	800	778	671	493	623	7,2	7,0	6,0	4,4	5,6
8. Metsavargused— <i>Vols forestiers</i>	505	446	376	273	334	4,5	4,0	3,4	2,4	3,0
9. Saladuste avaldamine— <i>Révélation de secrets</i>	20	10	9	4	9	0,2	0,1	0,1	0,03	0,1
10. Dokumentide võltsimine— <i>Falsification de documents</i>	621	481	487	471	323	5,6	4,3	4,4	4,2	2,9
Kokku— <i>Total</i>	20 181	18 408	18 940	19 353	19 926	180,9	165,0	169,6	173,3	178,6

Juba neli aastat selles rühmas püsinud suund vähenemise poole on viimasel aastal järsult katkestatud, süütegude üldarvu tõustes ligi 10% võrra kõrgemale isegi 1924 a. arvust. Selle, ainult veel 1920 a. mahajääva rekordsaavutise süngeid kontuure aitab pehmendada ainult asjaolu, et rohkem pole raskemad selle rühma kuriteod — röövimine ja riisumine, millised juba kolm aastat näitavad peaaegu täpselt võrduvaid arvusi (38; 38; 37 ja 150, 157, 150), vaid

Võrdlust mõningaist süütegudest varandusõiguste vastu 1919—23 a. — *Comparison de quelques délits contre la propriété en 1919—23.*

5.	1928	1927	1926	1925	1924	1923	1922	1921	1920	1919
Röövimine ja riisumine	187	195	188	230	210	254	206	308	324	433
Vargused (ka murdvargused)	13 626	12 370	12 566	13 350	14 235	11 948	9 968	12 320	15 602	17 079
Neist: hobusevargused	57	62	64	74	115	109	161	310	1 072	...
Keimused, (kuriteo läbi saadud varanduse omastamine, varjamine jne.)	979	898	1 179	1 053	1 018	746	453	435	372	264
Võõrasvara omastamine ja raiskamine (ka metsavargused)	2 504	2 647	2 822	2 679	2 252	1 453	949	919	644	...
Dokumentide võltsimine	621	481	487	471	323	231	274	177	100	...
Süütamine	116	152	212	166	242	136	151	210	258	588
% 1922 a. alusel—1922 = 100										
<i>Vol à main armée et pillage</i>	90,8	94,7	91,8	111,6	101,9	123,3	100,0	148,5	157,3	210,2
<i>Vols</i>	136,7	124,1	126,1	133,9	142,8	119,9	100,0	123,6	156,5	121,2
Dont: <i>Vol de chevaux</i>	35,4	38,5	39,8	45,9	71,4	67,7	100,0	192,5	665,8	...
<i>Escroquerie, appropriation des biens volés, recel</i>	216,1	198,2	260,3	232,4	224,7	164,7	100,0	96,7	82,1	58,3
<i>Appropriation des biens, abus de confiance etc.</i>	295,5	278,9	297,4	282,3	237,3	153,1	100,0	96,8	67,9	...
<i>Falsification de documents</i>	226,6	175,5	177,7	171,9	117,9	108,2	100,0	64,6	38,5	...
<i>Mise en feu</i>	76,8	100,7	140,4	109,9	160,3	90,1	100,0	139,1	170,9	389,4

*) Tuleb arvesse võtta, et peale murdvarguse (N. S. 1647) siin on arvestatud ka kergemad murdvargused (R. N. S. 1704), nende eritamise raskuse tõttu politseilandmeil.

4. Süüteod varandusõiguste vastu
Délits contre la propriété.

ületavad nii arvult, kui ka suhteliselt rohkem kui kolmekordselt süütegusid isiku vastu. 18—20 tuhandeist selle rühma süütegudest (165—180^{0/000}) kuulub ligi 2/3 otsekohele võõrasvara võtmisele — vargusele — kõigis selle vormides, kuna ülejäänud jaotub mitmekesiste, enamjaolt kaudsete võõrasvara omastamise vormide vahel.

teised kergemad süüteod. Kuid rohkemine esineb selle eest kõikjal, alates murdvargusist, mis peale järsku langust 1927 a. jällegi on tõusnud sama kõrgele, kui 1926 a. *) 10—20% võrdse tõusu on teinud läbi peaaegu kõik selle rühma süüteod. Järjekindlat vähenemist näitab ainult hobusevargus, milleks eripõhjused.

Kogu rühma ebameeldiv rohkemine peegeldub veel selgemini tabelis, kus tähtsamad süüteod kõrvaltatud 1919 a. peale.

Kuigi varasemall aastail politseiaparatuur töötas arvatavasti nõrgemini, näeme 1920 a. hirmuäratavalt suurte varguste arvu — üle 15,5 tuh. Seal algas vähenemine, mis mõõnapunkti saavutas 1922 a. See majanduslikult õitsvaim laiuamisajast jäi varandusõiguslike süütegude vähesuse seniseks rekordiks.

Ühes majanduselu raskuste suurenemisega 1924 a. saavutatakse teine haripunkt, millest edasi kordkorriline väike vähenemine kuni 1927 a., ja siis jälle tõus umbes 1924 a. tasapinnale.

Tab. 6. arvud on koostatud viimase 5 a. keskmiseina ja peaks selliseina olema iseloomustavad üksikute linnade ja maade kohta.

Vargus, röövliline ja väljapressimine linnades ja maades
Vol, vol à main armée et chantage dans les villes et les arrondissements.

6.	10000 elaniku kohta (5 a. keskm.) Par 10000 habitants (moy. de 5 ans)	10000 elaniku kohta (5 a. keskm.) Par 10000 habitants (moy. de 5 ans)
Linnad—Villes		
Tallinn	191,2	
Tartu	187,9	
Narva	183,8	
Pärnu	172,9	
Viljandi	220,6	
Välga	146,3	
Rakvere	253,4	
Võru	222,4	
Kuressaare	244,6	
Haapsalu	186,7	
Paide	206,0	
Petseri	268,2	
Paldiski	112,5	
Kokku—Total	192,6	94,7
		Maad—Arrond.
		Viru 105,5
		Järva 126,7
		Harju 104,0
		Lääne 77,6
		Saare 62,8
		Pärnu 86,9
		Viljandi 116,1
		Tartu 85,0
		Välga 102,1
		Võru 115,7
		Petseri 53,4
		Kokku—Total . . . . .

On selge, et enamosa vargusi toimub linnades, kus pealegi ka nende registreerimine täielikum. Kuid elamisthedus pole kaugeltki veel otseproportsionaalne vargusrohkele: viimaste suhtelise arvulikkusega sarnuvad eesotsas väikelinnad Petseri, Paide, Rakvere ja Kuressaare, ületades Tallinnat 30—40%.

Kui Kuressaare tavaliselt kiidetud vargusvähesus tegelikult ei tõestu, siis Järvamaa sama tuntud vargusrohkus leiab kinnitust: Järva oma 1,3 vargusega iga saja elaniku kohta sarnub maade eesotsas. Kakerusrikas Petserimaa on politsei andmeil varguste poolest viimasel kohal, olgugi et need seal kiirelt rohkenevad.

5. Süüteod riigi vastu — rühm sisaldab võrdlemisi vähe raskeid süütegusid, pealegi on poliitiline kuritegevus siit välja jätud, kui kaitsepolitsei arvestamisele kuulub.

Raskemad süüteod, mis siin esinevad, on:

	%/aast			
	1928	1927	1926	1925
Rahamärkide, väärtpaberite ja väärtmärke võltsimine ja läbikäivusse saatmine	0,3	0,4	0,3	0,7
Tolliseaduste rikkumine (ka salakaubavedu)	0,8	1,1	1,5	2,0
Salaviinapõletamine	0,01	0,05	0,1	0,1
Süüteod õigusmõistmise vastu (varguse kaasendamine, kuriteg, varjamine, valekuulutus, kohtu auhaavamine jne. . . . .)	3,9	3,9	3,4	4,1

Süüteod riigi vastu — Délits contre l'État.

7.	1928	1927	1926	1925	1924	10 000 elaniku kohta Par 10 000 hab.				
						1928	1927	1926	1925	1924
1. Valitsusvõimude korralduste mittetäitmine— <i>Désobéissance aux autorités publiques</i>	286	318	236	294	438	2,6	2,9	2,1	2,0	3,9
2. Süüteod õigusmõistmise vastu— <i>Délits contre la justice</i>	439	430	380	453	327	3,9	3,9	3,4	4,1	2,9
3. Süüteod riigikaitse-, naturaali- ja maksukohuste vastu— <i>Infractions contre l'obligation du service militaire, les contributions naturelles et impôts</i>	3310	3187	3481	2615	2794	29,7	28,6	31,2	23,4	25,0
Neist: Süüteod isiklike ja naturaali, riigikaitsekohuste vastu— <i>Infractions Dont: contre le service militaire obligatoire et les obligations naturelles de la défense publique</i>	1829	1604	1068	582	398	16,4	14,4	9,6	5,2	3,6
Muud süüteod naturaali- ja maksukohuste vastu— <i>Autres infractions relatives aux contributions naturelles et impôts</i>	1481	1583	2413	2033	2396	13,3	14,2	21,6	18,2	21,5
4. Rahamärkide, väärtpaberite ja väärtmärke võltsim. ja läbikäivusse saatmine— <i>Fabrication et émission de faux monnaie, effets et billets</i>	35	40	31	77	494	0,3	0,4	0,3	0,7	4,4
5. Tolliseaduste rikkumine— <i>Contraventions aux lois douaniers</i>	89	118	168	228	137	0,8	1,1	1,5	2,0	1,2
6. Aktiisiseaduste rikkumine— <i>Contraventions aux lois des accises</i>	1251	1289	1352	1583	1384	11,2	11,6	12,1	14,2	12,4
Neist—Dont: Salaviinapõletamine— <i>Distillation clandestine de l'eau-de-vie</i>	5	6	7	14	36	0,04	0,05	0,1	0,1	0,3
Salaviina- ja õllekauplemine— <i>Vente clandestine de l'eau-de-vie et de la bière</i>	1074	1245	1332	1527	1318	9,6	11,2	11,9	13,7	11,8
Muud (ka tubaka) aktiisiseaduste rikkumine— <i>Contraventions aux autres lois (tabac) des accises</i>	172	38	13	42	28	1,5	0,3	0,1	0,4	0,3
7. Muud süüteod riigi vastu— <i>Autres délits contre l'État</i>	226	255	5	2	5	2,0	2,3	0,04	0,01	0,04
Kokku—Total	5636	5637	5653	5252	5580	50,5	50,5	50,6	47,0	50,0

Rida kergemaid sfiakuluvaid süütegusid, nagu naturaali- ja maksukohuste mittetäitmine (1928 a. 1481, eelmiste aastate 1583 ja 2413 vastu, kuhu kuulub peamiselt teetegemise kohustuse mittetäitmine; samuti tolliseaduste rikkumine — 89—118—168 — ja aktiisiseaduste rikkumine — 1251—1289—1352—1583) näitavad

suuremat ja järjekindlat vähenemist. Viimase hulka kuulub ka salaviinamüük.

Süüteod on samuti vähenenud konfliktide alal valitsusvõimudega (politseikorralduste mittetäitmine, isehakanud ametnikud, atkäämaks jne.). Rühma üldarvu endisel kõrgusel püsimise on põhjustanud peamiselt mitmesuguste regist-

reerimiskohuste täitmise ebakorralikkus (süüteod riigikaitsekohuste vastu, peamiselt tagavaraväelaste elakoha registreerimisel, samuti perekonnaseisumuudatuste mitteregistreerimisel), millist nähtavasti on hakatud kõvemini nõudma.

Nii osutab see rühm teatavat moraalset edu, peaaegu kogu ulatusel. Et selle üldarv seda edu ei näita (täpselt sama arv 5 636 — 5 637 kahel aastal), on tingitud rahvastiku hooletusest mitmesuguste registreerimistoimingute suhtes ja valjemast nõudlikusest sel alal.

6. Teenistusalased süüteod

Délits au service d'État et communal.

on sisuliselt vaid täiendus riigi vastu sihitud süüteudele. See võrdlemisi väike rühm näitab juba neljandat

aastat kestvat alanemissuuna peaaegu kõigil aladel. Igatahes puhtal kujul teenistusala puudutavad süüteod — võimuliialdus, võimuteostamatus jne. ning teenistusalane dokumentide võltsimine on siin vähemuses, ning edasi vähenemas. Samuti oli vähenemas, neid üksikult ületav, kuid samuti vähenev rühm teenistuslikke omakasu võtmiseid, raiskamisi ja altkäemakse.

Teenistusalased süüteod riigi- ja omavalitsusasutis

Délits à l'exercice de fonctions publiques aux emplois d'État et d'administrations publiques.

8.	1925	1927	1926	1925	1924	10 000 elan. kohta Par 10 000 habitants				
						1928	1927	1926	1925	1924
						Võimuliialdus— <i>Abus de l'autorité officielle</i>	27	22	57	47
Võimuteostamatus ja ametialane hooletus— <i>Négligence du devoir officiel</i>	49	80	82	61	68	0,4	0,7	0,7	0,5	0,6
Teenistusalased süüteod riigi- ja omaval. teen.— <i>Corruption, prodigalité en office</i>	131	111	124	133	112	1,2	1,0	1,1	1,2	1,0
Ametialane dokum. võltsim., hävit. ja valetead. andmine— <i>Falsification ou destruction de documents, procuration, de faux renseignements</i>	39	32	40	39	31	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3
Muud teenistusalased süüteod riigi- ja omaval. teen.— <i>Autres délits relatifs à l'exercice de fonctions publiques aux emplois d'État et d'administrations publiques</i>	46	71	42	85	64	0,4	0,6	0,4	0,8	0,6
Kokku—Total	292	316	351	365	318	2,5	2,8	3,1	3,3	2,9

Süüteod üksikisiku ja isikliku julgeoleku ja avaliku heakorra vastu.

Délits contre la sûreté publique et personnelle et contre l'ordre public.

9.	1928	1927	1926	1925	1924	10 000 elaniku kohta Par 10 000 habil.				
						1928	1927	1926	1925	1924
						1. Süüteod rahva tervishoiu vastu— <i>Délits contre l'hygiène publique</i>	3 584	4 282	5 282	5 021
2. Süüteod rahva heaolukorra vastu— <i>Délits contre le bien-être public</i>	352	347	244	232	207	3,1	3,1	2,2	2,1	1,8
3. Tööstuse ja kaubanduse valvemääruste rikkumine— <i>Infraction aux règlements de surveillance de l'industrie et du commerce</i>	1 718	2 310	2 584	2 827	2 099	15,4	20,7	23,1	25,3	18,8
4. Töökaitsemääruste rikkumine— <i>Infractions aux règlements du travail</i>	142	71	72	39	62	1,3	0,6	0,6	0,3	0,5
5. Töölepingute rikkumine tööliste poolt— <i>Infractions contre les contrats de travail par les ouvriers</i>	3	3	4	4	—	0,02	0,02	0,03	0,03	—
6. Süüteod ehitustööde, teede ja liikumisvahendite kohta käivate määruste vastu— <i>Contraventions aux règlements sur les constructions, routes et moyens de communication</i>	4 948	4 604	4 472	4 311	4 937	44,3	41,3	40,0	38,6	44,3
7. Süüteod seltskondliku ja isikliku julgeoleku vastu— <i>Délits contre la sûreté publique et personnelle</i>	4 353	4 193	4 066	3 704	3 992	39,0	37,6	36,4	33,7	35,8
Neist Relvaoonnamääruste rikkumine— <i>Contraventions aux prescriptions sur le port d'armes</i>	2 142	2 263	2 186	1 903	2 268	19,2	20,3	19,6	17,0	20,3
Dont: Tuleohtuavaatusmääruste rikkumine— <i>Contraventions aux prescriptions pour prévenir l'incendie</i>	300	538	538	442	392	2,7	4,8	5,3	3,9	3,5
Ettevaatamata sõit— <i>Course imprudente</i>	1 810	884	692	643	625	11,7	7,9	6,2	5,8	5,6
8. Süüteod avaliku korra vastu— <i>Délits contre l'ordre public</i>	24	24	31	37	12	0,2	0,2	0,3	0,3	0,1
Neist Koosoleku- ja rahvakoondusmääruste rikkumine— <i>Contraventions aux ordres sur les réunions et assemblées publiques</i>	18	22	24	27	10	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
9. Süüteod avaliku rahu vastu— <i>Délits contre la paix publique</i>	4 506	4 053	4 440	5 459	4 635	40,4	36,3	39,8	48,9	41,5
Neist Rahurikkumine— <i>Destruction de la paix publique</i>	1 198	1 242	1 219	1 266	1 093	10,7	11,1	10,9	11,3	9,8
Dont: Isikutunnustuse ja selle registreerimise määruste rikkumine— <i>Contraventions aux règlements sur les certificats d'identité et de leur enregistrement</i>	2 983	2 055	3 014	3 497	3 443	26,7	23,8	27,0	31,3	30,9
Korjamine— <i>Mendicité</i>	310	120	155	193	87	2,8	1,1	1,4	1,7	0,8
10. Trükitoodete ja aval. ettekannete valvemääruste rik.— <i>Infractions contre les lois de surveillance des imprimés et des conférences publiques</i>	114	77	65	83	56	1,0	0,7	0,6	0,7	0,5
11. Süüteod kooliseaduse vastu— <i>Délits contre la loi scolaire</i>	65	77	154	69	108	0,6	0,7	1,4	0,6	1,0
12. Süüteod perekonnaõiguste vastu— <i>Délits contre les droits de famille</i>	42	29	26	30	28	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3
13. Süüteod kõlbuse vastu— <i>Délits contre la moralité</i>	11 722	12 004	12 221	11 618	9 891	105,1	107,6	109,4	104,0	88,7
Neist Avalikkude korrale ähvardav joobnud olek— <i>Invrognerie menaçant l'ordre public</i>	3 850	4 012	3 891	3 360	2 542	34,5	35,9	34,8	30,1	22,8
Dont: Avalikus kohas rahurikkumine lausa joobnud olekus— <i>Destruction de la paix publique on état d'ivresse</i>	7 141	7 438	7 885	7 818	6 951	61,0	66,7	70,6	70,0	62,3
14. Muud süüteod üksikisiku julgeoleku ja avaliku rahu vastu— <i>Autres délits contre la sûreté et l'ordre publics</i>	288	541	470	554	513	2,5	4,8	4,2	4,9	4,6
Kokku—Total	31 856	32 615	34 131	34 048	32 739	285,5	292,3	305,6	304,8	293,5

7. Süüteod ühiskondliku ja isikliku julgeoleku ja avaliku heakorra vastu.

Délits contre sûreté publique et personnel et contre l'ordre publique

See rühm, kuhu kuulub üle poole kõigist poliitsei poolt registreeritud süütegudest, koosneb peaaegu ainult mitmesuguseist üleastumisist ja määrusterikkeist.

Üle kolmandiku rühma koosseisust kujundab protokollitud avalikku korda rikkuv joobnud olek ja rahurikkumine joobnud olekus. Viimasel kahel aastal see alkoholingitud süüteoliik näitab küll vähenemist, kuid näib, et siin suurt muutust pole oodata ja ligi 12 tuhat — ligi viiendik poliitsei protokollide üldarvust — ka edaspidi sellele alale tuleb pühendada.

Sellele seltsib ligi 10 korda vähem esinev — nelja aasta kestel 1200 ümber püsiva arvuga — rahurikkumine, mille suur osa samuti arvata-vasti alkoholist tingitud.

Järgneb rida registreerimislaadilisi tegvusetuse, omissionsi, delikte: isikutunnistuse määrusterikked — jälle suurenenud arvuga — 2 600—3 000 vahel, rehaloal määrusterikked (2 100 ligilad aastast jne.).

Ehitustööde, teede- ja liikumisvahendite määrusterikked ning protokollitud ettevaatamata sõitmised ei näita omakord moraalse tasapinna langust neis avalduva tõusuga, vaid siin on tegemist loomuliku arenemisega — sõidukite arv suureneb kiirelt; teid soovitakse paremasse korda seada.

Tööstuse- ja kaubanduse valvemääruste ja teiste selliste rikete vähenemisest ei tule samuti mingeid erilisi järeldusi teha, kuna siin funktsioonide ja määruste muutumised mõjutanud.

Peale mõnede väikeste ülejäänud määrusrikkete jääb järele veel võrdlemisi suur kogu süütegusid rahvatervishoiu vastu, kuhu kuulub eeskätt alaväärtuslike toiduainete müük (eriti piim), siis tänavate ja kõnniteede korra-tus, koertemääruste ja kaitserõugete paneku määruste rikked. Nende kogu on tunduvalt vähenenud 1924 a. alates (55,6¹/1000 pealt 32,1). Tulettevaatusmääruste rikkumised on kolm aastat kestvalt langenud.

Nii näitavad selle rühma need süüteod, mis moraalse tasapinna iseloomustamiseks võiksid olla, vähenemist enamjaolt pidevat. Suuremosa aga, millel vähe tegemist moraalliga, näitavad kas vähenemist või samal tasapinnal püsimist; vähesed suurenemised on tingitud eripõhjustist.

8. Süütegevuse indeks.

Nombre-indices de la criminalité

Kui nüüd kõigist rühmadest saadud lühikesele ülevaatele mingit ühendavat arvu- list väljendust tahame anda, siis on kindlasti otstarbekaim jätta välja need üle-astumised ja määrusterikked, milliste iseloomu rahva moraali suhtes mingit kindlat ei osuta. Ka ülejäänust võtame ainult kindlakujulised ja suuremad süüteod, milliste kohta kaheksast arvumist ei saa olla.

Samuti tuleb pilduda viid raskemate süütegudega, mis üle maa enam-vähem ühtlaselt registreeritud, jättes välja, näit., ainult linnas või ainult maal esinevaid süütegusid.

Meie tehtud valikul jääb järele 11 süüteoliiki, mis lõpepoolest üle maa peaks olema ühtlaselt registreeritud, ja mis ühtlasi on raskemaid süütegusid.

Arvutusiks tarvitame suhtarve (¹⁰⁰⁰), et kõrvaldada rahva- arvu muutumiste mõju. Aluseks võtame keskmise viimase viie aasta kohta, mil andmed ka ühtlaselt kogutud ja läbitöötatud.

Et me arvused ei võrdkaalustata, siis omavad vähearvulised rasked kuriteod sama kaalu, kui rohkearvulised kergemad süüteod: üldindeksi peale mõjuvad ühesuguselt kõik valitud süüteoliikide indeksiid.

Süütegevuse indeks raskemate ja iseloomulisemate süütegude alusel 1924—28 (1924—28 a. keskmine = 100).

Süüteod isiku vastu	1928	1927	1926	1925	1924
Tapmine ja tapmiskatsed	96,3	90,8	98,2	102,3	113,8
Vastsündinu hukkam. ja vastsünd. surnukeha leiud	74,7	88,0	128,0	81,3	128,0
Kehavigastamine	118,1	104,7	98,1	66,1	117,4
Vägistamine ja katsed	98,9	110,3	109,2	103,4	74,7
Süüteod varandusõiguste vastu					
Vargus jne.	104,1	96,3	95,0	99,5	105,2
Röövimine ja rüsumine	88,9	94,4	100,0	116,7	105,6
Murdvargused	91,8	67,3	93,6	113,6	132,7
Kelmus	97,7	89,7	116,1	101,1	97,7
Leiu teatam. jätm. ja võõrasvara omast.	102,0	97,5	108,4	106,4	85,1
Süüteod riigi vastu					
Süüteod õigusmõistmise vastu	108,3	108,3	94,4	113,9	80,6
Tolliseaduste rikkumine	61,5	84,6	115,4	153,8	92,3
Üldindeks	94,8	93,8	104,7	105,3	103,0

Muidugi oleks asjatu loota, et meie indeks, esimene sellekohane katse, korruga laimatuud tagajärgi annaks, seda enam, et viis aastat on liig lühike ajavahet. Selle kestel ettetulevad liig järsud hüpped omavad teenimatu mõju. Nii olime sunnitud indeksist jätma välja väärtmärkide võltsimise, kuna selle indeks oriti suure vähenemise tõttu (314—50—21—29) silmatorkavalt üldsuuna oleks muutnud.

Sellelpeale vaatamata, kui oma raskemaid süütegusid rõhutava indeksi kõrvaltame kõigi süütegude üldarvu keskmise alusel arvutatud indeksiga, näeme meie indeksi selgemalt väljendavat seda, mis viimaste aastate kestel näib avalduma.

	Kõik poliitsei protokollitud süüteod (10 000 el. kohta 1924—28 = 100)	Meie indeks (raskemad ja iseloomulisemad süüteod (1924—28 = 100))
1928	99,8	94,8
1927	98,1	93,8
1926	101,4	104,7
1925	101,0	105,3
1924	99,6	103,0

Mõlema indeksi käik näitab umbes sarnlevaid kontuure: haripunkti 1925—26 a. ja vähenemist 1927 a., väikse suurenemisega 1928 a. Suurem vahe on vaid 1927 a. süütegevuse vähenemise hinnangus: üldarvu järele oleks see vähenemine vaid ligi 3%, meie indeksi järele oleks see 10% ümber.

Tõepoolest, 1927 a. avaldus peaaegu kõrgis raskete kuritööde liikides tunduv vähenemine, kergemalt süütegevuses samuti vähenemine või statsionaarsus ja mõned suurenemised eelnevad eripõhjusega (sõidumääruste rikkumiste suurenemine — autode arvu kasvuga jne.). Sellepärast tuleks seda vähenemist ka rohkem hinnata, kui seda näitab süütegevuse üldarv.

Kui sellepärast meie indeksi lugeda iseloomustavaks rahvastiku moraalsele tasapinnale, siis oleks meil 1924—26 a. tegemist pikaldase süütegevuse tõusuga, mis alanud juba 1923 a., 1927 a. kestel on tegemist moraalse tasapinna tõusuga, mis tegelikult intensiivsem, kui seda näitab süütegevuse üldarvu vähenemine, ja milist võiks umbkaudu hinnata 10% suuruseks, võrreldes 1926 a. ja 5—6% ümber, võrreldes 1924 ja 1925 a. 1928 a. järgneb sellele jällegi väiksem tõus, mis aga veel 1925—26 a. tasapinnale ei küüni.

Muidugi on selles hinnangus tegemist subjektiivse hinnanguga, mille täpsuse üle võib vaideldada.

9. Mitmesugused mõjud meie süütegevuses.

Diverses influences dans la criminalité.

Muidugi on olemasolevad andmed liig lühiulatuslikud, et nende alusel saaks selgitada mitmesuguste objektiivsete tegurite mõju, milised väljaspool kõike individuaalseid põhjuseid, süütegelikkuse aktiivsust tõstavad või alandavad. Allpool katsume siiski jälgida mõnede tähtsamate tegurite siduvust süütegevusega, nii palju kui see väljendub 1924—28 a. andmeis.

Algelseimaks objektiivseks teguriks on muidugi seadusandlus. Vaadeldava aja kestel on sündinud mitmed põhjanevad muutused materjalõiguses. Kaotatud on enamjagu pealesõjaaegseid avaliku korra ja rahva tootluse kohta käivaid määrusi, samal ajal on aga juure tulnud terve rida juba maksvaid uusi seadusi, kus uued süüteod ette nähtud, näit., neli valimiseadust, trükiseadus jne. Kõik need on süütegevusele oma mõju avaldanud ja isegi veel võrdlemisi värskete perekonnaseisuseaduse kohaselt registreerimine on süütegevusesse omale koha nõutanud.

Kahjuks täpsete süüteokoosseisu andmete puudumine poliitseimaterjalis ei luba jälgida seadusandluse muutumise mõjusid.

Samuti ebamõeldav on politseiaparadi korralduse ja tegutsemisintensiivsuse mõju, kuigi see üksikuis süüteollikides selgelt tuntav. Eriti silmapaistev on see muidugi linna ja maa süütegevuses neil aladel, kus vahe selgelt on olnud politseiteenistuse korralduse iseloomust.

Linna ja maa erinevusil peatusime eelpool. See erinevus paistab eriti neis süütegevuses, mis kummalegi omapärased, näit., hoovide mustus linnades, või teetegemise kohustised maal.

Tähtsaima süütegevuse mõjurina esineb tavaliselt majanduslik olukord, majandus-

likud eetingimused. Et näha majanduselu ilmuvuste seotismäärade süütegevusega, olème korreleerinud kõigepealt süütegevuse üldarvu mitmesuguste majanduslikku seisukorda iseloomustavate tunnustega. Arvutamiseks on võetud süütegevuse suhtarv 10 000 elaniku peale, et vältida rahvaarvu muutumise mõju.

Süütegevuse üldarvu korreleeritud järgmistele tunnustega, annab:

Elumaksumuse indeksiga	r = + 0,17; v = ± 0, 30
indeksi tootluskuludega	r = + 0,51; v = ± 0, 23
Tööajate arvuga suurtööstuses	r = + 0,18; v = ± 0, 29
Tööliste	r = + 0,06; v = ± 0, 30
Tööliste teenistusega suurtööstuses	r = - 0,88; v = ± 0, 07
Põllumajanduse toodanguga	r = - 0,07; v = ± 0, 30
Suurtööstuse	r = - 0,03; v = ± 0, 34
Abiellumiste üldarvuga	r = - 0,52; v = ± 0, 21

Sõltuvus elumaksumusega tundub veidi nõrgalt, kuid et olude kitsus ennast valusaimini tunda annab just tootluses, selgub tootluskulude indeksi korrelatsioonist, kus sõltuvus üle kahe korra kõrgem, olgugi suure võimaliku veaga. See tõuseb veelgi, kui vaatlusele võtame palga (keskmine tunnitasu suurtööstuses, kuldvaluutas ja elumaksumuse mõju kõrvaldamisega).

Nagu kõrge usaldatavusega koefitsiendist selgub, on reaalpalka kõrgenemisaastail avaldunud süütegevuse üldarvus tagasimineku vastu. Analoogilise tagajärje saame, kõrvutades vaid neli aastat (1924—27 — r = - 0,76).

Samuti näitab majandusliku olukorra otsest mõju korrelatsioon süütegevuse üldarvu ja abielluvuse vahel, mille kasv teatavasti ka majanduselu läheneduse tunnusena: abiellumiste kasvuaastail vähenes süütegevus (1924—27 r = - 0,52; 1924—28 koguni r = - 0,84, Tõsi, ka võimalik viga on siin suur). Vastupidi, põllumajanduse ja tööstuse toodangu muutuste mõju senised andmed ei näita.

Väga huvitav on asjaolu, et samal ajal, kui sõltuvus süütegevuse üldarvu ja majandusliku olukorra vahel mõnest küljest kaunis tugev, suhe nendesamade ilmuvuste ja varandusõigusvastaste süütegevuste vahel neil aastail ei avaldugi. Nii on korrelatsiooni koefitsiendid:

Süüteod varandusõiguste vastu üldse		
Elumaksumuse indeksiga	r = - 0,05; v = ± 0,30	
indeksi tootluskuludega	r = + 0,08; v = ± 0,30	
Leivahinnaga Tallinnas	r = + 0,41; v = ± 0,25	
Protestitud vekslite arvuga	r = - 0,39; v = ± 0,28	
"	summagaga	r = + 0,04; v = ± 0,30

Ka kuulub leivahinna suhe süütegevusega avaldub meil 1924—28 a. kaunis nõrgalt ja tulemuse täpsus on küsitav.

Leivahinnad ja süüteod varandusõiguste vastu annab		
Leivahinnad ja vargused	r = + 0,41; v = ± 0,25	
"	r = + 0,24; v = ± 0,28	
"	" murdvargused	r = - 0,16; v = ± 0,29

	Jaanuar Januar	Vebruar Februar	Märts Mars	Aprill April	Mai Mai	Juuni Juni	Juuli Juli	August August	September September	Oktoober Oktober	November November	Detsember Dezember	Teadmata Inconnu	1928 a.	19
I. Süüteod riigi vastu															
1	395	287	415	304	293	1295	672	347	403	380	365	386	104		
2	37	22	15	44	10	19	16	30	30	24	26	12	1		
3	27	33	34	34	51	39	34	41	45	25	29	45	2		
4	189	103	184	92	109	1107	493	166	207	203	214	202	41		
5	182	102	181	89	76	79	293	149	192	126	110	201	39		
6	7	1	3	3	33	1023	200	17	15	77	4	1	2		
7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
8	—	4	6	2	2	1	4	—	—	2	8	6	—		
9	6	4	10	6	5	5	4	8	14	7	11	9	—		
10	111	101	153	108	90	92	100	84	87	107	70	98	52		
11	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1		
12	100	90	118	99	74	76	93	68	77	94	57	77	51		
13	11	11	35	7	15	15	7	16	10	13	11	21	—		
13a	25	20	13	20	16	32	21	18	20	12	7	14	8		
14	25	20	13	20	16	32	21	18	20	12	7	13	8		
II. Süüteod ühiskondliku ja isikliku julgeoleku ja avaliku heakorra vastu															
15	2432	2324	2567	2676	2981	2769	2556	2554	3072	2893	2462	2462	108		
16	250	198	256	263	390	403	278	248	375	387	276	287	23		
17	50	39	9	35	26	34	26	35	9	14	23	45	7		
18	111	105	161	171	219	164	114	99	163	136	140	128	9		
19	12	6	7	1	17	33	5	8	19	28	4	4	—		
20	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—		
21	298	344	324	414	440	486	468	392	549	489	367	368	9		
22	323	296	318	335	422	394	419	385	378	345	310	308	30		
23	199	178	163	172	153	181	170	174	187	173	192	28	—		
24	22	15	31	36	46	24	24	16	29	21	23	13	—		
25	68	72	82	81	153	163	138	185	138	107	84	89	—		
26	34	31	42	46	51	54	78	64	37	30	104	2	—		
27	2	2	2	9	1	1	1	—	—	—	1	2	1		
28	1	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
29	438	342	443	424	427	391	314	324	378	376	342	293	14		
30	110	77	88	109	98	78	94	95	120	118	107	104	—		
31	310	250	314	281	258	274	204	205	236	233	220	181	14		
32	17	15	39	30	70	38	15	21	19	24	15	7	—		
33	1	—	2	1	1	1	1	3	3	1	—	1	—		
34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
35	12	2	11	14	9	9	16	8	9	10	6	8	—		
36	7	7	4	7	9	1	3	1	3	5	8	9	1		
37	3	2	7	5	5	1	3	6	2	1	4	1	2		
38	904	936	998	971	982	836	801	1040	1170	1093	957	942	2		
39	290	327	297	325	353	288	291	321	369	366	313	320	—		
40	563	558	564	576	509	503	556	602	749	667	600	574	—		
41	51	51	147	70	60	45	44	57	52	60	44	48	2		
42	22	45	27	28	34	15	18	7	16	11	24	28	10		
III. Süüteod isiku vastu															
43	427	401	423	419	540	618	644	669	617	526	450	459	22		
44	33	30	31	29	29	30	35	23	38	30	30	28	8		
45	3	3	4	5	4	7	7	4	5	4	2	6	—		
46	6	2	4	5	3	3	6	2	2	5	1	2	—		
47	5	1	—	3	4	2	—	1	2	2	1	—	1		
48	—	2	2	1	—	3	1	1	3	2	—	—	—		
49	13	17	16	9	12	11	12	9	20	7	16	13	7		
50	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2	1	—	—		
51	1	2	—	2	1	—	1	1	—	1	3	—	—		
52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
53	4	3	5	4	4	4	8	5	6	7	6	7	—		
54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
55	199	204	186	231	245	302	332	341	341	278	211	228	2		
56	48	46	27	43	36	48	64	63	71	51	32	63	—		
57	153	158	159	188	209	254	268	278	270	227	179	165	2		
58	11	8	5	7	9	10	5	8	12	6	8	7	—		
59	5	3	4	3	2	4	4	4	4	3	5	2	—		
60	6	5	1	4	7	6	1	2	8	3	3	5	—		
61	2	—	1	—	—	2	3	—	—	3	—	2	3		
62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
63	49	38	50	39	71	68	73	94	75	48	58	62	6		
64	122	115	142	112	167	185	182	185	142	148	137	120	5		
65	11	6	8	7	16	17	11	15	7	12	5	11	—		
IV. Süüteod varandusõiguste vastu															
66	1585	1492	1660	1313	1583	1477	1655	1764	1770	1906	1803	1734	439		
67	1104	1066	1113	874	1094	915	1051	1199	1229	1405	1332	1242	261		
68	3	1	1	2	3	3	3	4	—	5	4	3	—		
69	—	3	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—		
70	13	7	12	10	10	9	9	11	18	20	10	9	—		
71	6	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
72	3	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1		

	Jaanuar Janvier	Veebruar Février	Märts Mars	April Avril	Mai Mai	Juuni Juin	Juuli Juillet	August Août	September Septembre	Oktoober Octobre	November Novembre	Detsember Décembre	Aastamata Annuaire	
73														
74														
75														
76														
77														
78														
79														
80														
81														
82														
83														
84														
85														
86														
87														
88														
89														
90														
91														
92														
93														
94	V. Teenistusalased süüteod riigi- ja omavalitsusteenistuses													
95	24	19	23	19	23	21	20	18	16	20	22	23	44	
96	1.	2	1	3	1	4	4	3	2	3	1	2	—	
97	2.	3	2	1	4	4	6	6	5	2	3	7	5	
98	3.	12	8	7	6	6	6	9	7	6	9	11	38	
99	4.	5	2	6	4	4	3	2	2	4	1	—	3	
99	5.	2	6	6	4	5	1	2	—	5	4	5	1	
100	Üldse	4963	4523	5088	4731	5410	6180	5547	5352	5878	5725	5102	5064	717

1927 a.

1	I. DÉLITS CONTRE L'ÉTAT												
2	243	322	318	275	493	883	440	531	463	693	405	448	123
3	1.	18	25	52	32	18	21	32	36	35	17	18	1
4	2.	30	37	33	27	40	35	30	40	32	42	27	5
5	3.	74	123	111	63	325	704	249	288	226	474	235	61
6	a)	71	123	49	54	66	28	47	217	143	379	219	61
7	b)	3	—	62	9	259	676	202	71	83	195	16	—
8	4.	5	2	—	8	3	2	3	1	2	7	4	3
9	5.	9	10	4	11	11	10	5	8	14	12	7	3
10	6.	93	99	103	115	82	96	96	129	132	108	87	53
11	a)	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—
12	b)	93	95	99	109	80	93	96	128	126	99	83	51
13	c)	—	2	4	2	2	—	1	0	9	4	2	2
13a	7.	14	26	15	19	14	15	16	23	22	33	27	31
14	8.	13	21	15	19	12	15	16	23	22	33	27	31
15	II. DÉLITS CONTRE LA SÛRETÉ PUBLIQUE ET PERSONNELLE ET CONTRE L'ORDRE PUBLIC												
16	2018	2159	2832	2627	3162	2998	2953	2977	2964	2725	2495	2347	158
17	1.	334	209	435	348	540	425	451	316	265	180	441	318
18	2.	34	23	11	18	10	28	55	41	23	14	39	45
19	3.	131	170	258	226	287	195	218	203	233	138	138	115
20	4.	3	2	15	4	5	5	6	1	8	5	9	4
21	5.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—
22	6.	238	244	320	410	438	593	560	418	397	343	327	304
23	7.	285	281	314	308	376	424	419	384	381	357	315	295
24	a)	151	174	178	186	194	213	203	180	195	169	191	175
25	b)	37	30	37	27	68	64	77	61	50	85	81	21
26	c)	69	51	59	45	68	92	80	99	89	97	85	70
27	d)	28	26	49	50	46	55	59	44	47	56	28	29
28	8.	2	3	5	1	1	—	3	1	2	1	2	3
29	a)	1	3	4	1	1	—	3	1	2	1	2	3
30	b)	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	9.	280	285	323	298	398	389	291	376	381	358	355	291
32	a)	74	88	94	107	101	129	86	127	125	119	110	82
33	b)	195	198	219	177	287	240	197	293	223	220	232	203
34	c)	8	3	8	14	8	11	7	14	23	11	10	3
35	d)	3	1	2	—	—	—	1	2	10	8	3	3
	10.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—
	Üldse	12	16	10	1	4	6	5	10	1	3	5	10

Détails et infractions aux lois 1927 et 1928 (suite).

Table with columns for 'Linnad - Villes' (Tallinn, Haapsalu, Kuressaare, Narva, Nõmme, Paldiski, Peipsi, Pärnu, Põltsamaa, Rakvere, Tapaa, Tartu, Tõrva, Tõri, Valga, Viljandi, Võru) and 'Maad - Arrondissements' (Võru, Järva, Harju, Lääne, Saare, Pärnu, Viljandi, Tartu, Valga, Võru, Peipsi). Includes a 'Kokku - Total' column and a sub-table for '1928/27 reg. eelm. aast. juhud' (1919-1923).

26 a.

27 a.

Continuation of the data table from page 651, containing detailed statistics for the same categories as the first table, with multiple rows of numerical data.

	Jaanu- Januar	Vebruar Février	Märts Mars	Aprill April	Mai Mai	Juuni Juuni	Juuli Juillet	August Août	September Septembre	Oktoober Octobre	November Novembre	Detsember Décembre	Teadmata Inconnu
36	9	4	1	4	20	—	—	4	1	9	13	4	8
37	1	4	1	3	3	3	—	6	1	—	2	1	4
38	667	886	1116	961	1030	879	879	1162	1239	1256	1015	911	3
39	235	229	361	329	356	272	329	405	383	428	383	302	—
40	396	613	695	587	622	571	518	711	810	768	587	560	3
41	36	41	60	45	52	36	32	46	46	60	45	49	—
42	22	38	25	45	52	59	66	55	32	59	40	46	2
III. DÉLITS CONTRE LES PERSONNES													
43	395	358	464	497	529	558	583	638	637	574	477	383	18
44	21	25	32	35	41	20	37	27	27	31	27	22	5
45	2	3	5	6	5	2	2	4	7	3	9	3	—
46	5	—	3	5	10	2	2	5	3	4	4	3	1
47	—	—	5	6	3	1	7	—	3	1	1	1	—
48	—	2	2	1	1	1	3	—	3	2	2	—	—
49	8	11	8	15	15	6	13	11	3	12	4	11	4
50	1	2	2	1	2	3	1	—	—	2	1	1	—
51	2	—	1	—	1	1	1	1	2	—	—	1	—
52	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—
53	3	7	6	3	4	5	8	—	5	6	6	2	—
54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56	207	185	218	234	218	307	278	306	352	308	234	175	—
57	49	27	35	42	49	45	48	47	53	57	40	31	—
58	158	158	183	192	169	262	230	259	299	251	194	144	—
59	5	8	5	15	6	7	16	12	7	5	11	6	4
60	3	3	2	7	5	2	6	8	3	3	7	3	4
61	2	5	3	8	1	5	10	4	1	2	4	3	—
62	—	—	—	—	1	2	—	5	1	—	—	2	—
63	3	2	1	1	1	1	2	1	3	1	2	1	—
64	33	33	61	68	69	50	65	69	58	40	39	39	6
65	107	101	137	135	164	151	166	194	168	167	143	125	2
66	19	4	10	9	29	17	19	24	21	22	21	13	1
IV. DÉLITS CONTRE LA PROPRIÉTÉ													
66	1589	1483	1494	1405	1347	1318	1502	1611	1730	1632	1477	1483	342
67	1135	1022	1004	957	831	801	932	1113	1231	1170	1082	1128	168
68	—	3	1	5	1	5	3	2	9	4	2	—	—
69	—	2	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—
70	9	10	14	12	7	7	10	15	17	18	17	11	—
71	1	—	1	2	—	—	1	—	—	1	4	—	—
72	1	2	1	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—
73	11	5	3	7	4	3	4	3	4	1	9	5	—
74	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
75	75	72	84	85	56	46	34	57	48	96	61	60	3
76	7	5	3	3	2	5	—	2	6	6	7	4	—
77	1020	903	882	827	751	723	807	1021	1130	1032	973	1037	165
78	4	3	7	11	7	6	13	15	13	9	10	9	—
79	11	19	15	15	9	11	12	10	16	10	8	11	—
80	88	81	93	73	59	65	50	67	77	70	80	58	12
81	9	14	17	9	11	22	25	11	17	24	11	15	4
82	—	2	—	1	3	2	1	1	2	5	2	3	3
83	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
84	7	11	17	8	8	20	24	10	15	19	9	12	1
85	175	159	185	168	200	175	149	177	188	207	172	163	83
86	37	61	59	59	89	101	98	88	100	73	40	48	3
87	12	13	11	12	8	15	17	23	22	12	2	5	—
88	25	48	48	47	81	86	81	65	78	61	38	43	3
89	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
90	22	21	16	29	106	106	195	114	77	42	24	15	11
91	80	91	75	47	20	16	15	10	8	17	19	37	8
92	—	—	—	1	1	1	1	1	2	—	3	—	—
93	43	36	35	62	30	31	37	30	30	29	46	19	53
V. DÉLITS RELATIFS À L'EXERCICE DE FONCTIONS PUBLIQUES AUX EMPLOIS D'ÉTAT ET D'ADMINISTRATIONS PUBLIQUES													
94	19	25	17	26	12	32	25	24	20	18	32	30	33
95	2	1	1	4	1	—	3	1	1	—	5	1	2
96	5	6	3	9	4	16	6	8	3	3	4	9	4
97	6	6	9	9	4	7	6	6	6	9	13	10	20
98	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
99	2	5	1	2	2	2	4	3	2	1	3	2	3
100	4	10	3	2	1	7	6	6	8	5	7	8	4
	4264	4355	5115	4890	5543	5789	5503	5781	5814	5642	5086	4691	674

(järg lk. 647).

Samaseks jääb lugu varguse ja t. s. süütegude arvu korreleerimisel elumaksumuse ja toitluskuludega.

Varguste korrelatsioon:

elumaksumuse indeksiga	$r = -0,44$; $v = \pm 0,24$
indeksi toitluskuludega	$r = -0,36$; $v = \pm 0,26$
leivahinnaga Tallinnas	$r = +0,24$; $v = \pm 0,28$
palkadega suurtööstuses	$r = +0,26$; $v = \pm 0,28$
tööstörsides registreeritud töötajate arvuga	$r = -0,32$; $v = \pm 0,27$
põllumajanduse toodanguga	$r = -0,70$; $v = \pm 0,15$
prostititud vekslite arvuga	$r = -0,70$; $v = \pm 0,15$
summagaga	$r = +0,77$; $v = \pm 0,12$

Kui see kindlalt nii oleks pikema perioodi kestel, annaks see põhjust huvitavaks uuringuks. Ometi on teada, et varguste arv enne 1922 a. (majanduslikult lähedaim aasta) vähenes, 1922 a. oli miinimumis ja 1923 a., koos majandusolukorra halvenemise ja hindade tõusuga, tõusis, nii et siin sõltuvus avaldus. Sellepärast tuleb selle kohta oodata pikemaajalisi andmeid.

Praegu käepärast olevaist tunnuseist osutab peaaegu kindlat negatiivset seotist põllumajanduslik toodang (väärtusindeks, millest kõrvaldatud hinnakõikumiste mõju; $r = -0,70$; 1924-27 koguni $r = -0,87$).

Väärtusliku indeksina selliste raskete olude olemasolust majanduselus, mis varguste arvu rohkendavad, on meil esinenud ka prostititud vekslite summa; selle rohkenemine on järjekindlalt saadetud olnud varguste arvu tõusuga. Vekslite arvuline rohkenemine ei näita seda tagajärge.

Murdvarguste arv:

elumaksumuse üldindeksiga	$r = -0,61$; $v = \pm 0,19$
indeksi toitluskuludega	$r = -0,38$; $v = \pm 0,26$
töölise teenistusega suurtööstuses	$r = -0,23$; $v = \pm 0,29$
abiellumiste üldarvuga	$r = -0,15$; $v = \pm 0,29$
leivahinnaga Tallinnas	$r = -0,16$; $v = \pm 0,29$

Tööstörsides registreeritud töötajate arvuga kõrvutades näitavad peaaegu kõigil juhustel ebasõltuvust.

Kuna tööpuuduse teravnemine tavaliselt vähemalt varguste arvu suurenemisega koos esineb, selgub ka siin, et meie tööstörside andmed ei peegelda tööpuudust, vaid on töösoovijate, hädaabitööde ootusel koondunute arvud kuna tõsine tööpuudus näitab veidi teist käiku.

Koos arvates rahurikkumisi joobnud olekus ja avalikku korda ähvardavat joobnud olekut, ning seda kõrvutades alkoholi tarvitamisega, selgub, et süütegude arv pole sugugi proportsionaalne üldisele tarvitatud alkoholjookide hulgaga kui õlu, veinid jne. kõik oma kvantumeis arvata, vaid et neid süütegusid mõjutab peamiselt 40° viina tarvitamine ja äratarvitatud puhta alkoholi määr.

Joobnud olekus rahurikkumine, korreleeritud tarvitatud alkoholjookide kogusega (kvantumiga) . . . . . $r = -0,72$; $v = \pm 0,14$
 tarvitatud 40° piiritusviinaga . . . . . $r = +0,47$; $v = \pm 0,16$
 alkoholiga, ümberarvatult puhta alkoholi peale . . . . . $r = +0,45$; $v = \pm 0,24$

Et mitte liig ootamatuid ja ekslikke järeldusi teha meie vähese ja lühiajalise arvumaterjaliga, mille võimalikud vead pealegi suured, piirdume juba toodud kõrvutamisega, kuigi meile tundub juba praegugi terve rea vahetõrskade eksisteerimine meie süütegevuse ja paljude välistegurite vahel. Pikema arvumaterjali kogunemine peab vastust andma selliste sõltuvuste kohta, nagu olemas süütegevuse ja looduslike tegurite, eriti aja, temperatuuri ja isegi sademete vahel: näitama ümbruse mõjusid, pühade ja puhkepäevade osa jne.

Toome lõpuks veel vaid kaks arvuderida, millele otstarbekohaste administratiivsete abinõude tarvitamise suur mõjuvus selgelt esile tuleb:

	Valeraha valmistamine ja läbitäitvusse saatmine	Hobusevargused (ja katsed)
1920	952	1 072
1921	1 281	310
1922	1 167	161
1923	830	109
1924	494	115
1925	77	74
1926	31	64
1927	40	62
1928	35	57

1920 a. sügisel seati sisse hobusepassid; 1924 a. peale on meil korralikult valmistatud raha-märgid. Tagajärjeks on kunagi, isegi enne ilmasõda, arvurikka hobusevarguse ja 1921 a. õitsenud valerahategemise peaaegu täieline kadumine. Igatahes võistleb hobusevargus nüüd sageduses tapmisega ja valeraha sooritamine on sellest veel harvem.

Kuritegevuse kohta enim Keskbüroo väljaandets ilmunud artiklid ja andmed:

Kuri- ja süüteod ning seaduste ja määruste rikkumised 1924-26 a., H. Reitman, Eesti Statistika 1927 a. lk. 555-573.
 Kuritegevus Eestis 1919-24 a., A. Susi, Sama 1926 a. Nr. 53 (8).

PUHASKASUMAKS 1928 a. — *IMPÔT sur les BÉNÉFICES NETS en 1928.*

1928 a. puhaskasumaksu andmed käivad kõigi mainitud aastal töötanud avalikult mitteamandvate ettevõtete kohta, väljaarvatud veo- ja kandekauplused, laevad ning ettevõtted puhtakasuga alla 200 kr, millised puhtakasumaksuvabad on. 1927 a. vastavad andmed sisaldasid ainult endiseid, s. o. ka 1926 a. tegutsenud ettevõtteid, kuna maksujaoskonnad algandmete andmisel jätsid arvestusest välja 1927 a. uuelts avatud ettevõtted (välja jäi ka väike arv endiseid ettevõtteid,

milliste maksustamine mitmesugusel põhjusil viibis). Selline asjaolu selgus alles hiljem, kuna jaoskonnad seda esitatud andmeks mainimata jätsid.

Selle teguviisi põhjuseks oli soov andmete kokkuvõtmist mitte edasilükata uute ettevõtete maksuandmete selgumiseni, mis sünnib umbes pool aastat hiljem kui endiseil ettevõtteil. Maksusumma arvatakse välja endiseil ettevõtteil eelmise aasta uuelts aga sama aasta (maksuaasta) puhaskasu alusel.

Arimaks 1927/28 ja 1928/29 a. (Riigikassa andmeil, sissemaksmise järgi).

Produit de l'impôt sur les bénéfices commerciaux de 1927/28 et 1928/29 (données du Trésor d'État, d'après le temps d'encaissement).

1.	1928/29	1927/28	1928/29	1927/28
	1 000 kr		% riigi üldtulust—% au total des recettes d'État	
Äri- ja tööstusemaks üldse— <i>Produit total de l'impôt commercial et ind.</i>	2 739	2 856	3,0	3,2
Sellest põhiarimaks (maks äritunnistuste pealt)— <i>Dont impôt pour les patentes industrielles et commerciales</i>	575	281	0,6	0,3
„ kapitali ehk kasuprotsendi maks (aval. aruandvaid ettevõtteid)— <i>Impôt sur les capitaux ou % de bénéfice (entreprises obligées à publier les données concernant leur activité)</i>	387	359	1,0	1,0
„ puhtakasumaks (aval. mitteamandvaid ettevõtteid)— <i>Impôt sur les bénéfices (entreprises non obligées à publier ces données)</i>	1 215	1 617	1,3	1,8
„ trahvid ja viivitusrahad— <i>Amendes sur paiements arriérés</i>	62	98	0,1	0,1

Ärimaksu osa riigi tuludes 1928/29 a. alanest tulu üldsumma tõusu ja maksusumma languse järelduusel 0,2% võrra; üksikuist maksuliigest põhiarimaks kerkis kahekordseks võrreldes 1927/28 a., mainitud maksumäärade tõstmise järel-

duusel alates 1929 maksuaastast, puhaskasumaksu osa langes 0,5% võrra, maksumäärade alandamise tõttu alates 1928 maksuaastast; kasuprotsendi maksu ning trahvide ja viivitusrahade osasuurus 1928/29 a. ei muutunud.

Puhtakasumaksu alla kuuluvate ettevõtete arv, määratud maksusumma ja puhaskasusumma.
Nombre des entreprises soumises à l'impôt sur le bénéfice net et montant fixe de l'impôt.

2.	Ettevõtete arv <i>Nombre des entreprises</i>		Maksusumma 1000 kr <i>Montant de l'impôt (en milliers de kr)</i>		Puhaskasu summa 1000 kr <i>Bénéfice net</i>		Keskmine puhaskasu kr <i>Moyenne de bénéfice net (en kr)</i>	
	Üldse	Sellest endised ettevõtt.	Gr. total	Dont les entreprises ayant existé durant l'an. précéd.	Üldse	Sellest endised ettevõtt.	Üldse	Sellest endised ettevõtt.
1928	15 196	11 830 ¹⁾	1 138	1 001 ¹⁾	17 498 ¹⁾	15 400 ¹⁾	1 151	1 302
1927	15 069 ¹⁾	12 188	1 592 ¹⁾	1 437	17 513 ¹⁾	15 809 ¹⁾	1 118	1 297
				1927 = 100				
1928	97,0	97,1	71,5	69,7	99,9	97,4	102,9	100,4

Ettevõtete arv ja puhaskasu veidi vähenes 1928 a., kuna samal ajal maksusummas see liikumine väljendus järsult, nimelt võrreldes 1927 a. ettevõtete üldarv alanest 3% võrra (vanad ettevõtted 2,9%) maksusumma 28,5% (vanad ettevõtted 30,3%) ja puhaskasusumma 0,1% (vanad ettevõtted 2,6%) võrra. Samal ajal aga tõusis keskmine puhaskasu märgatavalt, nii et puhaskasusumma alanest vähemal määral, kui ettevõtete arv.

Eelpool mainitud puhaskasumaksu määra alandamine 1928 a. esiteks põhjustas maksusumma languse ja teiseks võis vähendavalt mõjutada maksualuste ettevõtete arvu, sest keskmine maksu languse tõttu suurenes ettevõtete arv, millede põhiarimaksu summa (mis puhaskasumaksust mahaarvatakse) võrdus ehk ületas puhaskasumaksu summat; sarnane nähtus võis esile tulla muidugi ainult kõrgema põhiarimaksuga ettevõtteil.

¹⁾ ligikaudne arv.

Maksustatud ettevõtete arv ja maksusumma tegevusala järgi—*Entreprises imposées d'après leur activité.*

3.	1928 a.					1927 a.		
	Ettevõtete arv <i>Nombre des entreprises</i>	Puhaskasu maksusumma <i>Montant de l'impôt</i>		Puhaskasu summa <i>Montant de l'benefice net</i>		Ettev. üid-arv (arvutatud) <i>Nombre des entreprises</i>	Puhaskasu maksu üldsumma (arvutatud) <i>Total de montant de l'impôt</i>	
		1 000 kr	Keskm. (kr) <i>Moyen.</i>	1 000 kr	Keskm. (kr) <i>Moyen.</i>			1 000 kr
Tööstusl. ettevõtted— <i>Entreprises industrielles</i>	8 873	311	80	4 369	1 128	3 949	406	
Hänged ja töövõtted— <i>Forfaits et fournitures</i>	417	21	51	315	755	219	13	
Kauplused— <i>Entreprises commerciales</i>	9 097	610	67	9 641	1 000	10 216	901	
Eksp., transp., kaub. kont.— <i>Expéditions, transports, entreprises commissionnaires</i>	177	52	290	725	4 096	282	111	
Võõrastemajad, restoraanid— <i>Hôtels et restaurants</i>	340	56	166	1 108	3 259	439	115	
Muud— <i>Autres</i>	1 292	88	68	1 840	1 037	564	40	
Kokku—Total	15 196	1 138	75	17 498	1 151	15 669	1 592	

Tegevusala järgi lõplik ettevõtete arv ja maksusumma 1927 a. peale pole teada, kuid oletades, et vanade ja uute ettevõtete jagunemine ses suhtes oli võrdne, saaksime 1927 a. kohta tab. 3 toodud arvud, mis tegelikkudest arvudest tunduvalt erineva võivad (näit. hänged — töövõtted); nendega võrreldes 1928 a. vastavaid arvusi leiame, et viimasel aastal

alanes — tööstusettevõttele — arv 1,0%, maks 23,4%, kauplusil — arv 11,0%, maks 32,3%, eksped., transp., kaub. kontoreil — arv 37,2%, maks 53,2% ja võõrastem., restoraanil — arv 22,0%, maks 51,3% ning tõusis — hängeil — töövõtteil arv 90,4%, maks 61,5% ja muudel ettevõttele arv 129,1%, maks 91,3%.

Ettevõtted maksusuuruse järgi 1928 a.—*Entreprises d'après le montant de l'impôt en 1928.*

4.	Ettevõtete liigid — <i>Genre des entreprises</i>						Kokku—Total	
	Tööstusl. ettevõtted <i>Entreprises industrielles</i>	Hänged ja töövõtted <i>Forfaits et fournitures</i>	Kauplused <i>Entreprises commerciales</i>	Eksped., transport, kaub. kontoreid <i>Expéditions, transp., entrepr. commiss., bureaux commerciaux</i>	Võõrastemajad ja restoraanid <i>Hôtels et restaurants</i>	Muud <i>Autres</i>	Arv <i>Nombre</i>	%
	a) Ettevõtete arv % — <i>Nombre des entreprises %</i>							
Maksusumma <i>Montant de l'impôt</i>								
Kuni — <i>Jusqu'à 50 kr</i>	67,3	70,7	69,1	18,6	34,7	68,4	10 219	67,3
51— 100 "	14,3	17,3	14,0	22,0	22,0	12,8	2 175	14,3
101— 200 "	11,7	7,4	9,4	24,3	15,6	10,2	1 565	10,3
201— 500 "	5,4	3,6	5,9	19,3	19,1	7,4	961	6,3
501— 1 000 "	1,1	1,0	1,3	9,0	6,8	0,9	215	1,4
1 001— 2 000 "	0,1	—	0,3	4,0	1,2	0,1	44	0,3
2 001— 5 000 "	0,1	—	0,0	2,3	—	0,2	14	0,1
5 001—10 000 "	0,0	—	0,0	—	—	—	2	0,0
Üle— <i>Plus de 10 000</i> "	0,0	—	—	—	—	—	1	0,0
Kokku—Total	100	100	100	100	100	100	15 196	100
	b) Maksusumma % — <i>Montant de l'impôt en %</i>							
Kuni — <i>Jusqu'à 50 kr</i>	16,0	23,4	17,5	1,6	4,4	10,7	179 858	15,8
51— 100 "	12,7	24,0	14,5	5,6	10,1	13,0	153 193	13,5
101— 200 "	20,4	19,5	19,7	12,5	13,5	20,1	219 506	19,3
201— 500 "	20,3	20,7	26,6	21,3	35,1	33,2	289 886	25,5
501— 1 000 "	6,8	12,4	13,2	22,3	28,3	8,8	145 718	12,8
1 001— 2 000 "	2,7	—	5,9	17,6	8,6	1,3	59 042	5,2
2 001— 5 000 "	3,8	—	1,7	19,1	—	6,9	38 085	3,3
5 001—10 000 "	1,6	—	0,9	—	—	—	10 389	0,9
Üle— <i>Plus de 10 000</i> "	13,7	—	—	—	—	—	42 531	3,7
Kokku—Total	100	100	100	100	100	100	1 138 268	100

Tööstusrühmale langes ettevõtete üldarvust 25,5% ja maksusummast 27,3%, kuna üksikuis mais mainitud rühma osasuurus oli vastavalt 18,0—37,7% ja 9,6—31,2%; madalaim oli arv ja summa Pelterimaal ning kõrgeim arv Viljandi-ja summa Valgamaal.

Tööstusettevõteteid koondus madalaimasse maksurühma (kuni 50 kr) 67,3% ja kolme madalaimasse rühma (kuni 200 kr) kokku 93,3% üldarvust, kuna nendele määratud maksusumma moodustas vastavalt 16,0% ja 49,1% rühma üldsummast; kõrgemasse maksurühmesse (üle 200 kr) kuulus 6,7% tööstusettevõttest, kuna

nende maksusumma tegi välja 50,9%. Tähelepanu väärib asjaolu, et kõrgeimas maksurühmas (üle 10 000 kr) esineva ühe ettevõtte (asub Tallinnas) maksusumma ulatus üle 42 tuh. kr, ehk 13,7% rühma maksuüldsummast.

Hangete ja töövõtete osasuurus näitab suurt tõusu, võrreldes eelmise aastaga, ning tingitud on see sellest, et nendele maksumääramine enamasti sünnib ühel ajal uute ettevõtete (alaliste) s. o. hiljem, ning seetõttu enamuse neist jäi 1927 a. arvestamata nagu 1927 a. uuel avatud alalised ettevõttedki. Nende osa ettevõtete arvust oli 2,7% (1927 a. 1,4%) ja maksust

Ettevõtete liik ja maksusumma asukohta järgi 1928 a.—Genre des entreprises et de l'impôt d'après les unités territoriales en 1928.

5.	Ettevõtete liigid — Genre des entreprises						Kokku—Total	
	Tööstusl. ettevõtteid Entreprises industrielles	Hanged ja lõdvõtted Forfaits et fournitures	Kauplused Entreprises commerciales	Eksped., transp. kaub. kontorid Expéditions, transp., entrepr. commis., bureaux commerciaux	Võõrastemajad ja restoraanid Hôtels et restaurants	Muud Autres	Absoluut- arv Chiffre	%
a) Ettevõtete arv % — Nombre des entreprises %								
Tallinn	20,3	0,7	65,8	4,1	2,3	6,8	3 279	21,6
Tartu linn	23,0	0,6	67,5	0,4	2,9	5,6	1 557	10,3
Virumaa	22,7	2,9	62,8	0,0	1,8	9,8	1 873	12,3
Järvamaa	24,1	2,2	64,5	—	1,2	8,0	490	3,2
Harjumaa (Tallinnata)	22,7	5,7	60,2	0,3	1,7	9,4	754	5,0
Läänemaa	30,1	3,4	44,9	1,0	3,9	16,7	615	4,1
Saaremaa	21,8	1,9	62,7	—	2,5	11,1	316	2,1
Pärnumaa	32,8	2,2	51,6	0,7	1,9	10,8	1 507	9,9
Viljandimaa	37,7	2,7	56,4	—	2,4	0,8	1 050	6,9
Tartumaa (Tartuta)	29,0	5,6	44,3	0,8	0,9	19,4	1 555	10,2
Valgamaa	21,3	3,6	67,0	0,5	7,1	0,5	644	4,2
Võrumaa	30,3	4,2	61,8	0,1	1,7	1,9	990	6,5
Petserimaa	18,0	6,7	65,0	—	0,9	9,4	566	3,7
Kokku—Total	25,5	2,7	59,9	1,2	2,2	8,5	15 196	100
b) Maksusumma % — Montant de l'impôt %								
Tallinn	28,8	0,4	49,1	8,7	5,4	7,6	482 128	42,3
Tartu linn	30,5	0,3	60,7	0,5	4,1	3,9	148 837	13,1
Virumaa	19,5	4,3	58,1	0,4	3,4	14,3	106 708	9,4
Järvamaa	27,9	1,7	63,5	—	2,7	4,2	26 342	2,3
Harjumaa (Tallinnata)	28,1	3,8	50,9	0,8	6,5	10,4	43 581	3,8
Läänemaa	22,0	2,5	54,0	1,7	4,6	15,2	26 816	2,3
Saaremaa	26,5	2,0	55,5	—	4,1	11,9	11 461	1,0
Pärnumaa	30,6	2,2	43,6	7,4	5,9	10,3	82 535	7,3
Viljandimaa	26,2	3,4	64,1	—	5,8	0,5	74 119	6,5
Tartumaa (Tartuta)	24,2	5,1	48,3	2,0	4,1	16,3	52 221	4,6
Valgamaa	31,2	1,7	54,9	0,7	8,8	2,7	25 899	2,3
Võrumaa	27,8	3,5	63,1	0,3	4,2	1,1	30 371	3,2
Petserimaa	9,6	13,3	69,6	—	2,1	5,4	21 230	1,9
Kokku—Total	27,3	1,9	53,6	4,5	4,9	7,8	1 138 268	100

1,9% (1927 a. 0,8%). Üksikuis mais need arvud olid vastavalt 0,6%—6,7% ja 0,3—13,3%; arv ja maksusumma olid väikseimad Tartu linnas (samuti Tallinnas olid arvud väiksed) ja suuremad Petserimaal; viimases maas hanged ja töövõtted 1927 a. etendasid veel suuremat osa (arv 9,3% ja maks 22,0%). Hangede ja töövõtete arv alamas maksurühmas oli suurem kui teistel ettevõttele (70,7%), samuti ka sellele rühmale langev maksusumma (23,4%) 1000 kroonist kõrgemais maksurühmes hanged ja töövõtted ei esinenud ning nende keskmine maksusumma osutus madalaimaks (51 *ker*).

Ettevõtete üldarvust kui ka neile määratud puhaskasumaksust üle poole langes kauplusile (arv 59,9%, maks 53,6%). Mõlemad arvud osutuvad madalamateks kui eelmisel aastal (1927 a. arv 65,2%, maks 56,6%) ning ehkki mainitud aasta arvud käivad ainult vanade ettevõtete kohta, võib sellest siiski järeldada maksustatud kaupluste arvu tagasimineku 1928 a. Üksikuis mais kaupluste osa ettevõtete arvust oli 44,3—67,5% ja maksusummast 43,6—69,6%; arv oli väikseim Tartumaal ja suurim Tartu linnas, ning maks madalaim Pärnu- ja kõrgeim Petserimaal. 69,1% kauplusist esines alamas (kuni 50 *ker*) maksurühmas ning kolmes alamas rühmas (kuni 200 *ker*) kokku 92,5% üldarvust, kuna maksusumma suhtes % oli vastavalt 17,5% ja 51,7%. Maksimaalse maksusumma (26,6%) andis 201—500 *ker* rühm, millise arvuprotsent oli 5,3. Kõrgeimaks maksusummaks kauplusil oli 5 280 *ker* (üks kauplus Tartu linnas).

Väikseima % ettevõtetest andsid eksped., transp., kaub. kontorid (1,2%) kuna aga neil oli ühtlasi kõrgeim keskmine puhaskasu, siis nende maksusumma suhteliselt ületas teisi. Silmapaistvamat osa etendasid mainitud ettevõtteid arvu poolest Tallinnas (4,1% üldarvust) ja maksusuuruse poolest Tallinnas (8,7%) ning Pärnumaal (Pärnus 7,4%); viimasel maal ettevõtete arv oli väike (10), kuid maksusumma võrdlemisi kõrge (6 157 *ker*). Maksimaalne ettevõtete arv (24,3%) koondus 100—200 *ker*, rühma kuna maksimaalse maksusumma (22,3%) andis järgmine kõrgeim maksurühm.

Maksustatud võõrastemajade ja restoraanide arv 1928 a. vähenes absoluutselt (1928 a. — 340, 1927 a.—344. (vanad) ja osasuuruselt (1928 a. 2,2%, 1927 a. 2,8%), millise nähtuse võis põhjustada 1928 a. aset leidnud maksuäärade alandamine. Üksikuis mais mainitud ettevõttele langes üldarvust 0,9—7,1% ja maksuüldsummast 2,1—8,8%; madalaim arvud langesid Petseri — kõrgeimad Valgamaale. Ettevõtete arv madalaimas maksurühmas oli küll suurim, kuid vastavast keskmisest arvust ligi poole võrra vähem; sellele vastavalt koondus maksu peaosaks keskmisile maksurühmele ning keskmise maksusuuruse poolest ületasid mainitud ettevõtteid ainult eksped., transp., kaub. kontorid.

Muude ettevõtete osasuurus arvust oli 8,5% ja maksusummast 7,8%. Üksikuis mais oli osasuurus väga lahkuminev (arv 0,5—19,4%, maks 0,5—16,8%) mis lubab oletada, et muude

all esinevad ettevõtted ka iseloomult erinevad üksikuis mais.

Jagunemises maksurühmade järgi samuti keskmise maksusuuruse poolest sarnanesid nad kauplusile.

1928 a. madalaima maksurühma osatähtsus üldse kui ka üksikuil ettevõtete liigel suurenes järsult võrreldes eelmise aastaga; selle nähtuse peapõhjuseks oli 1928 a. maksimumäära alanemine,

kuid ka see asjaolu, et 1928 a. andmed sisaldavad ka uusi ettevõtteid, millede keskmine puhaskasu on madalam kui vanadel ettevõtteil, kuna nad 1927 a. andmeist olid jäetud välja. Maksusumma suhtes suurenes 1928 a. ka järgmise kahe (kõrgema) ja kõrgeima rühma osatähtsus, viimasel küll juhuslikult, ühe ettevõtte kõrge puhaskasu tõttu.

Maksu suurusrühmad asukoha järgi 1928 a.—*Entreprises et l'impôt d'après le montant et situation territoriale en 1928.*

6.	Kuni 50 kr	51—100 kr	101—200 kr	201—500 kr	501—1 000 kr	1 001—2 000 kr	Üle 2 000 kr	Kokku Total
a) Ettevõtete arv % — <i>Nombre des entreprises %.</i>								
Tallinn	48,2	16,9	15,9	13,7	4,2	0,8	0,3	100
Tartu linn	59,7	16,6	12,8	8,3	1,7	0,6	0,3	100
Virumaa	89,2	14,1	10,9	5,9	0,7	0,1	—	100
Järvamaa	88,8	13,5	13,0	3,8	—	—	—	100
Harjumaa (Tallinnata)	67,1	18,6	9,7	3,8	0,7	0,1	—	100
Läänemaa	74,6	12,9	9,4	3,1	—	—	—	100
Saaremaa	79,7	11,7	7,0	1,6	—	—	—	100
Pärnumaa	74,5	13,1	6,9	4,2	1,1	0,1	0,1	100
Viljandimaa	65,0	15,2	11,2	7,4	1,1	0,1	—	100
Tartumaa (Tartuta)	82,1	11,0	4,9	1,8	0,1	0,1	—	100
Valgamaa	80,6	11,2	5,9	2,0	0,1	0,2	—	100
Võrumaa	81,2	10,6	5,9	1,9	0,3	0,1	—	100
Petserrimaa	79,8	12,9	4,1	2,7	0,5	—	—	100
Kokku—Total	67,3	14,3	10,3	6,3	1,4	0,3	0,1	100
b) Maksusumma % — <i>Montant de l'impôt %.</i>								
Tallinn	6,8	8,1	15,4	28,8	19,6	7,0	14,3	100
Tartu linn	10,6	12,3	19,4	25,0	11,4	8,5	11,0	100
Virumaa	20,1	17,5	27,0	26,4	9,9	2,1	—	100
Järvamaa	23,8	17,5	37,5	21,2	—	—	—	100
Harjumaa (Tallinnata)	23,5	22,2	22,6	19,9	7,4	4,4	—	100
Läänemaa	30,5	21,1	29,9	18,5	—	—	—	100
Saaremaa	38,0	23,1	26,2	12,7	—	—	—	100
Pärnumaa	23,9	16,9	17,3	21,7	12,9	1,8	5,2	100
Viljandimaa	17,6	15,5	21,3	32,6	10,5	2,5	—	100
Tartumaa (Tartuta)	36,1	23,0	20,1	15,3	1,7	3,8	—	100
Valgamaa	34,3	18,6	20,5	16,4	2,6	7,6	—	100
Võrumaa	36,2	20,1	21,1	14,9	4,5	3,2	—	100
Petserrimaa	33,5	24,4	14,1	18,6	9,4	—	—	100
Kokku—Total	15,8	13,4	19,3	25,5	12,8	5,2	8,0	100

Tallinnas asus 21,6% ettevõttest ning neile määratud maksusumma ulatus 42,3% maksuüldsummast; keskmise maksukõrguse poolest ületas Tallinn vastavat üldkeskmist arvu ligi kahekordselt; vastavalt erines teistest ka ettevõtete rühmitus maksusuuruse järgi, nimelt ettevõtete arv madalaimas rühmas oli väiksem, kõrgemates rühmades aga suurem kui maades ja Tartu linnas. Viimases asus 10,3% ettevõttest ning maksust langes nelle 13,1%. Suhteliselt oli ettevõtete arv Tartus suurim — 1000 elaniku kohta 27,3 ettevõtet (Tallinnas oli see arv 25,6); ettevõtete arv alaimas rühmas oli suhteliselt märksa väiksem, kõrgemates aga suurem kui maades. Maades esimesse rühma kuulus 65,0—82,1% ettevõttest; protsentarvud olid madalamad suuremate linnadega — ja kõrgemad vähemate linnadega maades; esimestes peaosas

maksusummast koondus keskmisile, teistes madalamaile ja Tallinnas ja Tartus keskmisile ja kõrgemaile maksurühmele.

1928 a. kohta maksujaoskonnad esitasid andmeid ka ettevõtete puhaskasu üle, kuid kahjuks pole need andmed ühtlasil põhimõttele kokkuvõetud; nimelt Viru-, Järva-, Pärnu-, Tartu- ja Petserimaal võeti arvesse mitte ainult maksustatud ettevõtted, nagu see mujal sündis, vaid ka puhaskasumaksu alla mittekuuluvad ettevõtted (puhaskasuga alla 200 kr); selle tagajärjel puhaskasu andmete ärakasutamine täies ulatuses sai võimatuks; äratoodud lüüendatud andmed saavutati sel teel, et arvati maksuvaba ettevõtte keskmiseks kasuks 150 krooni ning vastavalt vähendati ülalnimetatud 5 maa puhaskasusumme, saadud arvud tegelikest palju lahku ei tohiks minna.

Ettevõtete arv, puhaskasu ja puhaskasumaks 1928 a.—Nombre des entreprises, bénéfice net et montant de l'impôt en 1928.

7.	Ettevõtete arv Nombre des entreprises	Ligikandne puhaskasu 1 000 kr Montant de bénéfice net approximatif	Puhaskasumaks 1 000 kr Montant de l'impôt	Keskmine—Moyenne		Maksu % puhaskasust % de l'impôt au bénéfice net
				Puhaskasu kr Bénéfice net de l'impôt	Maks kr Montant de l'impôt	
Tallinn	3 279	7 000	482,1	2 135	147,0	6,9
Tartu linn	1 557	2 279 ¹⁾	148,8	1 459	95,6	6,6
Viru	1 873	1 615 ¹⁾	106,7	862	57,0	6,6
Järva	490	437 ¹⁾	26,4	893	53,8	6,0
Harju Tallinnata	754	705	43,6	949	57,8	6,2
Lääne	615	447	26,8	727	49,6	6,0
Saare	316	210	11,5	665	36,3	5,5
Pärnu	1 507	1 380 ¹⁾	82,5	915	54,8	6,0
Viljandi	1 050	1 111	74,1	1 058	70,6	6,7
Tartu Tartuta	1 555	868 ¹⁾	52,2	558	33,6	6,0
Valga	644	502	25,9	780	40,2	5,2
Võru	990	646	36,4	653	36,7	5,6
Petseri	566	304 ¹⁾	21,2	537	37,5	7,0
Kokku—Total	15 196	17 493	1 198,2	1 151	74,9	6,5

Puhaskasu üldsummas moodustab 17 493 kr ehk keskmiselt ettevõtte kohta 1 151 kr. Üksikuis mais keskmine puhaskasusumma oli 537—2 135 kr, kõrgeim summa langes Tallinnale, madalaim Petserimaale.

Mainitud puhaskasu pealt määrati maksu keskmiselt 6,5% (1927 a. 9,1%). Tähendada tuleb, et maksumääraks oli 1928 a. 8% (1927 a. 10%) ning (alates 1928 a.) 3—4 järgu kaubandus- ja 7—8 järgu tööstusettevõtted juhusel kui nende valdajate maksualune kasu ühe maksujaoskonna piires ei ületanud 1 200 kr aastas, maksustati järgmiselt: kasu üle 200—500 kr=5%, üle 500—800 kr=6%, üle 800—1200 kr=7% (riigi heaks, peale riigimaksu võetakse linna ja aleviomavalitsuste heaks nende piirides asuvatelt ettevõtetest lisamaksu 1/8 lisamaksu määrast). Seega protsendi

vahest (1,5%) 1928 a. langes suurem osa puhaskasu maksust mahaarvatud põhiarimaksu — vähem osa madaljarguliste ettevõtete madalama maksumäära arvele, kuna protsendivahe 1927 a. (0,9%) oleses ainuüksi põhiarimaksust.

Maksu ja puhaskasu suurusvahekord üksikuis mais oli lahkuminev, liikudes 5,2—7% vahel, olenedes madala kasuga (kuni 1 200 kr) ettevõtete rohkusest ja põhiarimaksu kõrgusest. Maadele kõrge keskmise puhaskasuga enamasti langes keskmisest kõrgem ning madala keskmise kasuga maadele keskmisest madalam maks. Erandiks oli Petserimaa, millele langes suhteliselt kõrgeim maks (7% puhaskasust), ehkki keskmise puhaskasu suuruse poolest ta oli viimane.

Otskoheste maksude alal enim Keskbüroo väljaandets ilmuud artiklid:

Puhaskasumaks 1927 a., V. Feldman, Eesti Statistika 1928 a., lhk. 479—484.
Tulumaks 1928 a. I. Oisman, Eesti Statistika 1929 a., lhk. 261—276.
Sama 1927 a., I. Oisman, Eesti Statistika 1928 a., lhk. 249—260.

1) Viru-, Järva-, Pärnu-, Tartu- ja Petserimaa arvud ligikaudsed (v. tekst.).

Puhaskasumaku alla kuuluvad ettevõtted ja maksusumma 1928 a.
Entreprises soumises à l'impôt sur le bénéfice net et montant de l'impôt en 1928.

8.	Tõustuslikud ettevõtted	Hanked ja töövõtted	Kauplused	Ekspeed., transport, komisj., ärid, kauband., kontorid	Võrastemajad, restoraanid	Muud	Kokku	Ettevõtte arv—Nombre des entreprises									Maksusumma—(kr)—Montant de l'impôt (en kr)								
								Entreprises industrielles	Forfaits et fournitures	Entreprises commerciales	Expéditions, transport, entreprises commission., bureau commerc.	Hôtels et restaurants	Autres	Total	Entreprises industrielles	Forfaits et fournitures	Entreprises commerciales	Expéditions, transport, entreprises commission., bureau commerc.	Hôtels et restaurants	Autres	Total				
	Tallinn.																								
Kuni 50 kr	206	13	1232	19	16	96	1582	5 474	215	24 193	537	342	2 133	32 894											
51—100 "	147	4	353	28	15	27	554	10 672	256	22 360	2 070	1 116	1 944	38 918											
101—200 "	173	3	257	37	6	46	522	24 426	422	36 745	5 563	848	6 309	74 313											
201—500 "	111	3	248	28	15	44	440	35 261	762	76 955	8 701	5 111	13 918	138 708											
501—1 000 "	25	—	70	14	19	8	136	16 757	—	49 227	9 998	13 521	4 992	94 495											
1 001—2 000 "	1	—	14	6	4	1	26	1 496	—	13 722	7 555	4 871	1 159	33 803											
2 001—5 000 "	2	—	2	3	—	2	9	4 395	—	8 296	7 717	—	6 058	26 466											
5 001—10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
üle 10 000 "	1	—	—	—	—	—	1	42 531	—	—	—	—	—	42 531											
Kokku	666	23	2 156	135	75	224	3 279	139 012	1 655	236 908	42 141	25 809	36 513	482 128											
	Tartu.																								
Jusqu'à 50 kr	161	5	698	3	8	54	929	4 234	143	10 170	34	205	984	15 767											
51—100 "	89	3	132	1	16	17	258	6 398	202	9 188	59	1 259	1 153	18 259											
101—200 "	68	1	110	—	11	10	200	9 576	136	16 178	—	1 592	1 371	28 855											
201—500 "	29	—	82	2	11	5	129	8 821	—	24 504	669	3 026	1 553	38 573											
501—1 000 "	7	—	18	—	—	1	26	5 034	—	11 194	—	—	685	16 913											
1 001—2 000 "	1	—	9	—	—	—	10	1 073	—	11 587	—	—	—	12 660											
2 001—5 000 "	2	—	1	—	—	—	3	5 219	—	2 202	—	—	—	7 421											
5 001—10 000 "	1	—	1	—	—	—	2	5 109	—	5 280	—	—	—	10 389											
plus de 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
Total	358	9	1 051	6	46	87	1 557	45 466	481	90 303	762	6 082	5 743	148 837											
	Virumaa.																								
Kuni 50 kr	311	32	846	—	12	95	1 296	5 318	570	13 562	—	177	1 809	21 436											
51—100 "	51	8	162	—	7	36	264	3 626	678	11 495	—	518	2 403	18 718											
101—200 "	47	7	110	—	7	34	203	6 725	975	15 470	—	1 013	4 674	28 857											
201—500 "	15	6	48	1	7	17	99	4 476	1 790	14 432	424	1 974	5 026	28 132											
501—1 000 "	1	1	8	—	—	2	12	629	584	4 787	—	—	1 378	7 378											
1 001—2 000 "	—	—	2	—	—	—	2	—	—	2 187	—	—	—	2 187											
2 001—5 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
5 001—10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
üle 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
Kokku	425	54	1 176	1	33	184	1 873	20 774	4 597	61 941	424	3 682	15 290	106 708											
	Järvamaa.																								
Kuni 50 kr	77	8	217	—	2	33	337	1 440	149	4 271	—	39	387	6 236											
51—100 "	16	2	44	—	—	4	66	1 187	155	3 009	—	—	264	4 615											
101—200 "	16	1	47	—	3	1	63	2 344	138	6 778	—	462	157	9 879											
201—500 "	9	—	8	—	1	1	19	2 374	—	2 678	—	210	320	5 582											
501—1 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
1 001—2 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
2 001—5 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
5 001—10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
üle 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
Kokku	118	11	316	—	6	39	490	7 345	442	16 736	—	711	1 128	26 362											
	Harjumaa.¹⁾																								
Kuni 50 kr	118	31	308	1	3	45	506	2 860	470	5 902	49	99	775	10 245											
51—100 "	28	7	91	1	3	10	140	2 032	507	6 151	66	222	699	9 677											
101—200 "	14	5	42	—	2	10	73	1 841	664	5 898	—	291	1 257	9 891											
201—500 "	8	—	12	—	3	6	29	2 357	—	3 690	—	925	1 795	8 677											
501—1 000 "	2	—	1	—	2	—	5	1 265	—	636	—	1 320	3 221	5 582											
1 001—2 000 "	1	—	—	—	—	—	1	1 900	—	—	—	—	—	1 900											
2 001—5 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
5 001—10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
üle 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
Kokku	171	43	454	2	13	71	754	12 255	1 641	22 187	115	2 857	4 526	43 581											
	Läänemaa.																								
Kuni 50 kr	152	17	189	3	10	82	459	2 553	260	3 601	73	231	1 445	8 163											
51—100 "	19	3	40	2	4	11	79	1 334	256	2 913	155	287	719	5 684											
101—200 "	13	1	35	—	3	6	58	1 798	138	4 982	—	410	701	8 029											
201—500 "	1	—	12	1	1	4	19	222	—	2 994	—	304	1 212	4 960											
501—1 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
1 001—2 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
2 001—5 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
5 001—10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
üle 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
Kokku	185	21	276	6	24	103	615	5 907	654	14 490	456	1 232	4 077	26 816											
	Saaremaa.																								
Kuni 50 kr	52	5	163	—	5	27	252	1 012	127	2 676	—	140	404	4 359											
51—100 "	8	—	22	—	2	5	37	530	—	1 538	—	190	383	2 641											
101—200 "	7	1	11	—	1	2	22	926	101	1 582	—	149	248	3 006											
201—500 "	2	—	2	—	—	1	5	568	—	562	—	—	325	1 455											
501—1 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
1 001—2 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
2 001—5 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
5 001—10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
üle 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—											
Kokku	69	6	198	—	8	35	316	3 036	228	6 358	—	479	1 360	11 461											

¹⁾ Tallinnata.

Puhaskasumaksu alla kuuluvad ettevõtted ja maksusumma 1928 a. (järg).
 Entreprises soumises à l'impôt sur le bénéfice net et montant de l'impôt en 1928. (suite).

8.	Ettevõtete arv—Nombre des entreprises								Maksusumma—(kr)—Montant de l'impôt							
	Tööstuslikud ettevõtted	Hanged ja toovõtted	Kauplused	Ekspeid., trans- port., kommisi- õnid, kauband. kontorid	Võõrastemajad, restoraniid	Muud	Kokku	Ettevõtteid industriettes	Forfaits et fournitures	Entreprises commerciales	Expéditions, transport, en- treprises com- mission-, bu- reux commerc.	Hôtels et restaurants	Autres	Total		
Pärnumaa.																
Kuni 50 kr	394	26	582	1	4	110	1 123	7 535	562	9 219	37	86	2 263	19 702		
51— 100 "	49	3	111	—	8	26	197	3 549	264	7 699	—	586	1 840	13 938		
101— 200 "	34	2	51	3	4	10	104	4 937	250	7 040	—	597	1 327	14 572		
201— 500 "	12	2	26	2	11	11	64	3 738	711	6 742	—	632	3 048	17 934		
501— 1 000 "	5	—	8	—	1	—	16	3 354	—	5 315	—	1 490	534	10 693		
1 001— 2 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 498		
2 001— 5 000 "	1	—	—	1	—	—	2	2 119	—	—	—	—	—	4 198		
5 001— 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
üle 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kokku	495	33	778	10	28	163	1 507	25 232	1 787	36 015	6 157	4 851	8 493	82 535		
Viljandimaa.																
Kuni 50 kr	302	17	346	—	12	6	683	6 005	291	6 399	—	236	87	13 018		
51— 100 "	51	7	97	—	1	8	159	3 770	477	6 886	—	61	285	11 479		
101— 200 "	30	2	83	—	2	—	117	3 818	245	11 445	—	264	—	15 772		
201— 500 "	12	—	57	—	9	—	78	3 943	—	17 053	—	3 198	—	24 194		
501— 1 000 "	—	2	9	—	1	—	12	—	1 505	5 701	—	570	—	7 776		
1 001— 2 000 "	1	—	—	—	—	—	1	1 880	—	—	—	—	—	1 880		
2 001— 5 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
5 001— 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
üle 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kokku	396	28	592	—	25	9	1 050	19 416	2 518	47 494	—	4 329	372	74 119		
Tartumaa.¹⁾																
Kuni 50 kr	385	65	557	5	3	282	1 277	5 605	980	8 836	96	18	3 320	18 850		
51— 100 "	40	18	84	6	2	21	171	3 021	1 174	5 729	451	139	1 482	11 996		
101— 200 "	23	4	33	1	4	12	77	3 200	534	4 968	198	564	1 608	10 472		
201— 500 "	3	—	12	1	5	7	28	810	—	3 400	277	1 410	2 118	8 015		
501— 1 000 "	—	—	1	—	—	—	1	—	—	918	—	—	—	918		
1 001— 2 000 "	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1 970	—	—	—	1 970		
2 001— 5 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
5 001— 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
üle 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kokku	451	87	688	13	14	302	555	12 636	2 688	25 221	1 022	2 126	8 528	52 221		
Valgamaa.																
Kuni 50 kr	109	22	354	1	31	2	519	2 020	371	5 712	5	748	21	8 377		
51— 100 "	10	1	50	1	10	—	72	802	59	3 239	78	629	—	4 807		
101— 200 "	13	—	20	1	4	—	38	1 912	—	2 722	112	554	—	5 300		
201— 500 "	4	—	8	—	1	—	13	1 372	—	2 550	—	340	—	4 262		
501— 1 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	685		
1 001— 2 000 "	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	685		
2 001— 5 000 "	—	—	—	—	—	—	—	1 968	—	—	—	—	—	1 968		
5 001— 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
üle 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kokku	137	23	432	3	46	3	644	8 074	430	14 223	195	2 271	706	25 899		
Võrumaa.																
Kuni 50 kr	246	34	501	—	6	17	804	4 371	532	7 871	—	149	236	13 159		
51— 100 "	35	4	60	—	5	1	105	2 315	209	4 258	—	398	61	7 301		
101— 200 "	14	2	35	1	5	—	58	1 747	244	4 705	107	752	102	7 657		
201— 500 "	4	1	13	—	1	—	19	1 160	246	3 809	—	222	—	5 437		
501— 1 000 "	1	—	2	—	—	—	3	510	—	1 131	—	—	—	1 641		
1 001— 2 000 "	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1 176	—	—	—	1 176		
2 001— 5 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
5 001— 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
üle 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kokku	300	41	612	1	17	19	990	10 103	1 291	22 950	107	1 521	399	36 371		
Petsrimaa.																
Kuni 50 kr	94	20	289	—	—	49	452	1 462	306	4 431	—	—	903	7 102		
51— 100 "	7	12	46	—	4	4	73	484	802	3 376	—	315	253	5 180		
101— 200 "	1	2	19	—	1	—	23	145	295	2 427	—	126	—	2 993		
201— 500 "	—	3	12	—	—	—	15	—	884	3 073	—	—	—	3 957		
501— 1 000 "	—	1	2	—	—	—	3	—	533	1 400	—	—	—	1 933		
1 001— 2 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
2 001— 5 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
5 001— 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
üle 10 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kokku	102	38	368	—	5	53	566	2 041	2 825	14 767	—	441	1 156	21 230		
KOKKU—TOTAL.																
Kuni 50 kr	2 607	295	6 282	33	118	884	10 219	49 889	4 976	106 933	831	2 485	14 764	179 858		
51— 100 "	550	72	1 272	39	77	165	2 175	39 670	5 099	88 339	2 879	5 720	11 486	153 193		
101— 200 "	453	31	853	43	53	132	1 505	63 397	4 142	120 250	6 401	7 622	17 754	219 586		
201— 500 "	210	15	540	35	65	96	961	63 102	4 393	182 362	10 931	19 768	29 330	289 886		
501— 1 000 "	41	4	119	16	23	12	215	27 549	2 627	30 369	11 488	15 945	7 740	145 718		
1 001— 2 000 "	5	—	27	7	4	—	44	8 317	—	95 642	9 053	4 871	1 159	59 042		
2 001— 5 000 "	5	—	3	—	—	—	2	11 733	—	10 498	9 706	—	6 058	38 085		
5 001— 10 000 "	1	—	1	—	—	—	2	5 109	—	5 280	—	—	—	10 389		
üle 10 000 "	1	—	—	—	—	—	1	42 531	—	—	—	—	—	42 531		
ÜLDSE—GR TOTAL	3 873	417	9 097	177	340	1 292	15 196	311 297	21 237	609 673	51 379	56 391	88 201	1 138 268		

1) Tartuta.

VILJASAAGID 1929 a.

(Eelteated)

PRODUCTION des CULTURES AGRICOLES

(Données préliminaires)

Sis: 1) Kasvutingimused, lk. 662. 2) Toiduvilja saak, lk. 662. 3) Söödaviilja saak, lk. 663. 4) Kartuli saak, lk. 663. 5) Lina saak, lk. 664. 6) Heina saak, lk. 664. 7) 1929 a. kogusaagi võrdlus söödaliikuis ja väärtuse järgi, lk. 664.

1. Kasvutingimused. Peale kahte möödunud osalise ikalduse iseloomu kannud aastat käesolev paistab eriti välja saagi suuruse kui ka saagi kvaliteedi poolest. Ilmastiku olud viljade kasvuajal olid soodsad sademete hulga kui ka soojustingimuste poolest, eriti aga juuli ja augusti kuu. Säärase ilmastiku juures võis loota veel parematki saaki, kui mitte osalt ebazoodus kevadine külvaeg ning eriti eelmisest äärmiselt vihmasest suvest ja sügisest tingitud põhjused poleks takistanud ilmastiku soodsuse mõjule pääsmist täiel määral. Eelmisel sügisel jäid põlud suures enamuses kündmata, olid aga tugevasti rohtunud ning kevadine harimine oli raske. Pealegi toidu vähesuse tõttu hobusejõud polnud täies vormis, mis paljudel sundis mõndagi põlluharimise tööd tegema pealiskaudsemalt. Neile asjaoludele seltsis veel seemne alaväärtuslikkus. Eelmise aasta vihmaga kasvanud ja valminud vilja idanevus oli nõrk, kuid seemne puudusel oldi sunnitud siiski seda nõrka seemet külma. Selle tõttu võis suvel näha õredaid vilju, mille tihedus oli vast ainult 50% normaalsest. Üksikuis piirkonnis nõrgendas oraseid juunikuul ligi kolm nädalat kestnud põud. Neil põhjusil võis ka tänava nõrgemalt haritud mail leida viletsaid vilju, kuna aga paremad ja põhjalikumalt haritud maad igal pool andsid hea saagi.

Siin toome lühikese ülevaate viljade saagist põllumajanduslikelt korrespondentidelt saadud teadetele. Need andmed avaldame eelteadetenä, kuna lõpulikud andmed saabuvad alles novembri lõpuks, millal juba igal pool viili pekstud.

Avaldatavad andmed võivad lõpulikest üksikasjades vähe lahku minna, kuid üldjooneliselt nad siin antud saagi tulemuste iseloomustust kuigi tunduvalt ei muuda.

2. Toiduvilja saak. Toiduvilja (rukis, nisu ja kaunviljad) saak hektaarilt oli eelmisest aastast kui ka viimase viie aasta keskmisest tunduvalt kõrgem, kuid toiduvilja kogusaak näitab vähemat ülekaalu, mis põhjustatud tähtsama toiduvilja — rukki kasvupinna vähenemisest. Nimelt liigkaudse arvestuse järele umbes 20 tuh ha jäi sügisel talvevilja liigvee tõttu külmata. Toiduvilja saadi 1818 tuh kvintaali, mis on suurem eelmise aasta omast 7% ning viimase viie aasta (1924—28) keskmisest 4%. Seejuures oli aga toiduviljade kasvupind kogusummas 9300 ha võrra eelmisest aastast ning viimase viie aasta keskmisest toiduvilja kasvupinnast 8600 ha võrra vähem.

Toiduvilja kogusaak 1929 a. (1000 kv).

1.	Rukis	Talvenisu	Suvenisu	Tatar, hernes, uba, lääts	Kokku
1929	1 460	109	236	43	1 848
1928	1 406	158	125	41	1 730
1924—28	1 493	127	109	43	1 772
Suhtarvud—Rapports					
1928=100	104	69	187	104	107
1924—28=100	98	86	218	99	104

Rukki saak hektaarilt on kõrgem eelmise aasta saagist 13%, viimase viie aasta keskmisest 10%. Rukki kogusaak on suurem eelmise

Viljade kasvupind ja saak 1929 a. (Eelteated) —

	Rukis—Seigte			Talvenisu Froment d'automne			Suvenisu Froment de printemps			Oder—Orge			Kaer—Avoine			Segaviili Culture mixte		
	Kasvupind ha	Kogusaak 1000 kv	Keskmiselt kv	Superficie ha	Production totale 1000 quint.	Moyenne par ha en quint.	Kasvupind ha	Kogusaak 1000 kv	Keskmiselt kv	Kasvupind ha	Kogusaak 1000 kv	Keskmiselt kv	Kasvupind ha	Kogusaak 1000 kv	Keskmiselt kv	Kasvupind ha	Kogusaak 1000 kv	Keskmiselt kv
Viru	18 901	248	13,1	1 495	17	11,6	1 261	14	11,2	13 835	178	12,9	19 406	241	12,4	4 279	59	13,8
Järva	10 863	134	12,3	1 242	13	10,7	807	9	11,3	8 811	110	12,5	10 554	121	11,5	8 895	117	13,2
Harju	13 156	151	11,5	1 087	12	11,3	647	7	11,5	12 575	140	11,9	9 691	94	9,7	7 648	87	11,3
Lääne	11 273	114	10,1	1 528	16	10,5	1 023	17	10,3	10 646	112	10,5	5 119	47	9,2	6 189	66	10,7
Saare	8 914	82	9,3	1 501	16	10,3	504	5	10,3	6 259	63	10,0	2 227	22	9,7	1 499	16	11,7
Pärnu	8 398	88	10,5	824	8	9,8	2 524	25	10,1	9 789	97	10,0	13 815	131	9,5	6 569	73	11,1
Viljandi	9 138	109	12,0	826	8	10,1	2 905	35	12,0	9 575	119	12,5	9 704	109	11,2	12 586	160	12,7
Tartu	22 754	255	11,2	1 300	11	8,6	3 801	69	10,9	20 714	212	10,2	38 558	382	9,9	7 484	83	11,1
Valga	5 241	50	9,6	1 38	1	9,5	1 652	16	9,6	4 736	47	9,9	7 512	65	8,0	3 060	37	10,1
Võru	15 329	144	9,4	647	6	8,5	3 503	31	8,8	10 881	94	8,6	28 181	245	8,7	4 802	45	9,4
Petseri	9 031	85	9,5	70	1	10,2	785	8	10,2	5 778	59	10,2	5 822	60	10,3	584	6	10,8
Kokku—Tot. 1929	133 001	1 460	11,0	10 608	109	10,3	22 512	233	10,5	113 599	1 231	10,8	150 649	1 517	10,1	64 155	740	11,7
1924—28 keskm.	138 653	1 491	10,0	11 152	127	11,4	12 405	109	8,8	117 224	1 107	9,4	147 615	1 194	8,1	63 109	599	9,5
1928	141 373	1 406	9,7	13 357	157	11,8	15 103	125	8,3	106 308	917	8,6	129 678	989	7,6	67 248	572	8,5
1924—28=100	89,5	97,7	112,7	95,1	85,8	90,1	181,5	217,6	119,3	96,9	111,3	115,3	102,1	127,1	124,3	101,7	125,2	123,3
1928=100	92,1	103,4	112,6	79,4	69,2	87,2	149,0	186,9	127,0	100,9	134,3	125,8	116,2	153,3	132,0	95,4	131,0	137,6

aasta saagist 3,7%, viie aasta keskmisest aga 2% võrra madalam.

Rukki kogusaak on vähem viimase viie aasta (1923/24—1927/28) tarvitusnormist (1 960 tuh. *kv*). Rukki puudujääk, mis kaeti sisseveoga, oli keskmiselt viimase viieaasta jooksul 115 tuh. *kv*.

Talvenisu kasvupind kui ka saak hehtaarilt on tunduvalt vähem eelmistest aastatest. Kasvupind vähenes eelmise aastaga võrreldes 2 700 *ha* võrra ehk 20%. Saak *ha*-lt on vähem eelmisest aastast 13%, viie aasta keskmisest 10%. Talvenisu kogusaak oli 109 tuh. *kv* eelmise aasta 157 tuh. *kv* vastu, seega vähem 31% võrra. Viie aasta keskmisest talvenisu kogusaak on vähem 14%.

Suvenisu saak näitab aga tugevat tõusu. Juba sügisel oli ette näha, et rukkist ja talvenisust pole loota kuigi head saaki, seepärast püüti võimalikult rohkem suvenisu külda. Suvenisu külliti eelmisest aastast rohkem 7 400 *ha* võrra (49%) ning viie aasta keskmisest 10 100 *ha* (82%) enam. Ka saak *ha*-lt ületab tunduvalt eelmiste aastate saagid. Võrreldes eelmise aastaga on suvenisu saak *ha*-lt 27%, viie aasta keskmisest 19% kõrgem. Suvenisu kogusaak ületab eelmiste aastate saagid kahekordselt. Suvenisu saadi 236 tuh. *kv* eelmise aasta 125 tuh. *kv* vastu (ülekaal 87%). Viie aasta keskmine suvenisu kogusaak oli 109 tuh. *kv* seega 1929 a. kogusaagi ülekaal 118%. Talve- ja suvenisu saak kokku annab 345 tuh. *kv*, mis ületab eelmise aasta saagi 63 tuh. *kv* võrra.

Toiduvilja kogusaak üldsummas on vähem viie aasta keskmisest tarvitusnormist (2 484 tuh. *kv*) 636 tuh. *kv* võrra, mis tuleks sisseveoga katta (viimase viie aasta jooksul veeti sisse keskmiselt aastas 677 tuh. *kv*). Kuid arvesse võttes head kartuli ja keeduviljade saaki, võib loota, et sisseveo määr algaval tarvitusaastal tegelikult saab olema väiksem.

3. Söödavilja saak.

Production des cultures fourragères.

Söödavilja kogusaak (oder, kaer, segavili) ületab tunduvalt eelmiste aastate saagid.

Söödavilja saadi kogusummas 3 497 tuh. *kv*, mis on eelmise aasta saagist suurem 1 019 tuh. *kv* ehk 41%. Keskmise söödavilja saak viimasel viiel aastal oli 2 899 *kv*, millest käesoleva aasta saak on suurem 598 tuh. *kv* võrra.

Söödavilja saak 1929 a. (1000 *kv*).

2.	Oder	Kaer	Segavili	Kokku
	1929	1 231	1 517	749
1928	917	989	572	2 478
1924—28	1 107	1 193	599	2 899
Suhtarvud—Rapports				
1929—100	134	153	131	141
1924—28—100	111	127	125	121

Odra saak *ha*-lt ületab eelmise aasta saagi 26% võrra, viimase viie aasta keskmise 15% võrra. Odra kogusaak annab aga eelmisest aastast ülekaalu 34% võrra.

Kaera saak on *ha*-lt kõrgem eelmise aasta saagist 32%, viie aasta keskmisest 24%. Kogusaak aga ületab eelmise aasta saagi 53% ja viie aasta keskmise 27% võrra. Kaera külliti kasvupinnalt rohkem eelmisest aastast 16%.

Segavilja kasvupind näitas 1929 a. eelmise aastaga võrreldes väikest tagasiminekut (5%). Seepeale vaatamata kogusaak ületab eelmise aasta oma 31% võrra.

Söödavilja tarvitusnorm on olnud üksikult aastail väga muutuv. Tarvitus on kujunenud enamasti saagi järgi, kuna sissevedu üksikute aastate tarvituse vahet tunduvalt ei suuda parandada. Keskmiselt viimase viie aasta jooksul on olnud söödavilja tarvitada 3 075 tuh. *kv*. Selle normi ületab söödavilja saak käesoleval aastal 422 tuh. *kv* võrra (11%).

4. Kartuli

Pommes de terre.

saak samuti on eelmistest aastatest suurem, kuigi kevadel seemne puudusel kartulit eelmisist aastaist vä-

Superficie et production des cultures agricoles en 1929 (Données préliminaires).

Tatar, hernes, uba, lääts—Sarrasin, pois fèves, lentilles			Kartul <i>Pommes de terre</i>			L i n a — L i n				Ristikhein <i>Foin des prairies artificielles</i>			Niidhein <i>Foin des prés naturels</i>			
Kasvupind <i>ha</i>	Kogusaak 1000 <i>kv</i>	Keskmiselt <i>kv</i>	Kasvupind <i>ha</i>	Kogusaak 1000 <i>kv</i>	Keskmiselt <i>kv</i>	Seeme—Graine		Kiud—Fibasse		Niitpind <i>ha</i>	Kogusaak 1000 <i>kv</i>	Keskmiselt <i>kv</i>	Niitpind 1000 <i>ha</i>	Kogusaak 1000 <i>kv</i>	Keskmiselt <i>kv</i>	
						Kasvupind <i>ha</i>	Kogusaak 1000 <i>kv</i>	Kasvupind <i>ha</i>	Kogusaak 1000 <i>kv</i>							
320	5	14,2	13 125	1 821	138,8	1 005	4	3,4	4	3,6	19 681	641	32,6	119	1 564	13,8
179	4	14,5	4 203	483	114,8	841	3	3,9	4	3,6	15 244	515	33,6	54	806	14,9
259	3	13,7	9 877	1 108	118,2	429	1	2,6	1	3,1	15 375	456	29,7	147	1 652	11,2
232	3	13,4	5 286	848	108,4	1 550	5	3,5	5	3,1	7 749	295	38,1	144	1 411	9,8
120	1	12,5	3 941	315	79,9	178	1	3,7	1	3,4	1 494	22	44,4	96	880	9,3
317	3	10,8	3 894	403	103,4	4 391	17	3,9	16	3,5	19 503	628	32,2	87	1 032	11,9
244	3	12,5	4 112	477	116,0	2 422	9	3,7	8	3,1	17 229	591	34,2	76	951	12,5
639	7	11,1	7 493	857	124,3	0 987	25	4,2	21	3,4	31 134	1 050	33,7	108	1 594	14,8
235	2	9,3	1 552	171	107,0	2 008	8	4,1	6	3,2	7 464	217	29,1	21	297	14,1
820	7	8,5	5 287	649	124,0	6 540	24	3,4	21	3,1	22 071	628	28,5	43	690	16,0
073	5	7,2	3 444	353	111,3	6 146	20	3,2	19	3,1	7 173	217	30,3	21	347	16,5
4 038	43	10,6	61 664	7 515	121,9	31 877	117	3,7	106	3,3	164 057	5 260	32,1	910	11 224	12,3
5 939	43	7,3	68 339	6 988	102,3	35 867	103	2,9	102	2,8	138 788	4 157	30,0	839	8 097	9,7
6 612	41	6,2	64 595	5 011	77,6	33 541	58	1,7	78	2,3	142 403	4 721	33,1	802	6 784	8,5
68,0	99,1	145,1	90,2	107,5	119,1	83,9	114,1	127,6	103,6	118,6	113,3	126,5	107,6	108,5	138,6	127,6
61,1	104,3	170,8	95,5	150,0	137,1	95,0	200,9	212,6	135,6	142,5	115,2	111,4	96,7	113,4	165,3	145,9

hem küllit. Kartulit saadi *ha*-lt 122 *kv*, mis on kõrgem eelmise aasta saagist 57%, viie aasta keskmisest 19%. Kartul annab kogusaagis 7515 tuh. *kv*, mis on suurem eelmise aasta kogusaagist 50%, viie aasta keskmisest 8%. Kartuli kogusaagist annab Virumaa 1821 tuh. *kv* (24%), Harjumaa 1108 tuh. *kv* (15%).

Kartuli saak 1929 a. (1000 *kv*)

1929	7515
1928	5011
1924—28	6988

Suhtarvud

1928 = 100	150
1924—28 = 100	108

Peale siin arvesse võetud kartuli kasvupinna (61664 *ha*) on veel väikemajapidamistel (alla 1 *ha* maaga) külitud kartulit 2800 *ha*, mille saaki pole juurde arvatud. Kui selle pindala saak võtta võrdseks saagile talundite mail, siis saaksime lisa kartuli kogutoodangule veel 340 tuh. *kv*.

5. Lina andis sel aastal korraliku saagi. Lina kasvupind vähenes osalt seemne puudusel eelmise aasta kasvupinnaga võrreldes 5%, viie aasta keskmisega 11%; kuid seepeale vaatamata kogusaak ületab üsna tunduvalt eelmise aastate saagi.

Lina saak 1929 a. (1000 *kv*)

	Seeme	Kiud
1929	117	106
1928	58	78
1924—28	103	102

Suhtarvud

1928 = 100	201	136
1924—28 = 100	114	104

Ha-lt loodetakse saada kiudu 332 *kg* eelmise aasta 233 *kg* vastu, seega saagi ülekaal pinnaüksusel 43%. Seemet saadi 370 *kg ha*-lt eelmise aasta 174 *kg* vastu, seega enam 113%. Viie aasta (1924—28) keskmise saagiga võrreldes on kiusaak *ha*-lt suurem 19%, seemnesaak—28%. Kogusaagina annab lina 106 tuh. *kv* kiudu (36% rohkem eelmise ja 4% rohkem viie aasta keskmisest) ning 117 tuh. *kv* seemet, (eelmisest aastast 101%, viie aasta keskmisest 14% enam). Kvaliteeditilt on lina tänavu keskmisest parem. 5 pallilise süsteemi järele hinnatakse linakuu kvaliteeti 3,4 pallile.

6. Heina saak. Põlluhein andis kogusaagis 5260 tuh. *kv*, mis on eelmise aasta kogusaagist suurem 11%, viie aasta keskmisest 27%. Põlluheina saak *ha*-lt on küll vähe madalam (3,3%) eelmise aasta saagist, kuid seevastu on tugevasti tõusnud põlluheina kasvupind; põlluheina all oli 164 tuh. *ha* eelmise aasta 142 tuh. *ha* vastu, seega rohkem 15%.

Heina saak 1929 a. (1000 *kv*)

	Põlluhein	Niiduhein
1929	5260	11224
1928	4157	6784
1924—28	4721	8097

Suhtarvud

1928 = 100	111	165
1924—28 = 100	127	139

Niiduhein andis samuti hea saagi. Niiduheina saadi 11224 tuh. *kv*, mis ületab eelmise aasta saagi 65% võrra. Eelmisel aastal jäi palju heinamaad liigvee tõttu niitmata. Tänavu heinategemise aeg oli aga kõigiti soodus ning niitepind suurenes eelmise aastaga võrreldes 13% võrra.

Kvaliteeditilt sai hein kõrgeväärtuslik. Heina väärtust hinnatakse 4,1 pallile.

Saagi kvaliteet on tänavu kõrge. Talvekui ka suvevilja terasaagi kvaliteeti hinnatakse 4 pallile (5 pallilise süsteemi järgi). Suvevilja põhu kvaliteeti hinnatakse 3,9 pallile. Kartuli kvaliteeti hinnatakse 4 pallile, lina — 3,4.

Saagi kvaliteet 1928 ja 29 a.

3.	Talvevilja	Suvevilja	Suvevilja põhk	Kartul	Lina
1929	4,0	4,0	3,9	4,0	3,4
1928	3,0	2,7	3,2	2,3	2,6

7. 1929 a. kogusaagi võrdlus söödaühikuis ja väärtuse järgi. Comparison avec les récoltes antérieures.

Toome siin võrdluseks viimase viie aasta saagid, ühtlaste normide järele ümberarvatud söödaühikuisse. Arvutusist on ära jäetud toidu- ja söödavilja põhk, sööda-juurikad ja lina.

1929 a. saak annab 1291 milj. söödaühikut eelmise aasta 955 milj. vastu, seega 35% enam. 1927 a. saagist on käesoleva aasta saak söödaühikuis arvatult 20%, 1926 a. saagist 11% ja 1925 a. saagist 10% suurem.

Kogusaagi arvutus milj. *kg* — söödaühikuis.

4.	1929	1928	1927	1926	1925
1. Toiduvili (terad)	185	173	205	143	208
2. Söödaviil (terad)	318	226	231	309	332
3. Põlluhein	229	205	162	163	190
4. Niiduhein	374	226	296	317	283
5. Kartul	188	125	185	231	162
Kokku	1291	955	1079	1163	1175

Saagi kogusumma võrdluseks väärtuse järgi võtame kõigi aastate kohta ühtlased hinnad. Toodud võrdluses on saagi väärtus hinnatud järgmiste hindade alusel: hind kroonides kvintalilt—rukis 17, nisu—22, kaunvili—25, oder—16, kaer—15, segavili—16, kartul—5, lina—125, põlluhein—5, niiduhein—3,5. Nende hindadega võetult võrdub 1929 a. saak (väljaarvatud lina, põhk ja söödajuurikad) 205 milj. *kr*. Eelmise aastate saagid ületab 1929 a. saak väärtuse järgi—1928 a. saagi (saagi üldväärtus 152 milj. *kr*) 53 milj. *kr* võrra (25%) 1927 a. saagi (175 milj. *kr*) 30 milj. *kr* võrra (15%) ning 1926 a. saagi (188 milj. *kr*) 17 milj. *kr* võrra (8%).

Mõlemad toodud võrdlusarvutused ei võta arvesse saakide kvaliteedi vahet üksikull aastail, mis aga süvendaks tunduvalt saakide vahet 1929 a. saagi kasuks.

MAAPARANDUSTE SEISUKORD.

(1929 a. üleskirjutuse eelkukkuvõtted).

DRAINAGE, ÉPIERREMENT et DÉBOISEMENT.

(Données préliminaires du recensement agricole de 1929).

Seni puudus meil igasugune andmestik läbiviidud maaparanduste ulatusest, 1929 a. põllumajanduslikul üleskirjutusel esmakordselt arvestati parandatud maa pindalad ning peale selle ka parandust vajavad pindalad. Põllu ja aiamaa ning heinamaa kohta arvestati palju maast on kuivendatud lahtiste kraavidega ja salakraavidega ning palju maast vajab veel kuivendust. Peale selle koguti andmeid põllumaa kohta, mis nõuab kividest puhastamist ning heinamaa kohta, mis nõuab laastamist. Karjamaa kohta arvestati kuivendatud (vtis eraldamata) ja kuivendust vajavad pindalad ning laastamist vajavad pindalad. Kõrvalkõrval lihtsuse peale vaatamata, tegelikult olid võimalikud lahkarvamised, näit. mille võrra lugeda kuivendatuks pindala, kust üks lahtine kraav läbi läheb, kui laialt sarnast pindala kraavi ümbrusest lugeda kuivendatuks jne. Neil juhtudel otsustas maapidaja, kuna vastavad juhised ära näitasid ainult mõistete üldulatuse. Andmestik annab ülevaate kuivendatud, kuivendust vajavate pindalade ning ka kuivendamata külvikute pindalade ulatusest. Siin toome maaparanduste kohta ülevaate eelkukkuvõtteil maade järgi, kuna lõpukukkuvõtteil saadakse need andmed ka talundliikide ja talundite suurusrühmade järgi.

Põllu- ja aiamaad on seni kuivendatud 172 tuh. ha ehk 16,7% põllumaast üldse, sellest lahtiste kraavidega 147 tuh. ha, (14,2% põllumaast), salakraavidega 26 tuh. ha (2,5% põllumaast).

Läbiviidud maakuivenduste ulatuse poolest paistavad välja teistest maadest Pärnu- ja Läänemaa. Pärnumaal on kuivendatud põllumaad 52 tuh. ha ehk 52,3% kogu põllumaast. Suures enamuses on tarvitatud lahtiste kraavidega kuivendatud (48 tuh. ha ehk 48,1% põllumaast). Salakraavidega on kuivendatud 4 tuh. ha ehk 3,9% põllumaast. Läänemaal on kuivendatud põllumaad 36,3%; lahtiste kraavidega 26 tuh. ha, salakraavidega 0,6 tuh. ha. Üldsummas nende kahe maa arvele langeb ligi 50% kuivendatud põllumaast üldse.

Kuivendatud põllumaa poolest suhteliselt asuvad keskkohal Viljandi-, Tartu-, Valga- ja Võrumaa. Tartumaal on kuivendatud põldusid 16,3%, Viljandimaal 15,1%, Valgamaal 15,6%, Võrumaal 12,0%. Teistes maades on kuivendatud alla 10% põllumaast.

Kuivendatud kui ka kuivendust vajava põllumaa ulatuse poolest võib panna tähele suuremaid lahkuminevaid piirkondi.

Esiteks paistab silma P.-Eestis piirkond, kus põllumaa kuivendusi on tehtud üsna vähe. See piirkond võtab oma alla läänepoolse osa Virumaa — Paasvere-Roela-Püssi jooneni, suurema osa Järvamaast ning Kesk-Harjumaal. Selles

piirkonnas, kus esinevad enamuses kuivad rükk-mulla põllud, ei ulatu kuivendatud põllumaa üle 5% põllumaast. Sama vähe on kuivendatud põllumaad suuremas osas Saaremaal, Petserimaal ning üksikuis valdades Võrumaal. Suurema kuivendatud põllumaa %-ga esinev piirkond võtab oma alla suurema osa Pärnumaast ja Pärnumaa piiril olevaist Läänemaa ja Järvamaa valdadest. Selles piirkonnas on põllumaast kuivendatud üle 40%. See piirkond algab Käru ja Särevere valdadega Järvamaal ja läheb lõunapoolsele üle Pärnumaa kuni Läti piirini. Läänepoolse laieneb ta kuni Lihula-Kirbla valdadeni Läänemaal. Selle piirkonna keskel paistab välja Pärnu-Jaagupi ümbruskond, kus kuivendatud põllumaad leidub 20% ümber. Teised maad ei moodusta suuremas ulatuses ühtlaselt eritatud piirkondi.

Kuivendust vajava põllumaa vähesuse poolest eristub Põhja-Eestis sama piirkond, kus läbiviidud põllumaa kuivendusi vähe, s. o. läänepoolne osa Virumaa ja põhjapoolne osa Järvamaast. Kõige enam kuivendust vajavat põllumaad on Pärnumaal — Pati-Kilingi-Abja ümbruskonnas ning Viljandimaal Suure-Kõpu-Viljandi-Võisiku joonel, laienedes lõunapoolsele Tarvastu ja Vana-Suislepi valdadeni. Selles piirkonnas vajab kuivendust üle 40% põllumaast. Sama normi näitavad ka mõned vallad Tartumaal (Puurmanist lõunapoolse kuni Ropkani ning Peipsi ääres Kavastu ja Vara vallad).

20—40% põllumaast nõuab kuivendust kogu muu osas Pärnu-, Viljandi-, Tartu-, Valga- ja Võrumaal ning osalt Läänemaal ja Peipsiäärses valdades Virumaal.

Kividest puhastamist vajab veel 148 tuh. ha põllumaad ehk 14,3% põllumaast üldse. Kiviseid põlde on rohkesti Saaremaal (30,6% põllumaast vajab puhastamist), Harjumaal (23,8%), Läänemaal (23,1%), Järvamaal (19,3%) ja Virumaal (16,8%). Lõuna-Eesti põllumaad kannatavad kivirohkuse all vähem.

Heinamaad on kuivendatud 67 tuh. ha, ehk 7,9% heinamaast üldse. Lahtiste kraavidega on kuivendatud 59 tuh. ha (6,4%) ja salakraavidega 8 tuh. ha (0,9%). Heinamaa kuivendustööd on tehtud kõige enam Harjumaal (13 tuh.

ha) ja Läänemaal (10 tuh. ha). Suhteliselt heinamaa üldsummale on aga esikohal Valga (10,9%) ja Võrumaa (11,2%).

Võrreldes kuivendust vajava heinamaa üldpindalaga, on heinamaad kuivendatud veel väga vähe. Nimelt heinamaast vajab veel kuivendamist 464 tuh. ha ehk 51% heinamaa pindalast üldse (910 tuh. ha-st). Kuivendust vajava heinamaa poolest on rikkamad Lääne-, Harju-, Tartu-, Pärnu- ja Virumaa.

Kuivendamata kasutamiskõlblikku heinamaad on 379 tuh. ha (41,7%). Kuivendamata kasutamise kõlblikku heinamaa poolest on paremais tingimuses Petseri- ja Saaremaa, kus sarnast heinamaad üle 60%. Üldiselt on seda liiki heinamaid rohkem P.-Eesti maades.

Heinamaid, mis on võsa ja puhmaid niivõrd täis kasvanud, et see takistab tööd ja tunduvalt vähendab saaki, on veel üsna laialdaselt. Laastamist vajavaks on arvestatud 220 tuh. ha heinamaad, ehk 24,1% heinamaast üldse. Esikohal sarnaste heinamaade poolest on Harju-, Järva-

ja Läänemaa, kus umbes kolmandik heinamaa pindalast vajab laastamist. Võrdlemisi lagedad on heinamaad Valga-, Võru- ja Petserimaal.

Karjamaa kuivendamine on olnud meil seni viimasel kohal. Karjamaa üldisest pindalast (709 tuh. ha) on kuivendatud 24 tuh. ha ehk 3,4%. Vajab aga veel kuivendamist 271 tuh. ha ehk 38,2% karjamaast üldse. Karjamaast nõuab kuivendamist Pärnumaal 56,1%, Viljandimaal 49,5%, Järvamaal 46,3%, Tartumaal 45,5%, Valgamaal 44,8%, Harjumaal 40,0%. Karjamaad, mis kuivendamata on kasutamiskõlblik, on Saaremaal 85,1%, Võrumaal 71,8%, Petserimaal 78,5%. Karjamaad, mis vajab laastamist, on 187,5 tuh. ha ehk 26,4% karjamaast üldse. Laastamist vajavate karjamaade poolest on P.-Eesti maad rikkamad.

Nende andmete järele otsustades on meil läbi viidud maaparandustöödest veel väike osa. Kuivendust vajavast põllumaast on seni kuivendatud ligikaudu üks kolmandik, heinamaast üks kaheksandik ning karjamaast üks kümnendik osa.

Maaparanduste seisukord (1929 a. üleskirjutuse selkokkuvõtteid).
Etat de drainage, épierement et déboisement (données prélimin. du recens. agricole de 1929).

	Põllu-ainmaa—Champs et jardins					Heinamaa—Prairie permanente					Karjamaa—Pâturage					Metsamaa—Bois et forêts					
	Sellest—Dont					Sellest—Dont					Sellest—Dont					Sellest—Dont					
	Üldpind Superf. totale	Lahtiste kraavidega	Sala kraavidega	Vajab veel kuivendamist	Kuivendamata kasutamiskõlblik	Vajab kividest puhastamist	Üldpind Superf. totale	Fossés couverts	Fossés ouverts	Manque de drainage	Vajab laastamist	Üldpind Superf. totale	Kuivendatud	Vajab veel kuivendamist	Kuivendamata kasutamiskõlblik	Vajab laastamist	Üldpind Superf. totale	Kuivendatud	Vajab kuivendamist	Kuivendamata kasutamiskõlblik	
	1000 ha																				
Viru . . .	124,5	5,2	0,7	11,7	106,9	21,0	113,4	7,3	0,8	47,5	57,8	25,9	83,5	3,2	29,9	50,4	22,9	28,6	0,7	6,2	21,7
Järva . . .	81,9	4,7	1,5	7,0	85,7	15,7	54,4	3,2	0,4	29,3	21,8	19,8	42,8	1,0	19,8	21,4	17,3	11,7	0,2	1,8	9,7
Harju . . .	91,6	5,7	1,8	12,1	72,0	21,8	146,6	11,5	1,2	72,9	61,0	52,1	100,5	3,4	40,2	56,9	37,1	23,2	0,6	4,6	18,0
Lääne . . .	72,5	25,7	0,6	15,4	30,8	16,7	144,7	10,0	0,1	74,5	60,1	40,7	104,7	5,0	40,9	58,8	25,5	6,2	0,2	1,6	4,4
Saare . . .	39,7	1,6	0,3	5,6	32,2	12,2	96,2	1,9	0,2	36,3	57,8	17,9	95,1	0,7	13,5	80,9	15,0	3,6	—	0,3	3,3
Pärnu . . .	99,8	48,3	3,8	23,9	18,1	12,6	86,6	5,8	0,8	58,1	21,9	22,4	75,3	3,6	42,2	29,5	23,8	11,0	0,5	5,0	5,5
Viljandi . . .	95,0	9,5	5,1	30,4	50,0	10,9	75,7	5,9	1,3	41,7	28,8	17,9	64,2	2,5	31,8	29,9	17,8	11,4	0,6	3,0	6,9
Tartu . . .	189,1	25,3	6,5	52,7	104,6	14,3	108,1	6,8	2,3	69,5	38,5	14,4	69,8	2,8	31,7	35,3	16,0	17,6	0,6	4,3	12,7
Valga . . .	48,1	5,5	2,0	15,3	25,3	4,6	20,6	1,8	0,4	12,4	6,0	2,5	15,3	0,5	6,9	7,9	3,8	8,0	0,2	1,8	6,0
Võru . . .	133,5	12,9	3,1	28,0	38,6	12,7	42,9	4,0	0,8	24,1	14,0	4,3	35,3	0,7	9,4	25,8	5,2	21,4	0,5	3,7	17,2
Petseri . . .	54,4	2,8	0,1	8,9	43,1	5,3	20,8	0,5	0,1	6,9	13,3	1,7	22,2	0,3	4,5	17,4	2,5	19,1	0,2	2,2	16,7
Kokku—Tot.	1 030,1	146,7	25,5	217,6	640,3	147,7	910,0	58,7	8,4	464,1	378,8	219,6	709,3	24,3	270,8	414,2	187,5	161,8	4,3	35,4	122,1
	% %																				
Viru . . .	100	4,2	0,5	9,4	85,9	16,3	100	6,5	0,7	42,0	69,8	22,9	100	3,8	35,7	60,5	27,4	100	2,5	21,8	75,7
Järva . . .	100	5,7	1,8	8,6	83,9	19,3	100	5,8	0,8	53,7	39,7	36,4	100	3,8	46,3	40,9	40,4	100	1,2	15,5	88,3
Harju . . .	100	6,3	2,0	13,2	78,5	23,8	100	7,8	0,9	49,7	41,6	35,5	100	3,9	40,0	56,7	37,0	100	2,6	19,8	77,6
Lääne . . .	100	35,4	0,9	21,3	42,4	23,1	100	6,1	0,1	51,5	51,5	28,1	100	4,9	39,0	56,1	24,3	100	3,0	26,3	70,7
Saare . . .	100	4,0	0,7	14,0	81,3	30,6	100	1,9	0,2	37,7	60,2	18,4	100	0,7	14,2	85,1	16,4	100	0,6	7,8	91,6
Pärnu . . .	100	48,4	3,9	29,7	18,0	12,7	100	6,7	1,0	67,2	25,1	24,2	100	4,7	56,1	39,2	31,6	100	4,7	45,8	50,0
Viljandi . . .	100	10,0	5,4	32,0	52,6	11,5	100	7,8	1,6	55,1	35,5	23,6	100	3,9	49,5	46,6	27,7	100	5,1	34,0	60,9
Tartu . . .	100	13,4	3,4	27,8	55,4	7,6	100	6,3	2,1	56,0	35,6	13,3	100	4,0	45,5	50,5	22,9	100	3,5	24,4	72,1
Valga . . .	100	11,4	4,2	31,9	52,5	9,6	100	8,9	2,0	59,9	29,2	12,1	100	3,1	44,9	52,0	25,1	100	3,1	28,0	73,9
Võru . . .	100	9,7	2,3	21,7	66,3	9,5	100	9,3	1,9	56,1	32,7	10,0	100	2,1	26,1	71,8	14,6	100	2,3	17,4	80,3
Petseri . . .	100	4,3	0,0	16,5	79,2	9,5	100	2,7	0,1	33,2	64,0	8,2	100	1,2	20,3	78,5	11,4	100	0,9	11,1	88,6
Kokku—Tot.	100	14,2	2,5	21,1	62,2	14,3	100	6,4	0,9	51,0	41,7	24,1	100	3,4	33,2	58,4	26,4	100	2,6	21,9	75,5

Tab. 6. Riigiraudteed augustis 1929 a. — Chemins de fer unis en août 1929.

1. Tähtsamad andmed piirkondade järgi - Données principales d'après les districts du réseau.

	Rongide arv Nombre de trains	Ärakasutud läbilaskevõimaluse % de l'expl. de la capacité	Reisijate üldarv (tuh.) Voyageurs-km (milliers)	Sellest III kl. Dont III cl.	Istekohade arvu kasutamise % des places occupées	Tühjade kaubavagunite % kaubavagunite üldarvust % des wagons non chargés au nombre total des wagons à marchandises	Laaditud kaubavag. keskmine telje koorem*) Poids moyen par essieu d'un wagon chargé	Kaubarongi keskmine kaal (toonides) Poids moyen d'un train de marchandises	Kaubarongi keskmine telgede arv Nombre moyen d'essieux pour un train de marchand.	
a) Laiaroopalisel teel — Voie large										
Auru- ja mootorronges	2 598	—	20 304	18 921	47,8	26,38	4,46	5,57	419	64,58
Sel.: Paidiski—Keila auru-moot.	423	68,2	190	187	23,5	24,04	3,42	3,84	—	—
Haapsalu—Keila	299	43,2	1 570	1 472	36,9	19,77	2,53	3,60	205	34,83
Keila-Tallinn	597	91,7	1 611	1 567	75,5	25,61	3,11	4,56	266	47,91
Tallinn—Tapa	595	68,5	4 982	4 539	53,6	29,21	5,07	5,95	597	88,73
Tapa—Narva	385	41,4	3 348	3 073	40,7	33,94	4,11	5,62	340	55,31
Tapa—Kohtla	—	—	—	—	—	36,67	4,27	5,89	392	72,08
Tapa—Tartu auru-moot.	533	41,4	4 103	3 755	49,0	20,61	4,48	5,42	442	66,10
Tartu—Valga	775	55,6	3 017	2 817	44,0	10,35	3,03	5,56	392	59,38
Valga—Irboska	292	42,8	1 538	1 481	43,2	21,04	4,88	5,38	353	51,36
Elektrironges: Tallinn—Piisküla	2 529	—	3 040	3 040	44,1	—	—	—	—	—
Kokku — Total	5 117	—	23 404	21 951	47,4	26,38	4,46	5,57	419	64,58
Juulis—Juillet 1929 a.	5 154	—	21 308	19 824	42,8	24,07	4,72	5,82	412	62,57
Augustis—Août 1928 a.	4 454	—	20 789	19 458	45,1	24,12	4,03	4,86	421	65,17
1/IV.—31. VIII. 1929/30 a.	21 729	—	109 589	103 117	45,5	28,07	4,73	5,62	425	63,94
1/I.—31. VIII. 1929 a.	38 565	—	153 685	144 540	42,0	29,44	4,78	5,61	424	63,85
b) Kitsaroopalisel teel — Voie étroite										
Sellest: Tallinn—Türi	759	—	2 439	2 100	53,9	27,16	2,87	3,32	190	84,95
Türi—Mõisaküla	391	—	1 210	994	50,2	25,33	2,00	4,75	78	36,34
Mõisaküla—Pärnu	405	—	899	586	46,5	32,60	3,64	4,51	59	66,28
Ihiva—Vääna	124	—	106	106	57,6	16,32	1,91	4,09	—	—
Lelle—Papinõu	577	—	645	570	41,9	34,27	3,02	3,11	156	74,45
Türi—Tamsalu	489	—	485	457	45,4	36,67	2,23	3,46	71	39,84
Riiseli—Orajõe	194	—	46	46	30,3	45,01	2,67	4,30	153	33,75
Mõisaküla—Valga	132	—	300	265	49,0	34,64	3,25	4,34	154	73,50
Valga—Mõniste	250	—	146	145	36,7	33,46	3,20	4,11	124	54,97
Sonda—Mustvee	688	—	213	210	52,2	41,81	1,80	2,62	90	53,79
Kokku — Total	3 182	—	6 295	5 479	49,0	31,44	2,82	3,65	142	66,08
Juulis—Juillet 1929 a.	3 172	—	5 789	5 133	47,0	33,51	3,20	3,69	157	65,38
Augustis—Août 1928 a.	2 831	—	5 372	4 782	47,8	24,54	2,96	3,18	154	66,93
1/IV.—31. VIII. 1929/30 a.	13 982	—	30 658	27 665	50,4	33,79	3,28	3,85	151	66,85
1/I.—31. VIII. 1929 a.	19 057	—	43 738	39 002	45,1	33,24	3,49	3,98	149	63,51

	Laalaroopalisel teel—Voie large				Kitsaroopalisel teel Voie étroite			
	Augustis		1/IV-31/VIII 1929/30	1/1-31/VIII 1929	Augustis		1/IV-31/VIII 1929/30	1/1-31/VIII 1929
	1929	1928			1929	1928		
2. Kaubavedu — Transport des marchandises								
Kõigi saadetiste kaal—poids (tuh. tn.)	167	166	891	1 376	90	74	417	622
tn.-km (tuh.)	18 811	17 936	96 602	150 523	5 565	5 477	33 164	51 184
Sellest maksulised saadetised (tuh. tn.)—Dont les marchandises payables (1000 tn.)	130	141	748	1 171	74	69	361	547
tn.-km (tuh.)	15 047	14 832	81 228	128 205	4 301	5 100	28 888	44 895
Sellest erakaubad—Dont marchandises privées	—	—	—	—	—	—	—	—
kaal — poids (tuh. tn.)	119	126	691	1 069	71	67	347	527
tn.-km (tuh.)	13 929	12 964	71 867	111 588	4 126	4 937	27 879	48 320
3. Pagasivedu — Transport des bagages								
Kaal — poids (tuh. tn.)	0,7	0,8	3,4	4,8	0,4	0,4	1,8	2,6
tn.-km (tuh.)	89	76	322	461	33	34	149	217
4. Reisijate vedu — Transport des voyageurs.								
Reisijate üldarv — Nombre total de voyageurs	574 361	472 973	2 689 764	3 704 732	135 025	122 986	707 586	1 015 860
Sellest välisühendus—Commuté avec l'étranger	5 650	4 295	26 194	34 624	1 240	964	5 072	8 123
Dont Kohalik liikumine — Mouvement local	568 705	468 678	2 663 570	3 670 208	133 785	122 022	701 914	1 007 737
Sellest: I klassis	5	70	440	657	—	—	—	—
" II	10 431	9 932	40 635	65 784	7 024	6 348	33 234	51 225
" III	563 295	462 971	2 642 689	3 688 291	128 001	116 638	674 552	964 335
Reisija-km üldarv—Voyageurs-km.	23 404 337	20 789 495	109 589 894	153 685 156	6 295 143	5 372 142	30 857 583	43 738 052
Sellest Elektrirongid — Trains électriques	3 040 135	1 906 703	14 355 723	20 942 789	—	—	—	—
Dont Mootorvagnid — Wagons à moteur	—	—	—	—	—	—	—	—
Reisijaid üle tee-km peale—Voyageurs par km exp. Keskmine sõidukaugus — Parcours moyen	34 724	30 891	162 565	228 019	11 103	9 593	54 422	77 139
Magamiskaartide üldarv—Cart. pour voy. lts vend.	40,7	44,0	40,7	41,5	40,6	43,7	43,6	43,1
Jaamaeisse-piletite üldarv—Tickets d'entrée vendus	6 282	4 601	22 406	32 753	928	1 104	4 743	7 122
	14 951	16 944	73 753	100 382	496	547	3 306	4 069
5. Veerevkoosseisu kasutamise — Exploitation du matériel roulant								
Rong-km üldarv — Trains-km.	283 269	260 843	1 396 847	2 171 445	173 167	158 266	847 012	1 294 275
Sellest reisironges — Dont trains de voyageurs	192 769	183 912	982 037	1 194 415	107 119	84 658	514 038	805 329
Teig-km üldarv — Essieux-km.	9 763 160	9 328 144	46 952 030	71 028 278	8 492 162	8 714 439	42 005 106	61 790 060
Sellest Reisivagunite — Voitures à voyageurs	3 817 849	3 657 901	18 482 539	27 936 417	2 243 167	2 027 586	10 818 895	17 175 320
Dont Kaubavagunite — Wagons à marchand.	5 945 311	5 670 240	28 469 091	43 091 861	6 248 995	6 687 611	31 186 211	44 615 640
Kesk. lig. arv rong.—Moyen. des essieux par train	34,40	35,74	33,26	32,71	49,04	55,1	49,69	54,43
Sellest Reisironges — Trains de voyageurs	27,05	31,62	26,63	29,51	39,21	45,8	40,67	39,79
Dont Elektrironges — Trains électriques	9,09	8,98	8,92	8,81	—	—	—	—
Dont Kaubaronges — Trains de marchand.	64,58	65,16	63,94	63,85	67,10	67,00	67,13	63,52
Kesk. kaub. kaal—Poids moyen. d'un train de march.	419	421	425	424	142	154	151	149

*) Keskmine telje koorem kitsaroopalisel teel on arvestatud paari telje peale.

Tab. 3. Tähtsamate ainete sisse- ja väljavedu septembris 1929 a. (järg).
 Importation et exportation des principaux articles en septembre 1929 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr--couronne d'Estonie, égale 100/248 gramme de l'or pur (100 marks antérieurs)	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU							
15.	Keemiatööstuse tooresained	5 112,9	689 635	792	Vasktraat isoleer-ta 0,5-12,5 mm Inglüstina	3,1 0,4	5 058 1 284
a)	Ühld. rasvad, valgud, kummi toorelt	3 662,1	600 241	794, 795	21. Põllumajandusmasinad ja riistad (sliin ka piimataht. sisseseadet)	118 919	156 404
462	Loomarasv tehniliseks tarbeks	43,2	27 239	800	Traktorid	27,4	52 348
473	Palmiteraahl	22,3	14 793	810, 811	Viljapeksugarnituurid jõumast- naga ja ilma	61,4	73 847
474	Kookosõli	2,3	1 802	817, 818	Niidumasinad	0,2	318
	Sel.: Hollandi	1,6	1 170	820	Adraad	2,9	1 275
481	Kakaovõi	14,0	30 400	825	Vikatid	0,0	20
483	Nalla toores	340,0	30 900	830-834	Separaatorid ja n. piimandus- masinad	3,4	14 726
	Sel.: N.S.V.L.	240,0	22 000	835	Põllutöömehhanise osad	5,2	3 820
484	Masut	—	—	22. Jõu- ja töömehhanise osad	258,6	427 213	
485	Petrooleum	2 032,1	207 700	836	Aurumasinad ja lokomotiivid	—	—
	Sel.: N.S.V.L.	1 542,3	157 400	837	Pluhvatusjõumasinad	23,3	36 143
	Ühisriigid	139,6	14 300	841	Veskite sisseseadet	9,1	11 578
487	Bensiin	659,6	142 687	849	Kudumismasinad	23,6	31 598
	Sel.: Ühisriigid	402,0	98 340	850	Õmblus- ja pilutusmasinad ja nende osad	27,3	95 055
	N.S.V.L.	188,0	31 764	842-848	Igasugused töömehhanise ja abi- nõud rauast, malmist, terasest	142,4	108 127
493	Parafiin	44,3	13 634	851-864	Mehhanise ja aparatuuride osad	30,4	422 587
496	Määrdeõli ern.	254,3	78 888	872	23. Metallkaup	495,0	—
	Sel.: Ühisriigid	99,0	35 200	876	Rauast ja terasest tootud, pressit. ja valatud kaup ern.	84,0	46 152
	Läti	43,8	16 300	876	Raud- ja terasest tootud ja nende ühendused	82,1	33 434
	Saksas	32,6	13 050	881, 885	Raudtraatkaabid ja -needid	1,4	814
498	Kivisöödeõrv	81,3	8 234	875, 877	Muu treitid, poleeritud, lõhvitud	—	—
518	Kampoi	43,6	14 496	880, 886	raud- ja teraskaup igasugune	83,8	78 575
	Sel.: Ühisriigid	43,2	14 310	887, 889	Raudplekk-kaup ern. lihtne	46,8	68 740
				892	Okasraat	38,3	8 318
b)	Väetisained	1 448,1	80 000	895	Raud- ja terasraatkaup ern.	18,1	13 557
535	Çilliisulfoeter	—	—	901-903	Noakaup igasugune	2,0	10 486
537	Väevetihapu ammoniak	—	—	906-908, 911	Ern. käsitööriistad	13,5	26 137
541	Superfosfaat	1 448,1	80 000	912	Vasakaup igasugune	6,9	37 410
542	Toomassilakk juhvatatud	—	—	920	Alumiiniumkaup ern.	3,9	15 536
546, 547	Kaalisoolat	—	—	24. Elektrimasinad - aparaadid ja tarbeasjad	72,6	320 645	
c)	Muud keemiatööstuse tooresained	5 112,9	689 635	924, 925	El.-dünamod, -mootorid, trans- formatorid	9,0	33 926
549	Väivet toores, täkkides	—	—	932	El.-lambid metallniidiga	4,6	80 191
				934	El.-kaablid metallpantseriga	14,5	15 292
				935	El.-juhed isoleeritud	8,7	17 122
				943	Raadioaparaadid, -osad ja -tarb.	0,9	14 473
				25. Instrumentid, aparaadid (peale elektripar.) ja laskeriistad	14,4	107 889	
				953	Arstiriistad, -aparaadid ja -tarbed	0,3	3 509
				958-966	Kellad	0,7	11 310
				973-980	Muusikariistad	9,0	51 636
				981-984	Laskeriistad	1,2	7 498
				26. Transportabimõud	65,0	167 937	
				984-992	Veesõiduriistad	—	—
				999	Sõiduaudod	22 tk.	70 221
				1002	Veoaudode raamid ühes moo- tori ja ratastega	22 tk.	51 544
				1008	Jalgrattad	239 tk.	19 262
				27. Keraamika ja muud mineraalkaupad	589,3	140 608	
				1025	Käiad, tahud loomulikud	0,0	6
				1038	Tulekindlad kivid ja tahvid (Samotikivid)	110,5	8 700
				1051-1053	Fajanskaup	25,6	15 815
				1054, 1055	Portselankaup	14,4	20 941
				1056-1073	Tahvelklaas ja klaaskaup	51,8	69 131
				28. Keemiatööstussaadused	973,1	631 382	
				1103	Albumiin	13,4	10 785
				1105-1109	Pehmest kummist asjad ühend. kiudainetega	10,7	49 089
				1110	Veoaudode massiv-kunniisliinid	0,3	502
				1113, 1114	Kummist jalanõud	34,8	172 015
				1165	Väevetihapu aluminiitum	143,6	13 100
				1168	Pesuosoda	263,4	23 635
				1231	Kausiisooda puhastamata	48,1	10 000
				1308-1311	Sõehape (vedel)	4,2	2 793
				1321	Lõhna- ja kosmeetikaained	0,6	11 908
				1323-1328	Parkimiseksstruktiid	58,8	32 950
				1330-1344	Mineraalvärvid	76,1	23 370
				1348	Alisariinvärvid ern.	3,7	18 714
				1355	Suapamakere	2,4	5 617
				1356	Trükiimust	0,8	2 872
				1360	Pronksipulber	0,4	1 150
				1368	Linoleum	13,8	13 766
				29. Muud eraldi nimetatud kaupad	7,3	56 622	
				1394-1396	Kirjutusmaterjal ern.	3,6	22 817

Tab. 3. Tähtsamate ainete sisse- ja väljavedu septembris 1929 a. (järg).
Importation et exportation des principaux articles en septembre 1929 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenkl.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur <i>Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie</i>	ton		Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenkl.	Kr—couronne d'Estonie, égale 100/248 gramme de l'or pur (100 marks antérieurs)	ton	
		2	3			5	6
VÄLJAVEDU							
I. Elusloomad.		425	30 760	13. Ärtsid ja	metallid töötlemata (metallimurd)	768,8	38 179
1	Hobused (arv)	30	630	380	Vanaraud	749,4	28 533
2	Veised (väljaarvatud vasikad)	364	26 990		Sel.: Saksa	399,0	14 364
5	Sead, põrsad (arv)	31	3 140	385, 386	Poola-Danzig	336,1	13 469
					Vaanavask	14,8	8 335
					Sel.: Rootsi	14,8	8 335
II. Toidu- ja maitseained, joogid		3 022,5	5 863 728	14. Mineraalid peale ärtside		442,9	13 400
3. Ala- ja juuryill		753,5	80 204	406, 407	Kips	426,4	13 000
38	Kartul toores	677,8	50 838	408	Lubi kustutamata	16,5	400
57	Õunad	35,5	18 454				
4. Karjasaadused		2 042,6	5 651 760	15. Keemiatööstuse tooresained		445,9	50 971
76	Pekon	61,2	99 714	a) Õild, rasvad valgud, kummi loorett		438,6	39 170
	Sel.: Inglise	61,2	99 714	497 Põlevkiviõli		56,0	4 823
77	Sealiha värsked ja soolatud	0,0	18				
78	Sealiha suitset. (stingid küljed)	1,6	3 189	IV. Valmissaadused.		10 644,4	3 362 860
79	Loomaliha	38,2	43 930	16. Nahad töötletud ja nahkkaup		8,5	35 216
	Sel.: Soome	36,7	42 205	566, 567 Suured parknahad		8,5	35 216
81	Lambaliha	27,7	33 227	17. Puittööstussaadused		1 676,4	411 002
	Sel.: Rootsi	25,7	30 881	593	Vineer	1 427,7	292 570
95	Kohupiim	—	—		Sel.: Inglise	1 154,1	233 000
96	Või	1 638,4	5 016 601		Saksa	186,1	41 720
	Sel.: Saksa	1 180,2	3 613 858		Taani	38,4	7 950
	Inglise	457,7	1 401 534	594	Vineerist tootl põhjad	175,6	90 400
99	Munad	4 124 160 tk.	453 658		Sel.: Saksa	68,2	34 200
	Sel.: Saksa	4 124 160 „	453 658		Prantsuse	49,5	25 000
					Belgia	34,5	20 000
5. Kala, kalasaadused ja vähid		111,9	73 958	598	Tikutraat	—	—
100—105	Värsked kalad	82,7	60 082	608	Uksed	7,7	1 900
116—120	Kalakooservid	7,9	6 994	607	Niidirullid	24,2	10 183
6. Mund toidu- ja maitseained ning joogid		21,6	42 914		Sel.: Inglise	17,4	7 316
127	Kartulijahu	—	—	609, 610	Saksa	3,6	1 647
187	Sokolaad	8,0	27 882		Belgia	2,9	1 100
210	Teraleib, pain normal	3,4	1 494		Mööbel	35,3	12 720
III. Toores- ja poolvalmisained		36 981,7	2 601 145	18. Paberitööstussaadused		2 292,2	558 480
8. Loomariigained, peale rasvade		47,5	137 106	634	Pakkimis- ja kirjutuspaber	159,0	58 560
237—241	Loomanahad kuival soolatud	14,0	74 630	635	Rotatsioonipaber	1 486,4	326 816
	Sel.: Ühisriigid	13,9	74 240	696, 697	Kirjutus- ja trükitpaber	635,2	170 734
237—241	Loomanahad märjal soolatud	16,0	40 760		19. Tekstiilitööstussaadused	620,7	1 903 104
	Sel.: Taani	13,1	29 760		Puuviilavast	28,6	41 035
	Ühisriigid	3,0	11 000	664, 665 Puuvillaniit ja -õng		145,1	565 427
243—257	Karunahad	0,1	4 647	667—670	Sel.: Saksa	76,1	330 444
260	Jõhvid	0,7	3 157		Taani	41,7	124 011
270	Sooled	7,8	8 040	671—676	Poola-Danzig	16,9	65 872
9. Seemned, taimed ja nende osad		16,9	5 394		Puuvillariie	198,4	813 011
274, 275	Linaseemned	16,0	4 969		Sel.: Rootsi	56,0	229 003
					Taani	49,4	171 532
10. Metsamaterjal		33 157,4	1 928 579		Läti	30,9	159 110
310—319, 325	Palgid, prussid, pakud, latid	8 931 kj.	6 801	696	Norra	29,0	119 775
321	Litpid	—	—		Pakkimis- ja kotiriie	196,0	208 261
322	Propsid	649 142 kj.	227 335		Sel.: Taani	157,9	249 247
320, 326—329	Kuuse- ja männilauad ja -plangud	8 441,01 st.	1 690 534	702, 703	Inglise	38,1	56 014
	Sel.: Inglise	5 489,56 „	1 100 248		Sel.: Läti	3,7	53 909
	Prantsuse	960,86 „	192 172		Austria	2,7	39 781
	Hollandi	943,52 „	188 704		Soome	0,2	3 019
	Belgia	874,74 „	174 948				
338	Krohvimispeerud	—	—	27. Keraamika ja muud mineraalikaubad		5 467,8	196 085
11. Paberitooresained		1 939,5	342 706	1016	Tsement	3 874,3	195 065
349	Tselluloos	1 939,5	342 706		Sel.: Soome	1 208,7	48 125
	Sel.: Inglise	1 225,9	222 063		Läti	1 310,4	47 320
	Ühisriigid	606,4	101 663	1034	Rootsi	1 955,2	39 620
	Cehhoslovakkia	72,8	12 630		Telliskivid vaapamata	1 386,7	12 930
12. Tekstiilitooresained		164,9	84 810		28. Keemiatööstussaadused	167,9	114 773
354	Lina	20,1	27 738	1102	Kaseiin	18,6	17 803
	Sel.: Belgia	20,1	27 738	1318	Tuletikud	142,2	72 250
355	Takud	45,7	41 021				

Tab. 4. Väliskaubandus septembris 1929 a. (tollametite järgi). — *Commerce extérieur en septembre 1929 (d'après les bureaux de douane).*

	Tallinn	Valga	Pärnu	Narva	Loksa	Haapsalu	Kuresaare	Kunda	Paldiski	Kokku Total
ton	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sissevedu—Importation	32 412	1 812	886	242	—	—	7	39	—	35 398
	21 536	611	13 870	4 375	1 392	69	4 055	4 602	139	50 649
Väljavedu—Exportation	53 948	2 423	14 756	4 617	1 392	69	4 062	4 641	139	86 047
Üldtähtkalk—Total de l'importation et de l'export.										
1 000 kr	10 375	342	149	28	—	—	4	25	—	10 923
	10 254	80	775	379	13	6	151	190	10	11 858
Üldtähtkalk—Total de l'importation et de l'export.	20 629	422	924	407	13	6	155	215	10	22 781

Tab. 24. Suurmüüghinnad septembris ja oktoobris 1929 a.

Prix de gros en septembre et octobre 1929.

Hinnad kroonides — Prix en kr.		Okt. 1929 a.	Sept. 1929 a.			Okt. 1929 a.	Sept. 1929 a.
<i>kr = couronne d'Estonie, égale 100/248 grammes de l'or pur (100 marks antérieurs)</i>		1	2			3	4
Toidained ja loomatoit — Denrées alimentaires et fourrage							
1. Rukis, Eesti—Seigle du pays		13,72	—	77. Puuvillane riie, Bjas,—Cotonnade		5) 0,65	0,65
2. " Saksu—d'Allemagne		13,72	14 35	78. " Mitkal,—		5) 0,49	0,49
3. " Ameerika—d'Amérique		—	—	79. Paber, rotatsiooni—Papier roulé		23,20	23,20
4. Nisu, Eesti—Froment du pays		23,80	—	80. Tallanahk, Eesti nahast—Cuir à semelles du pays		1) 3,15	3,15
5. " Vene—de Russie		—	—	81. " Ameer. nahast I s.—Cuir d'Amér. I s.		1) 3,75	3,75
6. Oder, toidu—Orge		15,80	16,23	82. " " II s.— " " II s.		1) 3,65	3,65
7. " õlle—Orge pour bière		15,80	16,95	Ehitusmaterjalid—Matériel de construction			
8. Kaer, toidu Eesti—Avoine du pays		11,60	—	83. Tsement, Portland, Port-Kunda—Ciment d. Portland		6) 8,90	8,90
9. " Saksu—d'Allemagne		—	—	84. " Aseri—		6) —	—
10. " külvil,—Avoine (pour semence)		—	—	85. Kriit, toovos—Craie brute		—	—
11. Rukkijahu—Farine de seigle		15,50	16,25	86. " pestud—lavée		7,10	7,10
12. Rukkijahu— " blader		22,85	23,38	87. Asfalt—Asphalte		7,25	7,25
13. Nisu, Ameerika, sõre—Farine de from. amér., I s.		47,10	49	88. Lubi—Chaux		2,55	2,55
14. Nisu, Ameer. pehme kõrg.s.— " II		46,60	48	89. Kips tükklides (fr. Irboska)—Plâtre en morceaux		1) 15,25	15,25
15. Kartulid, ekspord—Pommes de terre (d'export.)		3,15	—	90. " jahvatatud — moulu		1) 24,40	24,40
16. " piirituse— " pour alcool		2,70	2,93	91. " krohvimise — pour ouvrages en stuc.		1) 39,65	39,65
17. Kartulihelbed—Flocons de pommes de terre		—	—	92. Tõlliskivid I s.—Briques I sorte		1) 55,40	55,50
18. Kartulitärklis "Supérieur"—Fécule de pom. de terre		35,80	39	Metallid—Métaux			
19. Erned, " Vene—Pois verts		—	—	93. Raud, sordi—Fer en espèces		15,70	16,12
20. " Hollandi—Pois verts d'Hollande		—	—	94. latt — lingots		—	—
21. Odratangud—Grain d'orge		—	—	95. " viis — Ferraille		23	23
22. Väi, meierei, ekspord—Beurre de ferme (d'export.)		3,11	3,03	96. " plekk—Tôle de fer		23	23
23. " siseturu—		—	—	97. " tsingitud—Tôle de fer zinguée		35,50	35,50
24. Margariin, väljamuua—Margarine		1,19	1,19	98. " talad (T)—Omniers en fer		14	14
25. Juust "svetitsi", Eesti—Fromage "suisse", du pays		1,93	1,85	99. Teras, vedru—Acier à ressort		29	29
26. Kaseiin—Caséine		79	79	100. " tööriistade—Outils en acier		79,33	79,33
27. Muna, eksp. I s.—Oeufs (d'exp.) I s.		41,58	38,56	101. " taha—Ammant		18	—
28. " II s.—Oeufs d'exportation II s.		—	—	102. Maln—Fonte de fer		—	—
29. Suhkur, peen, "Dantzigt"—Sucre en poud. de Dantzigt		—	—	103. Inglistina—Etain		500	500
30. " Saksu — " d'Allem.		—	—	104. Scattina—Plomb		68,80	65,25
31. " Ameerika — " d'Amér.		35,50	—	105. Vaskplekk, punane—Tôle de cuivre, rouge		210	210
32. " " C. Slov. — " de T. Slovaq.		—	—	106. " valge — " blanche		203	203
33. " " Vene — " de Russie		—	—	107. Tsinkplekk — " de zinc		93	93
34. " " Poola — " de Pologne		34,44	34,22	Kütetained, õid ja nende saadused—Combustibles, huiles et leurs produits			
35. " " Ingliš — " d'Angleterre		35,63	—	108. Põletispuud—Bois		—	—
36. Siirup, kartuli, 42°—Sirop de pom. de terre 42°		41,76	48,80	109. Kivisüsi auru, Yorkshire—Houille de Yorkshire		1) 27	28,50
37. Glükoos—Glucose		39,54	45,70	110. " Newcastle—Houille de Newcastle		1) 27	28,50
38. Tee, lahine, Pekoe broken, Java—Thé		—	—	111. " sepa—Houille de Forge		1) 28,50	29,62
39. " " Orange Pekoe		5	5	112. Koks, valu—Coke de fonte		—	—
40. " " Tseilon		5,43	5,43	113. " gaasi—Coke de gaz		1) 40	40
41. " " Moning Hiina—		2,83	2,83	114. Põlevkivi, I s. A.—Schiste combustible I sorte A.		1) 6,10	6,10
42. Kõhvi, Rio, Santos—Café de Rio, Santos		2,89	2,90	115. " II s.— " II		1) 4,90	4,90
43. Kesk-Ameerika sordid—Café d'Amér. Centr.		4,21	4,25	116. " III s.— " III		1) 2,75	2,75
44. Kakao, Inglise—Cacao d'Angleterre		1,35	1,35	117. Põlevkiviõid—Houille de schiste combustible		—	—
45. " Ameerika—Cacao d'Amérique		—	—	118. Nafta, Vene—Naphte de Russie		12,75	12,75
46. " Hollandi—d'Hollande		1,53	1,53	119. " Ameerika—Naphte d'Amérique		12,20	12,20
47. Riis, Burma II — Riz de Burma II		39,33	38,08	120. Põtrooleum, Vene—Pétrole de Russie		16,93	17
48. Sool, lahine, Saksu—Sel d'Allemagne		3,40	3,55	121. " Ameerika—Pétrole d'Amérique		16,93	17
49. " " Vene (Iranko Narva ja Isborsk)		3,40	3,40	122. Bensin, Vene—Benzine de Russie		44,70	41,40
50. " " Hispaania—Sel d'Espagne		—	—	123. " Ameerika—Benzine d'Amérique		44,70	41,40
51. Heeringad, Yarmouth, Maties — Harengs d. Yarm.		—	—	124. Masinaõil, Vene ja Poola—Huile à graiss. de Russie et de Pologne		27,50	27,50
52. " " Matifits—		—	—	125. " Ameerika — " d'Amérique		30,25	30,25
53. " " Soti, Maties—Harengs d'Ecosse		44	44	Väetisained — Engrais			
54. " " Matifits—		46	46	126. Superfosfaat, 18—20% ₀ —Superphosphate 18—20% ₀		—	5,95
55. " " Norru— " de Norvège		—	—	127. Toomasjahu, 16—17% ₀ —Scorie Thomas 16—17% ₀		—	6,30
56. " " Islandi— " d'Islande		24	24	128. Kaalisool, 36% ₀ —Sel de potasse 36% ₀		—	—
57. Sealihha I s.—Viande de porc I sorte		1,24	1,25	129. " 40% ₀ — " 40% ₀		—	10,45
58. Pekk —Lard I sorte		—	—	130. Katmit, 12% ₀ —Cahute 12% ₀		—	4,50
59. Loomaliha I s.—Viande de boeuf I sorte		0,57	0,65	131. Eesti fosforiit, 25—27% ₀ —Phosphor. du pays 25—27% ₀		—	5
60. Õhkoogid, linaseemne—Tourteaux de graines d. lin		19,90	20	132. Salpeter, Norra—Salpêtre de Norvège		—	—
61. " püevalille — " de tournesol.		19,88	20	133. " Chili — " de Chili		—	22,30
62. " puuvilla — " de coton		—	—	Värvid ja muu keemiakaup — Matières tinctoriales et autres produits chimiques			
63. " soojatangud— " de soja		20	20	134. Nigrosiin, veesuluv, väljam.—Nigrosine fondante		1) 5,50	5,50
64. " palmi — " de palme		—	—	135. Tsinkvalge, väljam.—Blanc de zinc, étranger		1) 0,85	0,85
65. Sega jõutoit I sort — Fourrage concentré mélté		19,28	19,30	136. Tinavalge, " — " plomb		1) 0,93	0,93
66. " II — " "		17,36	17,75	137. Ooker, " — " Ocre étrangère		1) 0,22	0,22
67. Nisukliid—Sons de froment		12,90	13,25	138. Pesusooda—Soude		10,25	10,25
68. Rukkikliid—Sons de seigle		—	—	139. Seebikivi, Inglise—Pierre de savon d'Angleterre		28,50	28,61
		—	—	140. Tuletikud—Allumettes		1) 130	130
Linaseeme, lina, riie, paber ja nahk—Graines de lin, lin, tissus, papier et cuirs							
69. Linaseeme, õil 90% ₀ basis—Grains de lin		26,24	21,98				
70. " külvil 97% ₀ basis—Graines d. lin p. semence		28,14	23,95				
71. Lina, liivi, R—Lin de Livonie, R		—	—				
72. " Petseri, R— " de Pétseri, R		10,22	—				
73. " Võru, R— " de Võru, R		—	—				
74. " Tartu, R— " de Tartu, R		—	—				
75. Takud, Codilla I—Écoupe de Codilla I		—	—				
76. " II— " II		—	—				

Hinnad on antud ühe kvintaali (100 kg) kohta peale märgitute — Les prix sont indiqués par 100 kg exc. les cas marqués et après:

1) kg, 2) kast 360 tk. — boîte à 360 oeufs, 3) tünn — baril, 4) meetertonn (1000 kg), 5) meeter — mètre, 6) tünn — baril (170 kg) 7) tubat-mille, 8) 5000 toosi — 5000 boites.

Tab. 29. Tööbörside ja eravahetalituskontorite tegevus septembris 1929 a.
 Activité des bourses du travail et des agences d'affaires privées en septembre 1929.

	Omavalitsuste töbörsid — Bourses du travail des administrations publiques												Eravahetalituskontorid — Agences d'affaires privées											
	Tööajalaste arv — Nombre de chômeurs				Kuu jooksul võitud tööajalaste arv — Nombre de places vacantes				Tähtsaimad tööhõlpsused — Principales catégories				Tööajalaste arv — Nombre de chômeurs				Kuu jooksul registreeritud tööhõlpsused — Nombre de places vacantes				Tähtsaimad tööhõlpsused — Principales catégories			
	M.	N.	H.	F.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
1. Põllu- ja aiandustööd — Ouvriers agric. et horticult.	6	3	8	14	2	13	127	3	18	3	14	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3
2. Metsatöölised — Forestiers	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3. Ja 4. Kaev. ja muud ning nende esand. tööl. s) — Métafööblist — Ouvriers dans l'industrie textile	25	18	1	1	1	30	27	2	13	15	13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8. Tekstiilööblist — Ouvriers dans l'industrie textile	2	62	2	86	1	5	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9. Riietustöölised — Ouvriers dans l'industrie du bois	42	71	1	1	1	90	45	1	47	13	41	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10. Ehitustöölised — Ouvriers dans l'industrie du bois	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11. Transport- ja sidetöölised s) — Transport- et communications	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
18. Kauplus- ja sidetöölised s) — Commerce	20	30	19	53	1	63	17	24	24	125	119	187	59	39	39	39	28	71	28	71	2	2	2	2
19. Kantselei- ja kontoriametnikud — Empl. de bureau	41	202	207	46	133	62	17	2	135	140	119	187	108	282	282	282	214	465	465	465	2	2	2	2
24. Majateenijad — Service domestique	117	295	295	7	4	10	2	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	6	6	6	6
25. Lihitöölised — Journaliers	13	7	15	9	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	16	170	16	170
26. Muud töölised — Autres ouvriers	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
1. Põllumajandus ja aiandus — Agricult. et horticult.	162	221	239	78	69	98	37	4	4	24	94	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2. Metsandus — Exploitation des forêts	53	116	120	4	8	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
3. Ja 4. Murrud ja kaevand. ja nende esanduste (s. s) — Métallurgistes — Industrie des métaux	2	4	5	4	36	1	16	1	1	20	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5. Tekstiilööblist — Industrie textile	1	9	26	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6. Naeva töölised — Industrie textile	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7. Rakvere linna — Rakvere linna	9	11	44	3	2	2	31	8	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
8. Haarlina — Haarlina	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9. Saaremaa — Saaremaa	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10. Võru linna ja -maa — Võru linna ja -maa	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11. Põltsamaa — Põltsamaa	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12. Anslia — Anslia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13. Nõmme — Nõmme	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14. Põltsamaa — Põltsamaa	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15. Haapsalu — Haapsalu	240	369	340	423	73	278	266	96	50	135	293	48	181	225	225	225	363	539	539	539	44	11	16	390
Kokku.	609	763	832	175	545	69	37	44	146	400	406	4	406	406	406	406	902	902	902	902	55	55	55	55
Kokku 1/1 — 30/IX. 1929 a. — Total	5140 s)	2630 s)	3312	757	854	8158	5560	2958	377	6300	5490	6293	5181	1273	1273	1273	264	264	264	264	8 s)	249 s)	188	3085
August 1929 a. — Août 1929	327	450	270	298	88	52	220	46	21	211	282	210	163	240	240	240	863	43	43	43	17	16	16	390
September 1928 a. — Septembre 1928	137	270	295	296	98	102	331	301	28	94	481	215	268	268	268	268	448	448	448	448	46	5	5	879

1) Vähem-nädalal tööl. ohud. 2) Sellest maha arvatud töötajate hulgest väljalangenute arv. 3) 1 jaanuariks 1929 a. 4) Tähend. kuude 1 kuupeavaks jäänud töötute ja vahakohade keskmine arv. 5) Ouvriers des industries extractives, des produits d'extraction et ouvriers verriers. 6) Ouvriers des transports et des communications. 7) Employés de magasins (causé garçons d'hôtel). 8) Industries extractives et transformation de leurs produits.

Tab. 30. Tööstusettevõtted ja nende töäjõud 1-ks oktoobriks 1929 a. *Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1 octobre 1929.*

	Ettevõtte arv—Nombre d'entreprises		Töötajate üldarv—Nombre général des travailleurs		Tööstis ja teenijais ainealis (alla 18 a.)—Mineurs parmi les ouvriers et service	
	1 Septembril 1929	1 Oktob. 1929	1 Septembril 1929	1 Oktob. 1929	1 Septembril 1929	1 Oktob. 1929
I. Murrud ja kaevandused	18	16	3 091	2 947	2 852	143
II. Mineraalide ümbertöötamine	22	22	1 606	1 388	1 463	57
III. Metalltööstus	42	44	4 164	3 834	3 619	161
IV. Keraamitööstus	13	13	627	625	501	21
V. Nahatööstus	20	10	414	454	352	46
VI. Tekstiilitööstus	24	24	9 654	9 706	8 871	884
VII. Puittööstus	58	58	4 018	3 866	3 524	163
VIII. Paberitööstus	13	13	2 359	2 333	2 039	65
IX. Põllgranaatitööstus	20	20	1 274	1 276	1 052	22
X. Toidu-, maitseainete- ja jookide tööstus	45	45	2 486	2 467	2 210	267
XI. Kehakate- ja pudukaupade tööstus	9	9	927	1 188	820	368
XII. Elektritööstus	17	17	1 118	1 077	973	107
XIII. Ehitusmaterjalide ja veevarustus	3	3	137	147	132	15
XIV. Puhastustööstus	301	11	32 579	31 752	28 647	1 588
Kokku suur-tööstus—Total	126	126	27 391	26 877	24 161	1 208
Sellest ettevõtted 50 ja üle töötajaga—Les entreprises ayant plus de 50 travailleurs	175	11	5 188	4 875	4 486	380
Dom. ettevõtted 20–49 töötajaga—Les entreprises, ayant 20–49 travailleurs	302	2	34 126	32 579	30 172	1 726
1929 a. sept. arvud—Chiffres de sept. 1929:						
Kokku suur-tööstus—Total	18	16	3 091	2 947	2 852	143
I. Industries extractives	32	31	296	261	280	10
II. Industrie minière	64	64	643	657	608	67
III. Industrie métallurgique	19	19	1 174	1 175	1 114	5
IV. Industrie céramique	18	18	167	176	150	8
V. Industrie des cuirs et peaux	47	47	511	533	455	60
VI. Industrie textile	69	68	683	685	635	57
VII. Industrie du bois	10	10	139	144	121	18
VIII. Industrie du papier	40	40	1 319	1 319	1 188	131
IX. Industrie alimentaire et des boissons etc.	110	110	4 121	4 211	3 882	235
X. Industrie de vêtements et de chaussures etc.	48	48	964	964	778	86
XI. Confection de vêtements et fab. de mercerie	6	6	528	571	488	73
XII. Constructions	6	6	76	66	69	4
XIII. Usines électriques, à gaz d'éclairage et distribution d'eau	6	6	55	55	43	3
XIV. Industrie du nettoyage	7	7	77	73	7	7
Kokku kesk-tööstus—Total	476	6	4 709	4 737	4 196	368
Üldse suur- ja kesk-tööstus—Grand total	777	6	37 288	36 459	32 843	1 974
1929 a. sept. arvud—Chiffres de sept. 1929:						
Kokku kesk-tööstus—Total (entreprises moyennes)	466	14	4 682	4 709	4 142	423
Üldse suur- ja kesk-tööstus—Grand total (entreprises moyennes)	763	10	38 753	37 285	34 314	2 149

1) Arvestatud juba enne tegevust alustanud andmete puudumisel eelmisest kokkuvõttes väljajäänud ettevõtted.

	Suurtööstus (20 ja üle tööt. ettevõtteid) Grand. entrep. (plus de 20 travailleurs)	Sellest—Dont		Keskistööstus (5—19 töötaja- ga ettevõtteid) Entreprises moyennes (de 5—19 travail- leurs)	Kokku Total	Augustis Août 1929
		(üle 50 töötaja- ga ettevõtteid Entr. ayant plus de 50 travail- leurs)	20—49 töötaja- ga ettevõtteid Entr. ayant 20—49 tra- vailleurs			
I. Murrud ja kaovandused	109	109	—	—	109	141
II. Mineraalide ümbertöötamine	33	30	3	—	33	28
III. Metallitööstus	80	67	13	5	85	97
IV. Keemiatööstus	5	4	1	—	5	8
V. Nahatööstus	5	5	—	—	5	9
VI. Tekstiilitööstus	150	150	—	—	150	140
VII. Puutööstus	54	44	10	2	56	107
VIII. Paberitööstus	22	22	—	—	22	21
IX. Politgraafiatööstus	—	—	—	—	—	3
X. Toidu-, maitseain. ja jookide tööt.	15	15	—	1	16	19
XI. Kehakatte- ja pudukaupade tööstus	—	—	—	1	1	4
XII. Ehitustööstus	4	2	2	—	4	18
XIII. Elektri jaam. ning gaasi- ja veetarv.	5	3	2	—	5	1
XIV. Puhastustööstus	—	—	—	—	—	—
Kokku—Total	492	451	31	9	491	585
Kokku—Total 1/I—30/IX. 1929 a.	4325	3897	428	132	4457	—

Tab. 32. TÖÖSTUSTÖÖLISTE ARVU LIIKUMISE INDEKSID (1-ks kuupäevaks).
Nombres-indices du mouvement du nombre de main-d'oeuvre dans les entreprises industrielles (au 1-er du mois).

	A. Liikuvad baasil (eelmine kuu = 100 järgmise kuu jaoks) A. Base mouvante (chaque mois précédent = 100 par rapport au mois suivant)							B. Indeksid baasil 1. I. 1927 = 100 B Base 1. I. 1927 = 100				
	Töötajad ¹⁾ — Travailleurs en general ¹⁾				Töölised — Ouvriers			Töötajad ¹⁾	Töölised			
	Suur- ja kesk- tööstus	Suurtööstus	Sellest		Grandes entreprises	Dont						
			50 ja üle töötajaga	20—49 tööt.		Keskistööstus (5—19 tööt.)	Entreprises grandes et moyennes	20—49 töötajad	Entreprises moyennes (5—19 ouvr.)			
August	101,2	101,7	102,1	99,2	97,5	101,1	101,6	102,1	80,9	93,2	120,4	123,1
September	97,2	96,9	96,9	96,9	98,8	101,1	96,6	96,5	96,8	93,6	116,9	119,2
Oktoober	95,8	95,3	91,9	96,2	99,7	95,4	94,8	94,6	95,7	99,4	112,1	113,7
November	99,7	99,2	98,9	100,6	102,8	99,8	99,3	99,0	100,8	103,3	111,8	113,5
Detsember	98,7	98,5	99,2	94,6	99,7	98,6	98,4	99,3	95,9	99,6	110,3	111,9
Jaanuar	97,5	97,2	97,8	93,5	99,7	97,1	96,8	97,5	93,0	98,8	107,5	108,7
1929 Veebruar	104,3	104,1	102,9	111,0	105,3	104,6	104,4	103,1	112,4	105,3	112,1	118,7
Märts	101,8	101,9	101,1	106,0	101,5	102,1	102,2	101,9	100,8	101,5	114,2	116,0
Aprill	101,0	101,1	100,6	108,8	100,0	101,1	101,3	100,7	104,3	99,9	115,3	117,3
Mai	99,7	99,7	99,5	101,0	99,1	99,6	99,3	100,9	99,5	99,5	114,9	116,8
Juuni	106,8	107,9	108,5	105,0	100,4	107,7	108,8	109,5	105,4	101,0	122,8	125,8
Juuli	101,2	101,6	101,4	102,5	99,2	101,4	101,7	101,5	103,1	99,1	124,3	127,6
August	95,4	95,1	95,5	98,0	97,2	94,9	94,6	95,0	92,2	97,1	119,2	121,7
September	96,2	95,5	95,1	97,4	101,7	95,5	94,9	94,6	97,0	101,3	114,7	116,5
Oktoober	97,9	97,5	98,1	94,0	100,6	97,7	97,3	98,0	93,2	100,5	112,3	113,8

Tab. 33. NAKKUSHAIKUSED SEPTEMBRIS 1929 a. — Maladies contagieuses en septembre 1929.

	Typhus ab- dominalis	Paratyphus	Typhus ex- anthematic.	Febris recurrens	Malaria	Vario- la	Morbilli	Scarlatina	Diphtheria	Dysenteria	Lepra	Encephalit. lethargica	Meningitis cerebri.epid.	Trachoma	Tubercu- losis	Kokku Total
Linnad—Villes	21	11	—	—	—	—	59	60	42	—	—	—	—	3	57	253
Tallinn	5	11	—	—	—	—	40	17	17	—	—	—	—	1	23	114
Häapsalu	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kuressaare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Narva	—	—	—	—	—	—	5	10	4	—	—	—	—	—	9	21
Nõmme	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	13
Paide	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Paldiski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pärnu	5	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	3	13
Põltsamaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rakvere	2	—	—	—	—	—	5	9	1	—	—	—	—	2	—	19
Tapa	—	—	—	—	—	—	—	2	4	—	—	—	—	—	1	7
Tartu	7	—	—	—	—	—	—	15	2	—	—	—	—	—	14	38
Tõrva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Türi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Valga	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	1	4
Viljandi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Võru	1	—	—	—	—	—	6	—	13	—	—	—	—	—	—	20
Maad—Arrond.	16	9	—	—	—	—	10	26	17	—	1	—	2	10	59	150
Viru	—	—	—	—	—	—	1	5	2	—	—	—	—	2	5	18
Järva	2	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	5	10
Harju	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	7	12
Lääne	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	14	20
Saare	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	5
Pärnu	4	4	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	8	16
Viljandi	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	5	11
Tartu	6	1	—	—	—	—	1	11	9	—	1	—	—	—	7	41
Valga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Võru	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	4	6
Petseri	—	—	—	—	—	—	2	1	4	—	—	—	—	1	3	11
Kokku—Total	37	20	—	—	—	—	69	86	59	—	1	—	2	13	116	403

1) Töölised, tehniline personaal, ametnikud ja teenjad. — Ouvriers, personnel technique, employés et service.

10 000 kr.)				Väliskaubandus — Commerce extérieur																									
Protestitud vekslid Effets prot.		Börsihinnad (ostjad) Cours du change		Tähtsamad väljaveoaind (10 tuh. kr.) Articles principaux d'exportation (en 10 000 kr.)																									
Arv.—N. des chèques	Summa Montant	100 Dollar (kr)	100 Dollar (kr)	100naelsterling (kr)	100 livre sterling (kr)	Üldabikák 10 000 kr. Total (en 10 000 cour.)	Sissevedu Importation	Väljavedu Exportation	Väljaveo % sisseveost % d'exportation á l'importation	Sissevedu tub. kg. Importation outiliers (de kg)	Väljavedu tub. kg Exportation (milliers de kg)	Või—Beurre	Munad—Oeufs	Kartulid—Pom- mes de terre	Lüha ja lühakuup Yändes	Tooressahad Cuteurs bruts	Puussaadused (tües fiktuurid) — Pro- duits de bois (incl. le bois d'attelage)	Vineer (plaadid ja coolpõhjad) — Bois de placage (feuilles et fonds de chaises)	Aialehe- ja trüki- paber—Papier	Lüna—Län	Takud—Etoupe	Fuuvillilõng ja -niit Fil de coton	Puuvillarite Tissus de coton	Purjete Toide á voile					
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40							
...	...	...	...	6 769	4 483	2 286	50 153 649	117 497	...	212	23	136	119	24	...	278	575	988	23	...	...	53	407	...					
12 456	544	...	...	10 401	5 589	4 812	86 314 957	307 706	...	553	37	59	70	49	...	271	514	1 085	58	...	...	157	700	165					
25 767	1 194	...	...	15 044	9 322	5 712	97 352 089	279 168	...	979	110	141	95	78	...	486	1 539	1 691	63	...	...	365	726	284					
29 488	1 139	...	...	16 070	8 204	7 866	96 351 579	376 373	...	2 130	151	170	195	75	...	440	824	1 287	40	...	...	696	982	95					
40 797	1 025	...	...	19 319	9 655	9 664	100 366 140	374 936	...	2 377	92	51	303	90	...	442	898	1 171	96	...	...	368	879	68					
47 159	1 035	...	...	20 220	9 612	10 578	101 393 004	338 250	...	2 766	161	234	471	132	...	497	716	1 037	84	...	...	450	872	106					
46 155	1 034	...	...	25 848	13 137	12 711	97 409 618	591 113	...	3 306	236	389	514	193	...	555	689	914	66	...	...	465	912	54					

Commerce extérieur (suite)												Raudteed—Chemins de fer												
d'importation en 10 000 kr.)						Tähtsamad sisseveoaind (tonnides) Articles principaux d'import. (en tonnes)						Laiaroopaline—Voie large						kitsaropaline Voie étroite						
Nafta Naphthe	Petroleum Pétróle	Väetisained Engrais	Kummi ja Kummiisaadused Caoutchouc et articles en caoutchouc	Tooressahad Cuteurs bruts	Teravili Céréales	Jahu Farines	Heeringad Harengs	Suhkur Sucre	Puu vill Coton	Kivisüsi, koks Houille, coke	Transiit (tuh. kg) Transit (mill. de kg)	Reisijate arv (tuh.)—Nombre de voyageurs (millie)	Reisijate arv (tuh.)—Nombre de voyageurs (millie)	Kaubavedu (tuh.) tonnides Traffic d. mar- chandises (mil- liers de ton.)	Kaubavedu mil- li ton-nem Traffic d. march. andises de (millions de ton.-km)	Reisijate arv (tuh.)—Nombre de voyageurs (millie)	Kaubavedu (tuh. ton.) Traffic des mar- chandises (mil- liers de ton.)							
58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75							
...	...	...	...	52	4 417	12 322	13 801	10 463	1 439	27 065	195 358	3 047	182	836	126	817	335							
14	81	44	47	52	11 506	14 612	6 501	14 668	3 133	92 322	845 788	3 549	203	1 133	174	909	386							
39	110	80	74	112	46 738	13 494	11 843	14 587	4 352	110 753	95 005	4 825	247	1 193	141	1 115	491							
28	163	131	85	106	78 977	9 468	7 892	2 836	99 674	161 888	4 592	213	1 198	146	1 164	513	520							
27	129	242	92	241	70 080	10 508	10 415	18 341	5 365	86 399	62 052	4 036	211	1 240	131	1 850	520							
29	146	187	133	247	85 829	6 955	11 857	20 852	4 640	91 282	68 513	4 528	204	1 400	161	1 395*	602*							
28	158	268	180	153	53 180	6 257	8 047	22 125	5 495	96 839	78 322	4 709	161	1 456	163	1 325	650							
26	158	208	218	156	96 269	7 229	11 163	24 637	5 386	42 724	...	...	...	...	...	...	...							
...	...	...	...	...	368	1 027	1 150	782	120	2 255	76 280	254	15	70	10	69	30							
1	6	4	4	4	966	1 218	542	1 220	261	7 694	28 816	296	17	94	15	76	34							
3	9	7	6	9	3 895	1 125	987	1 212	363	9 280	7 917	402	21	99	12	93	41							
2	15	11	7	9	6 540	789	657	1 322	236	8 206	13 491	381	18	100	12	97	43							
2	11	20	8	20	5 840	875	868	1 528	447	7 300	5 171	391	18	104	11	112	43							
2	12	16	11	22	7 152	680	988	1 738	387	7 607	6 527	377	17	117	13	116	50							
2	13	17	15	13	4 432	521	671	1 844	458	8 028	5 709	392	13	121	14	110	54							
2	13	24	18	21	8 022	602	930	2 033	449	7 933	...	...	...	...	...	...	...							
2	14	17	22	13	4 267	335	1 213	1 096	431	7 083	...	...	475	21	147	125	70							
3	25	15	41	40	15 627	1 059	1 615	2 613	451	3 680	...	...	357	17	155	16	74							
1	32	6	21	31	15 074	622	404	2 670	389	17 987	...	...	366	15	132	13	60							
4	9	4	16	8	12 878	582	575	2 120	318	10 896	...	...	442	19	114	11	50							
3	14	1	13	17	19 555	572	564	1 981	707	4 424	...	...	338	15	162	16	58							
1	10	16	7	3	5 348	555	377	1 598	139	3 931	...	...	285	13	148	16	55							
2	10	9	10	1	6 015	476	1 129	1 902	288	3 305	...	...	331	16	182	22	92							
2	4	34	28	21	19 167	565	318	2 348	646	6 680	...	...	440	19	197	22	97							
3	22	30	33	16	12 479	660	315	2 204	513	14 284	...	...	529	22	177	19	80							
2	6	3	21	4	9 508	465	523	1 839	465	7 274	...	...	614	25	175	18	73							
1	8	18	15	12	12 750	879	2 357	2 957	412	8 926	...	...	532	21	178	19	77							
1	14	5	22	39	6 485	427	1 873	2 997	484	6 063	...	...	574	23	167	19	90							
9	21	8	24	20	8 685	519	1 348	2 758	509	6 303	...	...	...	...	...	...	...							

*) 1 aprillist 1926—31 märtsini 1927.

	Laevandus — Navigation								Kapitaal emissioonid — Emissions des capitaux							
	Välissõit — Grand cabotage				Rannasõit — Petit cabotage				Aktiiaseltse ja osahisusi — Sociétés par actions et anonymes							
	Tallinna sadamasse Port de Tallinn		Teistes sadamatesse Autres ports		Tallinna vana- ja uussadamasse Deux ports de Tallinn		Teistes sadamatesse Autres ports		Asutatud Sociétés fondées		Kapitali suurenemine Augmentation de capitaux		Likvideeritud Liquidations		Kapitali vähendamine Diminution de fonds	
	arv n-bre	2)	arv n-bre	3)	arv n-bre	3)	arv n-bre	3)	Arv Nom-bre	Summa Mont. 10000 kr. en 10000 kr.1)	Arv Nom-bre	Summa Mont. 10000 kr. en 10000 kr.1)	Arv Nom-bre	Summa Mont. 10000 kr. en 10000 kr.1)	Arv Nom-bre	Summa Mont. 10000 kr. en 10000 kr.1)
	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91
Aastas kokku Total	1768	749	806	75	3263	99	2366	148	...	...	...	...	...	...	...	
1922	1850	648	1091	90	2754	128	3669	280	...	...	...	...	...	...	...	
1923	1372	570	1076	115	1819	98	3483	215	...	...	...	...	...	...	...	
1924	1571	654	995	114	1755	92	4480	264	...	...	...	...	...	...	...	
1925	1324	580	1174	146	1522	86	4151	289	28	182,5	9	214,7	8	66,5	1	4,9
1926	1504	702	1168	148	1458	78	4682	258	28	169,5	12	47,7	7	49,0	...	...
1927	1601	753	1213	179	1291	82	4825	274	28	557,4	21	176,5	10	103,3	4	186,5
1928	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Keskmine kuus Moyenne mens.	147	62	67	6	272	8	197	12	...	...	...	...	...	...	...	...
1923	138	56	91	8	230	11	306	19	...	...	...	...	...	...	...	...
1924	114	47	90	10	152	8	290	18	...	...	...	...	...	...	...	...
1925	131	55	83	9	146	8	373	22	...	...	...	...	...	...	...	...
1926	110	48	98	12	137	7	346	20	23,3	15,2	0,7	17,9	0,7	5,5	0,1	0,3
1927	128	59	97	12	122	7	390	21	23,3	14,1	1	4,0	0,6	4,1	...	...
1928	133	63	101	15	108	7	402	23	2,5	46,4	1,7	14,7	0,8	8,6	0,3	15,5
1928 September	144	72	122	27	203	13	563	39	1	2,0	2	5,5	...	...	...	...
Oktoober	154	59	100	29	165	12	640	33	5	31,5	2	6,6	1	9,0	...	...
November	165	64	123	16	80	5	495	27	3	20,0	3	53,0	1	5,0	...	...
Detsember	167	59	72	11	36	5	305	16	3	15,0	5	25,4	5	80,3	4	186,5
1929 Jaanuar	90	44	3	1	20	1	82	2	7	65,0	2	13,7	1	9,0	...	...
Veebruar	18	13	...	...	1	...	1	1	...	...	...	1	...	...	...	...
Märts	12	8	...	...	...	...	...	...	2	8,0	2	57,0	...	...	...	...
Aprill	76	53	...	...	...	...	6	...	3	81,8	1	2,5	...	...	...	...
Mai	144	72	97	9	127	8	567	24	3	8,0	1	5,0	...	...	...	...
Juuni	187	75	135	13	233	12	710	42	3	20,0	...	1	1,5	...	...	...
Juuli	227	123	156	22	261	14	676	48	4	11,5	...	...	...	...	...	...
August	174	120	107	24	325	17	696	48	4	12,0	...	...	...	1	9,0	4,0
September	152	63	89	15	245	14	639	41	1	7,5	1	25,0	...	1	4,0	...

	Toodang (aktiisjalused ettevõtted) Production des entreprises soumises à l'accise										Demograafia — Démographie						
											Rahvalikuline linnades Mouvement de la population dans les villes						
	Virvet (tuh. hl.) Moût (milliers de hl.)	Pärm (ton.) Levure (ton.)	Paberit (milj. tk.) Cigarettes (million)	Tubakat (ton.) Tabac (ton.)	Tuleõõne (milj. toosi) Allumettes (million de bâtons)	Hülse (milj. tk.) Tubes à cigarettes (million)	Likööre (hl.) Liqueurs (hl)	Veine (hl.) Vins (hl)	Põlevõli toodang (tuh. ton.) Production de la souise combustible (milliers de ton.)	Sündinud Naissances	Sisessõitnud Arrivées	Korjavi sisse- toojad Changement du logement	Surnud Décès	Väljasõitnud Départs	Teadmata kuhu Inconnu	Korjavi välja- toojad Changement du logement	
	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	
	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	
Aastas kokku Total	29	72	114	272	39	380	1306	258	96	...	...	...	...	...	...		
1922	87	123	320	380	68	537	1583	777	139	...	...	...	...	...	...		
1923	144	161	665	444	74	465	1622	746	202	...	...	...	...	...	...		
1924	144	175	668	420	123	459	1315	1005	235	...	...	...	...	...	...		
1925	147	163	974	300	207	463	1558	2752	239	2052	126951	75238	3328	120786	11691	67391	
1926	109	165	829	292	167	460	1867	1410	335	2384	114877	79148	3754	105283	11850	71411	
1927	108	178	1026	251	176	428	1954	1276	256	2320	124944	96685	3916	108877	16009	85820	
1928	115	200	1094	239	181	387	2585	1870	318	2345	129389	91605	3744	112950	17434	79743	
Keskmine kuus Moyenne mens.	2	6	9	17	3	28	109	22	8	...	...	...	...	...	...		
1923	7	10	27	32	5	45	132	65	12	...	...	...	...	...	...		
1924	11	13	55	37	9	39	135	62	17	...	...	...	...	...	...		
1925	12	15	56	35	10	38	110	84	20	...	...	...	...	...	...		
1926	12	14	81	25	17	30	180	220	20	171	10579	6269	277	10066	974	5610	
1927	9	14	69	24	14	36	156	118	28	199	9573	6596	313	8774	988	5951	
1928	9	15	85	21	15	36	103	106	21	183	10432	8057	326	9073	1334	7135	
1929	10	17	91	20	11	32	215	156	27	195	10782	7084	312	9412	1453	6645	
1928 September	8	14	94	23	11	29	186	63	30	179	18164	8542	299	8827	1447	7086	
Oktoober	8	17	101	25	12	32	264	180	33	192	12926	9743	279	8694	1586	8411	
November	9	17	88	18	12	37	244	240	28	238	10517	8907	328	6500	1596	7745	
Detsember	7	27	82	18	10	34	240	252	22	218	8311	6727	295	7984	1418	6054	
1929 Jaanuar	8	15	92	22	11	30	158	113	29	257	9942	7903	366	7892	1530	6795	
Veebruar	6	15	73	18	10	25	194	114	24	176	6199	6198	609	5665	3251	5330	
Märts	9	22	79	22	11	27	239	220	30	195	6356	6052	614	6291	5138	6139	
Aprill	12	13	82	20	11	27	223	183	31	191	8517	7436	376	7008	1615	6665	
Mai	11	18	97	25	10	26	184	234	32	180	8296	8132	350	10219	1895	7132	
Juuni	8	17	103	25	5	27	196	53	35	181	11115	8659	324	18948	2341	8084	
Juuli	13	14	118	28	13	33	151	128	34	179	12804	8155	297	15253	1896	7334	
August	11	15	105	24	13	39	159	119	36	155	18059	8593	269	12708	1481	7788	
September	9	15	94	22	14	33	207	306	28	209	18365	10365	292	8504	1725	8760	

1) 10 000 kroonides, 1921—24 milj. mk.—En 10 000 couronnes, 1921—24 en millions mk. 2) Maht tuh. ton.—En milliers de tonnes.

Tööstus — Industrie

Häirekassadel liikmoids Membres des caisses de maladie	Töötajate arv suurte tööstustes Nombre des employés dans les grandes entreprises					Tööbörside tegevus Activité des bourses du travail				
	Üldarv Nombre total	Viimase kuu päeval Au dernier du mois	Neist töölist Dont ouvriers		Üldse registreeritud tööliste arv Nombre total des étions, enregistrés	Tööliste arv viimaseks kuupäevaks N. des étions au dernier du mois	Üldine vahakoh- tode arv Nombre total des places vacantes	Vabakohade arv viimase kuupäev. N. des places vac. au dernier du mois	Tööd saanute arv kuus—Placements au cours du mois	
			Üldarv Nombre total	Viimase kuupäeval Au dernier du mois						
92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	
19 499	...	...	...	...	1 810	...	...	...	...	
24 634	...	...	...	...	1 587	945	803	152	451	
33 359	...	30 439 ^{*)}	...	...	3 993	746	612	170	442	
33 665	...	29 000	...	...	5 089	3 814	771	163	608	
34 349	...	29 815	...	...	4 041	2 406	1 870	301	1 521	
37 064	32 467	30 887 ^{*)}	...	...	5 105	2 145	1 319	314	1 002	
37 047	33 983	30 094	28 613	26 339	4 240	2 057	1 272	138	1 116	
...	...	31 602	30 071	27 788	...	2 629	1 125	148	943	
41 324	34 893	31 557	30 944	27 702	1 358	706	598	134	464	
40 172	33 583	31 305	29 635	27 496	2 386	1 561	700	180	520	
40 113	32 962	30 833	29 082	27 064	5 306	4 369	914	265	649	
...	31 079	29 957	28 145	26 208	9 408	7 770	1 307	178	1 129	
...	32 804	31 189	28 894	27 372	12 050	6 329	2 247	555	2 692	
...	33 081	31 783	29 194	27 907	9 096	4 624	3 307	1042	2 397	
...	33 787	32 147	29 914	28 328	7 515	4 165	2 623	647	1 976	
...	34 657	32 064	30 738	28 208	6 610	3 014	1 659	101	1 558	
...	37 219	34 599	33 229	30 705	5 193	2 169	914	70	844	
...	37 927	35 141	33 934	31 240	3 095	1 110	616	45	571	
...	38 193	34 126	34 126	30 172	1 740	780	570	77	498	
...	35 922	32 579	31 896	29 647	1 499	609	462	63	399	
...	34 240	31 752	30 235	27 869	1 547	902	460	55	406	

Piiripunkt. kaudu Par les cordons de la frontière ³⁾	Loomataudid—Épizootics										Suurmitügindeksid (geom. kesk.)—N.-indices des prix de gros (moy. geom.)													
	Sisse sõitnud Arrivées	Välja sõitnud Départis	Põrnalaud Auhlarid	Talitused Matleius	Marulalaud Lyssa	Kärsalaud Scabiés	Sigade punalaud Erysipelas sauis	1913 = 100										1922 = 100						
								Sisseveetavad ained Articles d'importation					Väljaveetavad ained Articles d'exportat.					Sellest Dont		Sisseveetavad ained Articles d'importation		Väljaveetavad ained Articles d'exportation		
118	110	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139			
40 554	30 288	111	44	82	1374	153	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...			
35 879	30 336	123	48	69	921	255	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...			
39 719	35 068	109	4	96	295	391	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...			
35 330	35 734	80	12	49	299	514	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...			
35 994	39 119	79	4	145	211	429	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...			
127 405	130 262	65	7	144	145	581	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...			
192 690	194 441	129	8	126	155	1108	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...			
246 552	247 218	129	3	178	134	823	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...			
3 879	2 524	9	4	7	115	13	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	92 ^{*)}	84 ^{*)}	89 ^{*)}			
2 990	2 528	10	4	6	77	21	96	68	120	119	108	97	128	195	119	113	96	123	100	100	100			
3 310	3 172	9	9	8	25	33	92	70	133	108	104	115	126	184	127	114	102	117	96	107	101			
2 944	2 978	7	1	4	25	43	91	79	142	103	108	117	118	235	127	116	109	110	100	107	103			
2 099	3 268	7	7	12	18	36	112	84	180	103	115	126	129	220	135	124	118	114	106	114	109			
10 617	10 855	5	1	12	12	48	108	83	154	99	109	114	121	143	120	114	110	108	100	101	101			
10 058	16 203	11	1	11	13	92	110	84	156	94	108	108	127	184	122	114	109	107	99	103	101			
20 546	20 602	11	0,0	15	11	69	108	32	185	87	106	128	139	228	141	121	117	111	98	119	107			
20 732	20 572	9	16	10	104	107	82	174	86	103	134	141	...	145	121	118	109	98	122	107	107			
18 628	19 065	10	20	...	60	105	82	177	85	103	134	138	187	140	113	117	107	95	118	105	105			
20 466	19 981	10	1	17	27	47	104	32	176	89	103	132	138	194	140	118	115	108	95	118	105			
20 074	20 438	8	9	5	66	103	81	175	87	102	128	136	213	139	118	113	108	95	117	104	106			
17 520	17 436	12	8	17	15	102	81	174	90	104	134	187	207	142	119	115	110	96	119	106	106			
13 407	12 866	12	13	13	13	104	81	177	92	106	136	137	201	142	121	117	111	98	120	107	107			
18 919	19 554	20	23	7	18	109	86	178	94	109	137	137	199	143	123	121	112	100	120	109	109			
20 258	21 238	30	9	9	11	105	83	177	93	107	131	136	181	138	120	116	111	98	116	106	106			
24 385	24 418	20	17	10	3	103	82	175	92	105	126	135	173	135	118	113	110	97	113	104	104			
30 444	30 092	26	10	5	80	100	81	168	92	103	133	133	173	137	117	114	109	95	115	103	103			
30 968	30 214	24	11	18	237	105	84	158	93	105	131	133	173	136	118	115	110	97	114	104	104			
23 795	29 598	20	26	6	263	104	83	160	92	104	131	132	173	135	117	115	109	96	114	104	104			
20 891	22 113	7	29	14	128	101	81	153	92	102	134	131	173	136	117	113	109	95	115	103	103			

1) 1927 a. peale eelkõikuvõtte andmed. 2) Eelmise poolaasta andmed. 3) Ühes piirivalve punktidega—Y compris les cordons de la garde-frontière. 4) 1913 aasta—année 1913. 5) Teise poolaasta andmed.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu ilmutused 1921—1929 a. (järg).
 Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1921—1929 (suite).

		Elumaksumusindeksite käik 1913—29 (geom. keskm.)																			
		Nombres-indices du coût de la vie 1913—1929 (moy. geom.)																			
		1913 = 100										1922 = 100									
Numeratsioon ja lahtrite järjekord muudetud Numérotation des colonnes est changée		Toitlus	Korter	Küte ja vaigustus	Riietus	Puhastus	Reisid, liikumine, post.	Haridus	Lõhustus	Muud kulud	Üldindeks	Alimentation	Logement	Chauf. et éclairage	Habillement	Hyg. du corps et nettoyage	Voyag., circulat., poste	Instruction	Diversissement	Autres dépenses	N-indice général
		140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159
Juuli-Juulit	1913	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	104	435	112	71	107	180	151	93	133	112
	1921	104	10	83	124	79	41	57	120	63	85	108 ¹⁾	44	93	88	84	80	85	111	84	95
	1922	98	23	90	141	93	56	68	108	76	91	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	1923	115	34	86	135	89	56	83	106	82	102	120	147	96	96	95	100	125	99	108	114
	1924	106	28	63	129	86	54	69	102	76	94	110	123	93	92	92	98	105	95	100	106
	1925	118	31	83	151	100	75	94	138	91	107	123	136	93	107	107	134	141	128	120	120
	1926	118	31	76	149	99	77	94	142	90	106	122	136	84	106	106	198	141	132	119	118
	1927	112	40	80	147	95	78	94	142	92	105	117	175	89	103	102	140	141	132	122	117
1928	120	52	83	150	100	78	94	143	97	112	125	227	93	107	107	140	141	132	129	125	
1928	September—Septembre	119	52	84	150	100	78	94	143	98	112	124	227	94	107	107	140	141	132	130	125
	Oktoober—Octobre	120	52	85	150	100	78	94	143	98	112	125	227	95	107	107	140	141	132	130	126
	November—Novembre	121	52	84	150	100	78	94	143	98	113	126	227	93	107	107	140	141	132	130	126
	Detsember—Décembre	120	52	85	150	100	78	94	143	98	113	125	227	95	107	107	140	141	132	130	126
1929	Jaanuar—Janvier	128	52	85	150	100	78	94	143	99	117	133	227	95	107	107	140	141	132	131	130
	Veebruar—Février	132	52	85	150	100	78	94	143	99	119	138	227	95	107	107	140	141	132	131	133
	Märts—Mars	136	52	93	150	100	78	94	143	100	122	142	227	104	107	107	140	141	132	133	139
	Aprill—Avril	131	52	93	150	100	78	94	143	100	119	137	227	104	107	107	140	141	132	133	133
	Mai—Mai	130	52	97	150	100	78	94	143	100	119	136	227	109	107	107	140	141	132	133	133
	Juuni—Juin	130	52	97	150	100	78	94	143	100	119	136	227	109	107	107	140	141	132	133	133
	Juuli—Juillet	134	52	97	150	100	78	94	143	101	121	139	227	109	107	107	140	141	132	134	135
	August—Août	127	52	97	150	100	78	94	143	100	117	132	227	109	107	107	140	141	132	133	131
	September—Septembre	122	52	100	150	100	78	94	143	100	115	127	227	112	107	107	140	141	132	133	128

1) Keskmiselt aastas. — Moyenne annuelle.

Tab. 13. VALUUTA JA VAARTPABERITE HINNAD TALLINNA BÜRSIL OKTOOBRI 1929 a.
 COURS DU CHANGE À TALLINN EN OCTOBRE 1929.

		Kõrgeim oktoober 1929		Madalaim oktoober 1929		Keskmine									
						okt. 1929 a.		sept. 1929 a.		1/1—81/X 1929 a.		oktoober 1928 a.			
		o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.		
1.	New-York, 100 \$ (dollar)	374,10	375,10	372,35	373,35	373,17	374,17	374,73	375,73	374,35	375,35	373,16	374,16		
2.	London, 100 £ (inglts n.)	1818,00	1823,00	1816,00	1821,00	1817,00	1822,00	1816,72	1821,72	1816,59	1821,59	1810,00	1815,00		
3.	Berlin, 100 Saksa riigi marka	89,20	89,80	89,05	89,65	89,09	89,69	89,21	89,81	89,04	89,64	88,87	89,47		
4.	Helsinki, 100 Soome marka	9,40	9,45	9,34	9,39	9,38	9,43	9,40	9,45	9,40	9,45	9,38	9,43		
5.	Pariis, 100 Prantsuse franki	14,70	14,95	14,65	14,90	14,65	14,90	14,65	14,90	14,64	14,89	14,60	14,85		
6.	Bruzelles, 100 Belgia Belga	52,15	52,65	52,10	52,60	52,10	52,60	52,09	52,59	52,03	52,53	51,85	52,35		
7.	Zürich, 100 Helveetsia franki	72,20	72,80	72,15	72,75	72,17	72,77	72,19	72,79	72,08	72,68	71,81	72,41		
8.	Milano, 100 Itaalia liiri	19,60	20,00	19,50	19,90	19,54	19,94	19,60	20,00	19,59	19,99	19,54	19,94		
9.	Stockholm, 100 Rootsi krooni	100,30	100,90	100,05	100,65	100,17	100,77	100,38	100,98	100,17	100,77	99,76	100,36		
10.	Kjöbenhavn, 100 Taani krooni	99,85	100,45	99,75	100,35	99,80	100,40	99,77	100,37	99,79	100,39	99,51	100,11		
11.	Oslo, 100 Norra krooni	99,85	100,45	99,75	100,35	99,80	100,40	99,70	100,30	99,72	100,32	99,36	100,06		
12.	Praha, 100 Tšehhoslovak. kr.	11,10	11,30	11,05	11,25	11,05	11,25	11,10	11,30	11,09	11,29	11,05	11,25		
13.	Amsterdam, 100 Hollandi kuldeni	150,35	151,15	150,10	150,90	150,19	150,99	150,24	151,04	150,21	151,01	149,61	150,41		
14.	Riga, 100 Läti latti	72,10	72,60	72,05	72,55	72,08	72,58	72,08	72,58	72,06	72,56	71,90	72,40		
15.	Moskva, 100 Tšerv. rubla	192,50	194,00	191,50	193,00	192,10	193,60	192,50	194,00	192,52	193,82	191,27	192,77		
16.	Wien, 100 Austria šillingit	52,05	53,25	52,35	53,95	52,47	53,07	52,74	53,34	52,63	53,23	52,49	53,09		
17.	Budapest, 100 Ungari pengöd	65,30	66,00	65,10	65,80	65,17	65,87	65,36	66,06	65,26	65,96	65,04	65,74		
18.	Warzava, 100 Poola slotti	41,75	42,95	41,50	42,70	41,64	42,84	41,75	42,95	41,66	42,86	41,50	42,70		
19.	Kannas, 100 Leedu liiti	36,90	37,50	36,70	37,30	36,82	37,42	36,93	37,53	36,93	37,53	36,75	37,35		
20.	Danzig, 100 Danzigi kuldeni	72,70	73,30	72,65	73,25	72,68	73,28	72,69	73,29	72,67	73,27	72,40	73,00		
21.	E. V. vüidulaen (nom. väärt. 1 kr.)	1,60	1,70	1,60	1,70	1,60	1,70	1,60	1,70	1,60	1,70	1,60	1,70		
22.	8% E. hüp. panga Pantl. (nom. v. 1 kr.)	—	0,85	—	0,83	—	0,84	—	0,85	—	0,80	—	0,86		
23.	1927 a. 7% välislaen (nom. väärt. \$500)	1585	1646	1547	1607	1562,70	1622,74	1592,40	1653,40	1629,81	1690,08	1688,37	1739,37		

TÄHTSAMAD ARTIKLID JA ÜLEVAATED „EESTI STATISTIKAS“ 1922-29.

METODOLOOGIA.

Põllumajanduslik üleskirjutus 1929 a.	Nr. 88(3), lhk. 133-141
Rahvusvaheline majandusstatistika meetodite ühtlustamise konventsioon	87(2), " 69-75
Rahvusvahelised mõjud statistika korraldamisel	76(3), " 161-170
Statistika iseseisvuse ajal	75(2), " 65-72
Rahva suhtumine statistika Eestis	75(2), " 73-81
I Eesti-Läti statistika konverentsi resolutsioonid	66(5), " 233-238
Sama II Eesti-Läti statistika konverents	71(10), " 547-554
Sama III Balti riikide statistika konverents	80(7), " 397-401
IV Eesti-Läti statistika konverents	94(9), " 481-485
Väliskaubanduse arvestamise põhimõtted	27(6), " 1-24

RAHVUSVAHELISED ANDMED.

Välja ja sissekäik 1920-24 a.	Nr. 57(12), lhk. 5-10
Võrdlusandmed Balti riikidest 1920-26 a.	72(11), " 629-633
Palgaolud välisriikides 1914-25 a.	55(10), " 1-4

RAHVASTIK.

Eesti laste füüsilise arenemine 1926-27 a.	Nr. 84(11), lhk. 621-629
Vastanditud pikkus, kaal ja peamõõdud Tallinnas 1926-27 a.	82(9), " 525-531
Sündivus, surevus, abieluluvus ja abielulahutus 1928 a.	94(9), " 486-491
Sama 1927 a.	85(12), " 693-713
Sama 1926 a.	74(1), " 1-18
Sama 1925 a.	64(3), " 97-101
Sama 1924 a.	47(2), " 1-69
Abielulahutus 1923-28	90(5), " 279-285
Abieluluvus 1922 a.	21(10), " 61-69
Surevus 1922 a.	20(9), " 61-76
Sündivus, surevus ja abieluluvus 1921-22 a.	18(7), " 51-80
Surmapõhjused 1927 a.	87(2), " 101-112
Sama 1925 a.	64(3), " 102-104
Rinnalaste surevus 1925 a.	65(4), " 209-219
Rahvaarvu kasv Eestis 1921-25a.	55(10), " 5-8
Linnade ja alevite rahvastik 1928 a.	89(4), " 211-215
Sama 1927 a.	78(5), " 285-287
Rahvalihklemine üle piiri	89(4), " 207-210
Sama 1927 a.	78(5), " 238-291
Rahvalihklemine üle piiri ja stsemaal 1925-26 a.	68(7), " 384-389
Väljaränd 1928 a.	90(5), " 277-279
Väljaränd 1927 a.	77(4), " 239-295
Väljaränd 1926 a.	66(5), " 290-291
Väljaränd Eestist 1924-25 a.	57(12), " 1-5
Eesti sõdurite pikkus 1924 a.	69(8), " 481-445

UURIMUS.

Üldhariduslik rahvuskoolid 1927/28 a.	Nr. 92(7)-93(8) lhk. 407-419
Õpilaste töökoormatus	89(10), " 565-577
Õpetajate seminarid 1923-27 a.	78(5), " 298-302
Õppeaastused 1922-27 a.	76(3), " 200-210
Merikoolid 1923-27	74(1), " 30-34
Alg- ja keskkoolid 1927/28 a.	88(3), " 142-162
Sama 1926/27 a.	79(6), " 341-361
Sama 1925/26 a.	72(11), " 611-625
Sama 1924/25 a.	60(15), " 1-20
Sama 1923/24 a.	43(10), " 1-54
Lasteaiad 1923-27 a.	81(8), " 471-478
Tartu ülikool 1926-28 a.	89(4), " 232-240
Ülikooli õppejõud, üliõpilaskond ja majandus 1922-26 a.	66(5), " 281-288
Tallinna Tehnikum 1926-28 a.	89(4), " 240-242
Sama	66(5), " 289-290
Kirjastus, ajakirjandus ja kirjandusturg 1924-26 a.	68(7), " 393-401
Avalikud raamatukogud 1926 ja 1927/28 a.	91(6), " 358-367

TÖU JA PALGAD.

Tööpäeva pikkus tööst. 1928a. II poolaastal	Nr. 92(7)-93(8) lhk. 406
Sama I poolaastal	88(1), " 36-41
Tööpäeva pikkus tööstuses 1927 a.	82(9), " 541-545
Tööolud 1922-27 a.	75(2), " 138-140
Toodang ja tööjõud suurtoöst. 1927 a.	87(2), " 84-100
Suur- ja kesktööstus ettevõtete tööjõud	
1. VII. 1927 a.	71(10), " 608-610
Töötaolu ja tööühiste tegevus 1927-28 a.	89(4), " 216-219
Sama 1924-26 a.	70(9), " 524-528
Töötaolu Tallinnas 8. IV. 1926 a.	62(11), " 9-20
Sama Tartus 16. II. 1927 a.	89(8), " 464-466
Sama üldiselt 1922-24 a.	89(6), " 15-30
Töökaitse 1928 a.	92(7)-93(8) " 399-405
Sama 1921-26 a.	73(12), " 686-704
Kollektiivlepingud 1. VII. 1927 a.	71(10), " 589-590
Streigid tööstuses 1928 a.	88(3), " 163-165
Sama 1927 a.	78(5), " 294-295
Sama 1926 a.	67(6), " 354-356
Sama 1921-25 a.	54(9), " 7-13
Sama 1922 a.	15(4), " 51-53
Tööstingimused suurtoöstuses 1925 a.	
I pool	41(8), " 42-46
Hüdaabitööd 1928/29 a. talvel	94(9), " 503-508
Sama 1927/28 a. talvel	83(10), " 600-604
Sama 1924-26 a.	69(8), " 455-463
Hajgekassad ja nende liikmed 1921-27 a.	80(7), " 418-421
Tööõnnetused 1927 a.	94(9), " 509-512
Sama 1926 a.	81(8), " 485-488
Sama 1924-25 a.	70(9), " 487-494
Maa- ja linnatöölise tootlusolud	87(2), " 76-80
Palgaolud tööstuses 1928 a.	90(5), " 290-304
Palgaolud tööstuses 1926-27 a.	80(7), " 402-417
Tööstustööliste palgad Tallinnas 1926-27a.	71(10), " 578-580
Tööstustööliste palgad Tallinnas 1926-27a.	67(6), " 349-350

Põllutööliste palgad 1927 a.	Nr. 71(10), lhk. 576-577
Sama palgad 1926 a.	61(16), " 22-23
Tööstustööliste palgaolud 1914-26 a.	59(14), " 3-12
Tööliste majanduslik seisukord Tallinnas ja Narvas (Büdzetiline uuring)	48(3), " 1-108

TERVISHOID.

Andmeid laste tervishoidust	Nr. 87(2), lhk. 81-83
Kaitsevõetud tervishoid 1925-27 a.	82(9), " 513-524
Rahva tervishoid seisukord 1919-27 a.	75(2), " 141-142
Surmapõhjused 1927 a.	87(2), " 101-112
Sama 1926 a.	77(4), " 236-247
Sama 1925 a.	64(3), " 102-104

Rinnalaste surevus 1926 a.	81(8), " 469-470
Sama 1925 a.	65(4), " 209-219
Nakkushaigused 1925-26 a.	67(6), " 351-353
Leepora 1919-28 a.	84(11), " 630-632
Vähktõbi 1919-25 a.	78(12), " 684-690

KURITEGEVUS JA ÕNNETUSED.

Tulekahjud 1928 a.	Nr. 89(4), lhk. 201-206
Sama 1927 a.	76(3), " 194-199
Süüdimõistetute koosseis 1924-26 a.	74(1), " 49-28
Enesetapp 1927 a.	81(8), " 488-490
Sama 1925-26 a.	65(4), " 206-208
Sama 1922 a.	19(8), " 67-80
Kuri- ja süüteoed ning seaduste ja määruste rikkumised 1924-26 a.	71(10), " 555-573
Kuritegevus 1919-1924 a.	59(8), " 1-7
Tulekahjud 1924-26 a.	70(9), " 512-517

TÖÖSTUS.

Ürgtootva tööstuse toodangu väärtus 1927 a.	Nr. 91(6), lhk. 336-338
Toodang ja tööjõud suurtoöstuses 1927 a.	87(2), " 84-100
Sama 1926 a.	75(2), " 110-125
Sama tööstuses 1925 a.	83(2), " 37-56
Kütteainete tarvitus tööstuses 1925 a.	67(6), " 347-349
Jõumasinad ja mehaaniline jõud tööstuses 1925 a.	69(8), " 446-453
Eesti tööstussaaduste turud 1923-26 a.	70(9), " 498-502

VALISKAUBANDUS.

Metsasaadused meie väliskaubanduses 1920-28 a.	Nr. 88(3), lhk. 165-175
Väliskaubandus 1919-27 a.	75(2), " 101-109
Väliskaubandus 1927 a. I pool	69(8), " 463-464
Tollimaks ja väliskaubandus tollitariifi kohaselt 1925 a.	95(10), " 578-589
Sama 1927 a.	89(10), " 589-599
Sama 1926 a.	70(9), " 503-511
Eesti tööstussaaduste väljavedu 1927 ja 1928 a.	95(10), " 554-557
Eesti tööstussaaduste turud 1923-26 a.	70(9), " 498-502
Põllumajandus- ja tööstusained väliskaubanduses 1924-28 a.	94(9), " 495-497

HINNAD.

Elumaksumus Eesti linnades 1922-29	Nr. 90(5), lhk. 285-289
Eluloomad hinnad laastatel 1928 a.	89(4), " 229-231
Sama 1927 a.	78(5), " 295-297
Suurmüügi ja elumaksumuse indeksid 1913-28	77(4), " 261-269
Suurmüügihind 1922-26 a. ja Eesti suurmüügiindeks	69(2), " 57-66
Toiduainete võrdel elumaksumus 1922-27 a.	68(7), " 389-392
Põllumajandussaaduste hindade indeksid	65(4), " 219-220
Elumaksumus (elukallidus)	86(3), " 1-98

TRANSPORT JA SIDED.

Tähtsamate kaup. vedu raudt. 1927/28 a.	Nr. 86(1), lhk. 1-27
Tähtsamate kaupade vedu laiarööplisel raudteel 1926 a.	76(3), " 176-186
Raudteete tegevus 1927/28 a.	85(12), " 714-742
Sama 1926/27 a.	78(12), " 705-724
Sama 1925 a.	65(4), " 182-199
Sama 1921-23 a.	17(6), " 67-96
Välis- ja rannasõit ja kauba- ning reisijate vedu 1928 a.	92(7)-93(8), " 429-445
Sama 1927 a.	80(7), " 421-437
Sama 1926 a.	67(6), " 331-346
Kaubalaevastik I. I. 1929 a.	94(9), " 516-521
Sama I. I. 1928 a.	82(9), " 592-597
Sama I. I. 1927 a.	68(7), " 404-408
Siseveetede tegevus 1928 a.	94(9), " 513-515
Sama 1927 a.	82(9), " 558-560
Sama 1926 a.	68(7), " 409-411
Laevastik ja kaubavedu veeteel 1925 a.	56(11), " 1-18
Post, telegraaf, telefon, raadio 1927/28 a.	84(11), " 660-672
Sama 1926 ja 1927 a. I veerandil	72(11), " 637-656
Mootorsõidukite arv I. I. 1929	91(6), " 339-340
Mootorsõidukite arv 1922-26 a.	68(7), " 402-403
Maanteed pikkus	69(8), " 407
Era lennuasjandus 1924-26 a.	65(4), " 200-203

KINDLUSTUS.

Kindlustusseltsid 1927 a.	Nr. 91(6), lhk. 341-353
Sama 1926 a.	74(1), " 35-46
Sama 1924-25 a.	64(3), " 134-148
Sama 1923 a.	42(9), " 1-161
Sama 1920-22 a.	29(8), " 1-15
Häiguskindlustus 1927 ja 1928 a.	95(10), " 567-574
Sama 1926 a.	83(10), " 578-586
Sama 1919-25 a.	68(7), " 875-883

KREDIIT JA KAPITAL.

Asumikkudele antud riiklikud laenu ja toetus 1921-1928 a.	Nr. 94(9) lhk. 524-525
Pikalaenu pank 1928 a.	89(4), " 243
Aktiseltside ja osamajanduste arisetsud 1927 ja 1928 a.	88(3), " 176-185
Pankade tulud ja kulud 1927 a.	86(1), " 28-35
Pankade tulud ja kulud 1921-26 a.	71(10), " 580-585

Maapanga tegevus 1926-27 a. . . . . Nr. 71(10), lhk. 586—587
 Eesti rahaasutuste arenemine, 1920-21a. . . . . 1-2, „ 203—205

RAHANDUS.

Raharingvool 1919—20 a. . . . . Nr. 95(10), lhk. 658—666
 Meie riigimajandus nettoarvudes ja üldi-
 ne maksukoormatus . . . . . 86(1), „ 42—50
 Riigi tulud ja kulud 1918—27 . . . . . 79(6), „ 362—366
 Maavalitsuste tulud ja kulud I. I 1927—
 31. III. 1923 a. . . . . 95(10), „ 545—453
 Sama 1923—26 a. . . . . 79(6), „ 367—375
 Linnade ja alevite tulud ja kulud
 1. I. 1927—31. III. 1928 . . . . . 91(6), „ 325—335
 Linnade ja alevite tulud ja kulud 1926 a. . . . . 78(5), „ 311—322
 Linnade ja alevite tulud ja kulud 1925 a. . . . . 66(5), „ 257—269
 Sama 1924 a. . . . . 52(7), „ 1—13
 Sama 1923 a. . . . . 40(7), „
 Maksubilans 1928 a. . . . . 92(7)-93(8), „ 420—426
 Sama 1927 a. . . . . 78(5), „ 303—310
 Eesti maksubilans 1924—26 . . . . . 66(5), „ 239—250
 Puhaskumaks 1927 a. . . . . 81(8), „ 479—484
 Tulumaks 1928 a. . . . . 90(5), „ 261—276
 Tulumaks 1927 a. . . . . 77(4), „ 249—260

ÜHISTEGEVUS.

Tarvitajate ja majandusühingud 1926 a., Nr. 73(12), lhk. 725—727
 Tarvitajateühisused 1. I. 1924 . . . . . 33(12), „ 1—31

VARIA.

Korteriolud Tallinnas ja Tartus . . . . . Nr. 92(7)-93(8) lhk. 385—388
 Leitud 1922-25 a. . . . . 94(9), „ 492—494
 Alkoholi toodang ja tarvitamine 1920—27 a. . . . . 78(5), „ 291—293
 Riigiteenijate palgaolud 1927/28 a. . . . . 84(11), „ 633—649
 Riigiteenijate arv ja selle vähendamis-
 probleem . . . . . 76(3), „ 211—218
 Ühingud ja seltsid 1925—28 . . . . . 91(6), „ 354—358
 Ühingud ja seltsid Eestis 1921—26 a. . . . . 81(16), „ 13—21
 Esimene rahvahäälitus Eestis
 17.—19. veebruaril 1923 a. . . . . 14(3), „ 58—74

PÕLUSAAGID JA KASVUPIND.

Maapidamine ja viljade kasvupinnad
 1929 a. . . . . Nr. 95(10), lhk. 590—593

Riigimaa suurus ja kruntide arv I. I. 29 a. Nr. 89(4), lhk. 220—224
 Viljade kasvupind ja saak 1927 a. . . . . 76(3), „ 157—193
 Viljade kasvupind 1927 a. . . . . 70(9), „ 495—497
 Viljade kasvupind ja saak 1926 a. . . . . 62(1), „ 1—8
 Viljade kasvupinnad ja saagid 1925 a. . . . . 49(4), „ 9—14
 Viljakasvatuse valdkonnad Eestis . . . . . 66(5), „ 270—280
 Maaviljakuse valdkonnad Eestis . . . . . 65(4), „ 165—179

KARJAPIDAMINE.

Loomade arv ja koosseis 1929 a. . . . . Nr. 95(10), lhk. 594—596
 Loomade arv 1927 a. . . . . 71(10), „ 574—575
 Lambapidamine 1926 a. . . . . 64(3), „ 149—150
 Sulgloomapidamine 1926 a. . . . . 65(4), „ 180—181
 Loomade arv 1926 a. . . . . 58(13), „ 1—2
 Loomade arv ja koosseis 1920—25 . . . . . 51(6), „ 1—11
 Kontrollkarjade aastatoodang 1925 a. . . . . 54(9), „ 5—7
 Sulgloomapidamine 1925 a. . . . . 51(6), „ 12—16

AIANDUS JA MESINDUS.

Mesilastepidamine ja meetoodang 1926 a. Nr. 61(16) lhk. 24—28
 Sama 1925-26 a. . . . . 61(16), „ 26—23
 Sama 1924 a. . . . . 35(2), „ 1—17 I.
 Aiandus 1925 a. . . . . 54(9), „ 1—5

PÕLUMAJANDUSE TASUVUS.

Talumajanduse tasuvus 1927/28 a. . . . . Nr. 85(12), lhk. 743—748
 Sama 1926-27 a. . . . . 73(12), „ 679—688
 Sama 1925-26 a. (eelkõikuvõte) . . . . . 61(16), „ 1—5

MAAREFORM.

Maakorraldus 1927 ja 1928 a. . . . . Nr. 94(9), lhk. 522—524
 Maareformi teostamine 1919—26 a. . . . . 76(3), „ 171—176
 Maareformi teostamine . . . . . 6—8, „ 49—68
 Taluridite arv ja koosseis 1925 a. . . . . 59(5), „ 1—5

MUUD PÕLUMAJANDUSE ALAD.

Riigi metsamajandus 1927/28 m.a. . . . . Nr. 94(9), lhk. 498—502
 Põllumajandustoodangu väärtus 1922—28 a. . . . . 67(6), „ 319—321
 Põllumajandus- ja tööstusainete välis-
 kaubandus 1923—26 . . . . . 67(6), „ 322—330
 Põllumajandussaaduste hindade indeksid . . . . . 65(4), „ 213—220
 Põllutööriistade ja masinate arv ning
 väärtus talundets 1925 a. . . . . 61(16), „ 6—10

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO ERIVÄLJAANDED.

LÜK A. EESTI DEMOGRAFIA

Vihk I. Haridus Eestis I. . . . . Lhk. 238+186, 1924. Kr. 8.—
 Haridus Eestis (lüh. väljanne) . . . . . 300, 1924. „ 350
 II. Sündivus, surevus, abielluv. ja rahvalikum. 1921—1923 a. . . . . 52+54, 1925. „ 3.—
 III. Tervishoid Eestis . . . . . 132+80, 1925. „ 5.—
 IV. Rahvastik ja tervishoid . . . . . Trükkimisel.

EESTI MAJANDUS

Vihk I. Väliskaubandus 1923 a. . . . . Lhk. 20+72, 1924. Kr. 2.—
 II. Eesti sadamad, veeteed, kaubalaevastik ja laevasõit . . . . . 102, 1925. „ 250
 III. Raudtee, post, telegraaf ja telefon Eestis . . . . . 64, 1925. „ 2.—
 IV. Väliskaubandus 1924 a. . . . . 22+92, 1925. „ 3.—
 V. Tööstus Eestis . . . . . 80, 1926. „ 250
 VI. Riigiraudteed 1924 a. . . . . 38, 1926. „ 2.—
 VII. Väliskaubandus 1925 a. . . . . 109, 1926. „ 325
 VIII. Väliskaubandus 1926 a. . . . . IV+106, 1927. „ 325
 IX. Aktiiseltside, osalühisuste ja ühisteg. asut. kriiselsus I. I. 1926 (kuuldibilanssid) . . . . . 32+34, 1927. „ 2.—
 X. Väliskaubandus 1927 a. . . . . 106, 1928. „ 325
 XI. Väliskaubandus 1928 a. . . . . 120, 1928. „ 350

EESTI PÕLUMAJANDUS

Vihk I. Eesti põllumajandus I. . . . . Lhk. 290, 1923. Kr. 5.—
 II. Eesti põllumajandus II. a. . . . . 132, 1924. „ 225
 III. Loomapidamine Eestis 1924 . . . . . 17+105, 1925. „ 150
 IV. Eesti Põllumajandus 1925 a. . . . . 3+201, 1926. „ 3.—
 V. Eesti Põllumajandus 1926 a. . . . . VIII+254, 1927. „ 2.—
 VI. Eesti Põllumajandus 1927 a. . . . . VIII+207, 1928. „ 275
 VII. Eesti Põllumajandus 1928 a. . . . . VIII+218, 1929. „ 275

LÜK B. 1. I. Üldrahvalgemise eelkõikuvõteted
 2. Sugemed vigaste laste kohta Eestis . . . . . 78, 1923. Kr. 2.—
 3. II. Riigikogu valimised . . . . . 164, 1923. „ 375
 4. Eesti väliskaubandus 1921—1922 . . . . . 78, 1923. „ 3.—
 5. 1922 a. Üldrahvalgemise andmed . . . . . 60+38, 1923. „ 250

Vihk I. Rahva demograafiline koosseis ja korteriolud Eestis . Lhk. 88, 1925. Kr. 2.—
 II. Üleriikline kokkuvõte (tab.) . . . . . 8+188, 1924. „ 4.—
 III. Rahva tööala ja ühiskondline kihtus . . . . . 88+84, 1925. „ 3.—
 IV. Viru maakond . . . . . 24+52, 1924. „ 2.—
 V. Järva maakond . . . . . 52+60, 1923. „ 3.—
 VI. Harju maakond ja Tallinn . . . . . 40+56, 1924. „ 3.—
 VII. a) Lääne maakond . . . . . 20+56, 1924. „ 2.—
 b) Saare maakond . . . . . 20+56, 1924. „ 2.—
 VIII. Pärnu maakond . . . . . 40+84, 1924. „ 350
 IX. Viljandi maakond . . . . . 36+84, 1924. „ 350
 X. Tartu ja Valga maakonnad . . . . . 40+92, 1924. „ 3.—
 XI. Võru ja Petseri maakonnad . . . . . 30+46, 1927. „ 3.—
 6. 1922 a. Üldrahvalgus andmete läbitöötam. plaan ja tabelitesisus . . . . . 48, 1923. „ 1.—
 7. Asumaa majapidamised Eestis 1919—23 a. . . . . 40+60, 1924. „ 350
 8. 1925 a. Põllumajandusliku üleskirjutuse andmed . . . . . 4+219, 1926. „ 375
 9. Statistiline album, v. I. Maa ja rahv. (38 dia. ja kart. värv.) . . . . . 1925. „ 6.—
 „ II. Majandus. (24) . . . . . 1926. „ 6.—
 „ III. Põllumajandus. . . . . 112 lhk. (joonised, fotod ja tekst) 1925. „ 750
 10. III. Riigikogu valimised . . . . . 48, 1927. „ 175
 11. Karjajamajandus ja karjasaaduste turu välismaal ja Eestis. . . . . 72, 1928. „
 12. IV. Riigikogu valimised . . . . . 52, 1929. „ 175

LÜK F. EESTI STATISTIKA KUKKURID

1922 a. Nr. Nr.	1—11	hind kokku	Kr. 10.—	1926 Nr. 74(1)	15 jaan. 64	Kr. 150	1928 Nr. 85(19)	15 det.	72	Kr. 150
1923	12—21	„	15.—	76(2)	15 veebr. 98	150	86(1)	15 jaan. 68	„	150
1924	22—33	„	15.—	77(4)	15 märts. 72	150	87(2)	15 veebr. 64	„	150
1925	34—45	„	15.—	78(5)	15 apr. 52	150	88(3)	15 märts. 68	„	150
1926	46—61	„	15.—	79(6)	15 mai 56	150	89(4)	15 aprill. 60	„	150
1927	62—73	„	15.—	80(7)	15 juuni 56	150	90(5)	15 mai 64	„	150
				81(8)	15 juul. 60	150	91(6)	15 juun. 60	„	150
				82(9)	15 aug. 60	150	92(7)	15 juuli-aug. 96	„	150
				83(10)	15 sept. 52	150	93(8)	15 sept. 64	„	150
				84(11)	15 okt. 56	150	94(9)	15 sept. 64	„	150
					15 nov. 72	150	95(10)	15 okt. 68	„	150
							96(11)	15 nov. 72	„	150